

Áldás, békesség!

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség lapja
IV. évfolyam 3. szám

2015. május – június

„Abban telik kedvem, Istenem, hogy akaratomat teljesítsem, törvényed szívémben van. Hirdetem igazságodat a nagy gyülekezetben, és nem zárom be számat, jól tudod, URam! Igazságodat nem rejtegetem szívem mélyén, hanem beszélek hűségéről és szabadításodról. Nem titkolom el szeretetedet és hűségedet a nagy gyülekezet előtt.” (Zsolt 40,9-11)

Tartalom

- 1 James A. Stewart: Az elveszett Krisztus
- 2 Krisztus középcsatára
- 4 SZÓLAZ IGE – Mit tegyünk?
Nyilas Zoltán esperes igehirdetése
- 5 Gyöngyösi Lászlóné - versek
- 6 Dr. Steinbach József: Szeretet
- 8 Máthé Zoltán: Békülj meg önmagaddal
- 9 Dr. Gyökössy Endre: Így szeresd a gyermeked!
- 10 Kurfis Imre: Tamás
- 11 Lukátsi Vilma – versek
Pap Lászlóné: Ki vagyok én?
- 12 Pap László: Jézus bemutatkozik
- 14 Biblia-staféta; Orbán László - vers
- 15 Sebestény-Jáger Orsolya: Genezis - vers
- 16 Puskás Attila: Bizonyágtétel
- 20 Miért kell a bűnösnek meghalnia?
- 24 Nagy dolgokat tett velem az Úr
Sipos Károlyné Tóth Márta
- 27 HÍREK NYÁRÁDKARÁCSONRÓL
Itt van Isten köztünk
- 28 Ki is ez a Jézus?
Sebestény Győző evangélikációja Pomázon
- 33 Sebestény-Jáger Orsolya - versek
- 34 Nyilas Zoltán: Katarzis
- 36 Konfirmáció 2015
- 37 Bíró Krisztina: Mi a konfirmáció?
- 39 Egy imádkozó édesanya
- 40 Osváth Zsolt: Hogy megszenteljed azt
- 42 Soós László: Presbíter voltam
- 44 PORTRÉ
Hardi Judit: Hittel, meggyőződéssel
Vendégségben Könczöl Dánielnél – 2. rész
- 46 Bíró Istvánné: Légyen testvére...
A Psalmus Kórus látogatása Marosszentgyörgyön
- 48 Hardi Péter: Eszköz egy jó ügy érdekében
Beszélgetés Izsó Ildikóval
- 50 GYERMEKEKNEK
Osváth Dorottya: Segített az ige
- 51 NAPLÓ
- 52 Képek a Baba-Mama kör életéből
Nyilas Zoltán: Megújul a templomunk

JAMES A. STEWART

AZ ELVESZETT KRISZTUS

Lukács 2,41-52

Tagadhatatlan tény, hogy emberek milliói elvesztették Krisztust! Aki Krisztust elveszíti, mindent elveszít vele! Mert az Úr Jézus mondotta: „Én azért jöttem, hogy életük legyen és bővülködjenek”, és ezt is: „Azért jött az Embernek Fia, hogy megkeresse és megtartsa, ami elveszett!” (Lk 19,10)

Az ördögnek is van „evangéliuma”, annak tünteti föl, amit suttag az embernek. Már az Édenben is azt mondta Évának: „Isten ugyan azt mondta, hogy ha bűnt követtek el, meghaltok, én azonban azt mondom: bizony, nem haltok meg!” – Ma, a huszadik században is ugyanezt mondja, azt akarja, hogy az ember merüljön el a bűnben! Pedig a bűn egyértelmű a halállal. Miért utasítják vissza, miért vetik meg a fiatalok az Üdvözítőt? Miért élnek szívesen a bűnben? Mert azt hiszik, hogy a bűn jelenti az „élet”-et! Az Ige azonban azt mondja: „Elvégezzetek dolog, hogy az emberek egyszer meghaljanak, azután az ítélet!” (Zsid 9,27). Aki bűnben él, bizony meghal, mert a bűn zsoldja a halál. De aki Krisztushoz jön, elnyeri Isten kegyelmi ajándékát, az örök életet!

A felolvasott történet szerint a tizenkét éves Jézus szüleinevel fölment Jeruzsálembe a húsvéti ünnepekre. Érdemes megfigyelni

ebben az eseményben néhány érdekes mozzanatot:

- szülei egynapi járóföldet tettek meg – nélküle;
- azt gondolták, hogy velük van, holott elmaradt tőlük;
- közel voltak hozzá, mégis elveszítették;
- Jézus a tömegben veszett el.

Föltehető a kérdés: hány év óta járod az életet – Nélküle?

Jézusért a szüleinek vissza kellett menniük Jeruzsálemig, odáig, ahol elmaradt tőlük. Hogy Őt megtaláljuk, utunkat meg kell változtatnunk. Az irányát. Nem elég, hogy valaki átmenjen az út egyik oldaláról a másikra, mert az nem olyan sáros, mint az, amelyen eddig járt! Tapasztalatból mondom, hogy az ember nem tudja saját életét megváltoztatni!

Kedves Barátom! Kérlek, ne járj tovább Krisztus nélkül! József és Mária is visszafordultak, amikor észrevették, hogy nincs velük. Az egész világ történelme tulajdonképpen az Úr Jézus személye körül forog. Az Ő születésétől fogva számoljuk az éveket, és minden esemény évszámokkal van megjelölve. Az én életem történelme is fordulathoz jutott, amikor az Úr Jézus megkeresett. Hadd kérdezzem meg: a te számodra mit jelent Jézus Krisztus? Csak holt név, történelmi em-

lék a múltból? Vagy pedig az élő Isten Fia, Aki életemen uralkodik és elevenen él a szívemben? Engem senki sem ismer jobban, mint az édesanyám, és én sem ismerem senkit sem jobban, mint az édesanyámat, de az Úr Jézus sokkal nagyobb valóság számomra, mint édesanyám, mert Ő a szívemben lakik! Még egyszer kérdelem: kicsoda neked az Úr Jézus Krisztus?

József és Mária azt gondolták, hogy Jézus velük van! Mit gondoltok, elmentek volna olyan messzire, ha tudták volna, hogy elmaradt tőlük? Sokan járnak úgy templomba, hogy azt gondolják, Jézus velük van

– de tévednek. Vajon te, Barátom, felfedezted-e, hogy az Úr Jézus nincs veled? Ha igen, kérek, ne szégyelld megvallani, és jöjj oda hozzám még ma! Lehet, hogy szintén azt hiszed, hogy Vele haladsz, és mégis – valami miatt – már régen elmaradt tőled! Nélküle minden út a kárhózatba vezet!

József és Mária igen közel álltak gyermekükhöz, és mégis *távol* jutottak Tőle. Barátom, lehet, hogy egykor te is közel álltál Krisztushoz, de valami miatt elveszítetted Őt! Semmi sem olyan tragikus, mintha egy hajó hosszú utat bejár a tengeren, és hazaérve, éppen a kikötő előtt szenved hajótörést. Én láttam ilyen eseményt! Egyszer egy skót hajó az Északi-tengerről jött haza, Aberdeen-ben akart kikötni. A hozzátartozók ott álltak a kikötőben, már lengették a zsebkendőjüket a közeledők felé, de hirtelen valami történt, a hajó léket kapott, és csaknem az egész személyzet elveszett!

Ez igazi tragédia. De mégis nagyobb tragédia ennél, hogy sokan jutnak közel Krisztushoz, és mégis elvesznek! Eljárnak az összejövetelekre, velünk együtt énekelnek; Isten Lelke meg is győzi őket bűneikről, szeretnének is megtérni, de végeredményben nem történik semmi. Elvesznek. (Júdás is olyan közel volt Hozzá, hogy megcsókolta a mennyország kapuját, mégis a pokolra jutott.)

A világ szeretete a legnagyobb eszköz, amellyel a Sátán vissza tudja tartani az embereket Krisztustól. Kínál mindent, amit az ember szeretne elérni, látszólag csupa jót, de „*mit használ az embernek, ha egész világot megnyeri is, de a lelkében kárt vall?*” Az Úr Jézus olyan közel van hozzád, mintha ott ülne melletted! Szavát is hallod, ha figyelsz: „*Az ajtó előtt állok, és zörgetek; ha valaki meghallja az én szómat, és megnyitja az ajtót, bemegyek ahhoz...*” (Jel 3,20) És emlékezz arra, mit

énekelünk: „Szívembe jöjj, szívembe jöjj, ó jöjj szívembe, Úr Jézus! Ó, jöjj még ma, és lakj abban, jöjj szívembe most, Úr Jézus!”

Végül az Úr Jézus a tömegben veszett el! Én is mindig elveszítettem Krisztust a futball nézőközönségének a tömegében. De a felolvasott történet szerint a gyermek Jézus nem is valami világi, hanem *vallásos* tömegben veszett el! Barátom, vigyázz! El ne vesszítod ma Őt a tömegben! Aki az Igét hirdeti – mint most én is – nem az egybegyűlt sok embernek beszél, hanem mindig személy szerint neked! Isten Lelke mindig az egyes személyekhez szól, ha hallod, akkor éppen te vagy az! Senki el nem fogadhatja Őt helyetted! Hányan veszítik el Őt a tömegtől való félelem miatt. A tömeg mindig keresztre küldené Őt!

Kedves Barátom! Olyan egyszerű történetet hallottunk ma, hogy ezt az üzenetet akár egy kisgyermek is elmondhatta volna, éppen azért senki sem védekezhet azzal az itt ülők közül soha, hogy ő nem ismeri az üdvösség útját! Ebben az egyszerű üzenetben pedig Isten szól hozzád – mindenkihez személy szerint, aki hallja –, de vigyázz, mert a Sátán is beszél! Neked kell eldöntened, kinek a szavára hallgatsz! Figyelj az Úrra, fordulj el a Sátántól! Isten a válaszodra vár, mivel Ő ma megszólított téged! Csendesedjél el szívemben, hogy átgondoltan, egész életre szólóan ki tud mondani, amit ma énekeltem a többiekkel, velünk, hogy „Szívembe jöjj, Úr Jézus!” Meglásd, soha nem fogod megbánni!

James A. Stewart

KRISZTUS KÖZÉPCSATÁRA 40 ÉVE HALT MEG JAMES A. STEWART

hú tanú, akiket szolgálatra hívott el, hogy az Ő Igéjét hirdessék. Ilyen áldott eszköze volt Istennek *James A. Stewart* is, „Krisztus középcsatára” – ahogy nevezték –, akít a skót futballpályákról indított missziói útjára.

1910. február 3-án született Glasgowban. Már gyermekként megmutatkozott nagyszerű labdaérzéke, és már ifjúsági játékosként kitérő focistaként emlegették, aki előtt ígéretes jövő állt. Istennek viszont más tervei voltak a fiatal tehetséggel: az evangélizáció szolgálatát bízta rá, melyet egész életében hűségesen végzett. Először 1938-ban, majd többször is ellátogatott Magyarországra, és nagy tömegek előtt hirdette az evangéliumot. Igehirdetése nyomán, Isten kiáradó Szentlelkének kegyelmi ajándékaként nagyon sokan ébredtek fel a bűn álmából, és nyertek Krisztusban új életet.

Negyven évvel ezelőtt, 1975. július 11-én hívta magához az Ő örök dicsőségébe az Úr. Halálának évfordulója alkalmából megterésének történetével emlékezünk James Stewartra, hogy azon keresztül is mindenki meglássa Isten irgalmát, minden vágódó

lélek felé kiáradó szeretetét, és meglássa azt is, hogy a Jézus Krisztusban való hit az ember életében olyan csoda, amit csak a Megváltó ereje teremthet meg:

Stewart mellett a tolmács Ungár Aladár

A XX. század első felében bekövetkezett tudományos és technikai fejlődés következtében sokak számára a jólét, a kényelem fokozása került életük középpontjába, és a hit, az Istennel való élő kapcsolat elvesztette fontosságát. Az ember elvesztette a lelki-szellemi állapota iránti érzékét – elvesztette Jézus Krisztust. Az Úrnak azonban minden időben voltak hűséges gyermekei, hozzá

A hit hallásból van, a hallás pedig Isten Igéje által... – ezt az ígét mondogatta magában Jimmy édesanyja, és újra csak hívta magával fiát ezekre az alkalmakra is.

Tom Rea nyíltan megmondta hallgatóságának, hogy egykor ő maga is tékozló fiú volt. Édesapja – David Rea – ezeknek hirdette estéről-estére az Igét a belfasti nagy missziós sátorban és Észak-Írország más városaiban, ő pedig tőle messze bűnben élt, és lázadott Isten minden hívása ellen. Egy este azonban, amikor váratlanul hazaérkezett Londonból, észrevétlenül beosont a sátorba és leült az utolsó sorba... Megtérését így mondta el:

– Nem sok idő múlva leeresztettem Isten ellen lázadó karjaimat, és elfogadtam Jézus Krisztust Uramnak!

Mindezt Jimmy is hallotta. Valami megmagyarázhatatlan érzés azt sugallta neki, hogy Isten éppen ezt az igehirdetőt választotta ki arra, hogy az ő számára egészen közel hozza a keresztről szóló szabadító üzenetet. Nem tudta visszatartani magát, zokogásban tört ki, egyszerre meglátta bűneit, egész hiábavaló hajszáját életének. De még mindig nem mozdult meg, másnap este azonban ismét ott ült a szószék közelében.

Erre az alkalomra egy társát is elhozta magával, szoros barátság kötötte össze őket, a Brit-szigetek egyik legjobb ifjúsági játékos volt. Együtt hallgatták az igehirdetést. Amikor a fiú észrevette Jimmy arcán, mennyire hatása alá került az Igének, a fülebe súgta:

– Jobb, ha most meglépünk! Nézd, ott elől van egy oldalajtó!

Jimmy elutasító mozdulatot tett. Barátja tovább suttogta:

– Ha tovább is itt maradunk, még képes lesz elmenteni!

Erre Jimmy feléje fordult, és azt válaszolta:

– Elmehetsz, ha akarsz! Én maradok!

Barátja vállat vont, és – eltűnt a terem-ből. Jimmy pedig önmagán csodálkozott, mert eddig minden evangélizációra az anyja kedvéért ment el, most azonban ő maga akart maradni, úgy érezte, az igehirdető szavai mind ő neki szólnak. Egymás után jutottak eszébe már előző este is a szülői házban tanult igék, és meggyőzték arról, hogy ed-

digi élete – Isten szemében – teljesen értéktelen. Ugyanakkor azonban folyton föl-fölvillantak álmai a nagy sikerekről, ezek elhalványították az örök értékek színét, dúlt benne a harc...

Még néhány napon át. Már-már arra gondolt, legjobb lenne tovább nem is élni... Bűnei is nyomasztották, már nem tudta többé könnyen venni őket, szabadulni akart tőlük...

A futballpályán történt, egy ifjúsági labdarúgótorna fontos mérkőzésén, több ezer főnyi nézősereg előtt. Úgy érezte, bele sem tud rúgni a labdába, hiszen tudta, hogy amíg ő itt van, ebben az órában szülei és még néhány száz hívó keresztyén Glasgowban érte imádkozik.

Különbö is nyugtalan éjszakája volt. Haragudott anyjára és fivérére, és ez a harag gyötörte a lelkiismeretét. Kinevette őket csak azért, hogy sikerüljön véget vetni türelmüknek, de nem sikerült. David egyszer azt mondta neki:

– James, lehet, hogy te leszel Anglia legjobb futballistája, de ha nem jössz Krisztushoz, soha sem ismered meg az igazi békességet!

Tudta, hogy Davidnak igaza van, és álmatlan hánykolódásában azon kezdett gondolkodni, tulajdonképpen mi is az ő élete. A népszerűség? A pénz? Igyekezett arra, hogy mások tetszését elnyerje? Evés, ivás, mozi, tánc, futball? Ennyi lenne az élet? Csak ebből állna évekig? És azután? Ha már nem lesz ereje és energiája a játékhoz?

...És a barátok? Az idősebbek, akik egészen mások, mint a David barátai! Azok vidám lények és lelki kiegyensúlyozottsága őt is egyre jobban vonzotta, akkor is, ha éppen az ellenkezőjét mutatta.

...És a bűnei! Azokkal mi lesz? Hányszor fejtette le magáról durván édesanyja ölelő karjait, és taszította el őt magától! Egyszer, amikor újra arról beszélt, hogy ő a fiát evangélistának szánta, szitkozódni és átkozódni kezdett, és – arcul köpte az édesanyját. Az édesanyját! És azt kiabálta neki:

– Menj a pokolba! Inkább maradok futballista, még ha a pokolra is kerülök, mint hogy evangélista legyek!

Ezeket a szavakat és a többi is mélységesen megbánta, de ugyan kinek mondhatta volna el...

És most újra kinn volt a pályán. Megindult a mérkőzés.

A lelkes, várakozással teljes közönség harcias biztatása közben úgy érezte, őbenne egészen másfajta mérkőzés folyik, szinte a menny és a pokol. Hideg téli este volt, ő mégis izzadt, vastag verejtékcseppek csorogtak végig az arcán, és tudta, hogy ez nem a játék okozta megerőltetéstől van, hanem

attól a küzdelemtől, amelynek során most már érezte, hogy neki életmentő szüksége van Isten bűnbocsátó kegyelmére. A lélegzete is elakadt, meg kellett állnia, és azt suttogta magában, de nem is suttogta, ki-mondta hangosan:

– Uram, ha megengeded, hogy ezt a meccset végigjátsszam, akkor átadom Neked az életemet abban a pillanatban, amikor a bíró lefújja a mérkőzést!

Aztán tovább rohant a labda után.

Becsületesen beleadott mindent, hiszen tudta, hogy ez az utolsó játéka, és a lehető legtöbbet akarta nyújtani. Közben azonban egy ige zakatolt a füleiben, amit réges-régen megtanult könyv nélkül, de az értelme most nőtt igazgá a szemében, szinte a futás ritmusára dobolt: „Ha valaki enutánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel a keresztyét, és kövessen engem. Mert aki meg akarja menteni az életét, az elveszti, aki pedig elveszti az életét értem és az evangéliumért, megmenti azt. Mit használ ugyanis az embernek, ha az egész világot megnyeri, lelkében pedig kárt vall?” (Mk 8,34-36).

...Figyelte a labda útját, játéktársait, mindenekelőtt az ellenfél középcsatárát, futott, cselezett, kijátszott két védőt, átadta a labdát a jobbszélsőnek – mindezt már szinte önmagától függetlenül, mert önmaga azt az ígét mondogatta: „Ha tehát száddal Úrnak vallod Jézust, és szívvel hiszed, hogy Isten feltámasztotta őt a halálból, akkor üdvözülj.” (Róm 10,9).

Ebben az automatikus küzdelemben szinte észre sem vette, mennyire rohan az idő – és a mérkőzés gól-állása sem érdekelte –, és ekkor hirtelen fölhangzott a bíró sípszava, amely a küzdelem végét jelentette. A kis középcsatár azt sem tudta, hogy az ő csapata győzött-e, vagy az ellenfél, nem hallotta az ujjongó, kiabáló tömeg zaját sem, ott, a pálya közepén térdre borult, föl-nézett az égre, és hangosan kiáltotta:

–Uram Jézus! Köszönöm Neked kiontott vére-det, amellyel engem megváltottál! Bocsásd meg nekem, hogy olyan sokáig küzdöttem Ellened!

És egyszerre nagyon sürgős lett, hogy kikerüljön a stadionból. Keresztül törtetett a tömegen, és hazarohant, hogy anyjával is közölje a jóhírt. Úgy robbant be a házuk ajtaján, hogy torkaszakadtából kiabálta:

– Anyám, meg vagyok mentve! Meg vagyok mentve! – Azután kitört belőle a sírás.

(Lukácsi Vilma: „Krisztus középcsatára – Sportolóbbá misszionárius” című könyve alapján.)

Kedves Testvérek, ünnepő gyülekezet! Református bibliaolvasó kalauzunk szerint a mai napi igeszakasz Kain és Ábel története, a testvérgyilkosság és annak következményének története, valamint egy újszövetségi íge, Péter apostol pünkösdi igehirdetésének a zárómondata, melyben azt a megállapítást teszi, hogy az Atya Jézust „Úrrá és Krisztussá tette”, „azt a Jézust, akit ti keresztre feszítettetek”, és a péteri igehirdetést hallgató sokaság ezután felteszi a kérdést, hogy akkor most mi „Mit tegyünk?”

Pünkösdi a Szentlélek kitöltésének a napja. A Szentlélek az, Aki az ember életében megformálja a hitet, a Szentlélek az, Aki újjáteremt, újjászüli belül, a Szentlélek az, Aki megvilágosítja Isten Igéjét, a Szentlélek az, Aki bátorít, buzdít, és velünk együtt imádkozik, és a Szentlélek az, Aki elvégzi bennünk a Krisztus követésének minden egyes percét, elvégzi bennünk, hogy hasonlók legyünk a mi Urunkhoz. Lukács leírásában, az apostolok cselekedeteiről szóló könyvben, amikor a Lélek megjelenik, az mindig hatalmas erőként, izgalomként, és hatalmas befolyással fogalmazódik meg. Pünkösdkor a megrettent tanítványok betöltekeznek a Lélekkel, és elindulnak a világba, abba a világba, mely világért Jézus Krisztus az életét adta. Így szól az íge, szinte minden istentiszteletünkön elhangzik: „*úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.*”

A bátoratlan tanítványoknak pedig meg kell tapasztalniuk, hogy az előttük lévő terület, az előttük lévő város, Jeruzsálem, az előttük álló országrész, Júdea, és hogy ha északabbra mennek, akkor Samária, egészen a föld végső határáig, az a terület, amely területért Jézus Krisztus az életét adta. Mert a mi Urunk nem olyan hitet képzelt, és nem olyan hitet adott az első tanítványoknak, amely hittel és tanítványsággal egy bezárkózó élet jelenhetne meg, hanem olyan hitet és olyan örömet adott, amelyet el kell vinni a föld legvégső zugába. És ez nem magányos vállalkozás, nem emberi akarat, hanem a Lélek következménye. A Lélek következménye az, hogy egykor és ma, gúnyolódások közepette is, valaki békességgel állhat meg, és beszélhet Jézus Krisztusról. A Lélek következménye, hogy valaki betöltekezik a Szentlélekkel, és Krisztusról beszél sokak előtt. A Lélek az, Aki az első pünkösdi óta a mai napig kitölteti emberekre, bátorít bennünket, hogy elinduljunk, hogy hirdetői legyünk a mi Urunknak, Jézus Krisztusnak.

Az első pünkösdi tehát nem arra bátorít bennünket, hogy mai alkalmunkon pusztán emlékezzünk, hanem hogy itt Magyarországon, Pomázon, Csobánkán, Budakalászon, és szerte a világon beszéljünk a mi Urunkról, Jézus Krisztusról. Hogyan beszélhetünk a mi Urunkról, Jézus Krisztusról? Nos, kedves testvérek, úgy, hogy Isten Szentleke egyrészt megszorít bennünket a mi bűneinkben, másrészt pedig elindít bennünket az Ő követésére.

Két kérdés hangzott el a felolvasott igeszakaszban, amelyek összefüggenek, és amelyek az Ószövetség lapjairól átvezetnek az

SZÓL AZ ÍGE

„Mit tegyünk, atyámfiai, férfiak?”
(ApCsel 2,37b)MIT TEGYÜNK?
PÜNKÖSDI IGEHIRDETÉSLekció: 1Mózes 4,1-16
Textus: ApCsel 2,36-37

Újszövetség lapjaira. Isten kérdezte először Kaint: „*Mit tettél?*” A másik kérdést pedig Péter és a tanítványok kapják: „*Mit tegyünk?*”

Az első őstörténeti kérdésben a testvérgyilkosság jelenik meg. Az erószak elterjedése. Azt gondolná az ember, hogy mi, akik itt vagyunk a templomban, vagy vér szerinti rokon kapcsolatokat ápolunk, mi valóban testvérek vagyunk. A bűneset arról beszél, hogy az első emberpár, Ádám és Éva koalíciót kötött, mondhatnám úgy is, hogy a szeretet koalícióját kötötte meg Istennel szemben. Engedetlen volt. Az ember nagy vállalkozása a bűneset óta az, hogy megmutassa, mire megy az Isten nélkül. Hogy a Paradicsomon kívül hogyan élheti meg az életét. És azt gondolnánk, hogy az Istennel való ellentétben mi legalább a szövetségesei vagyunk egymásnak. Azt gondolnánk, hogy mi odaállunk egymás mellé, erősítjük egymást, bátorítjuk egymást, és megmutatjuk az Istennek, hogy megy ez nélküle is! Kain és Ábel története kijózanít bennünket, mert az Istennel való szembe kerülésünk szembeállít minket egymással is. Testvért a testvérral, férfit a férfival, nőt a férfival, nőt a nővel. Mi a bűneset óta egymásnak nem testvérei vagyunk, hanem a riválisai. Szeretnénk a másikat legyőzni, szeretnénk a másikon átlépni, szeretnénk magunk érvényesülni. Szeretnénk a győztesek oldalán lenni.

És Isten Kain óta bennünket is kérdez: Mit teszel? Mit művelsz? Mit csinálsz a világban? Isten kérdése kritikai kérdés. Az egész életünket vizsgáló kérdés. Nemcsak arról van szó, hogy Kain elbukott egy vizsgát, az etika vizsgát, és beírta a tanár, beírta Isten, hogy elégtelen, hanem arról van szó, hogy az egész életünkkel kapcsolatban Isten megállapítása ez: A bűn elégtelenné tett téged. A bűn elválasztott tőlem. A bűnnek a következménye pedig az, hogy a mi életünk bezárkózó élet.

Ha valaki hallgatta a rádióban a pünkösdi református felőrat, *Fekete Ágnes* testvérünk egy nagyon bizarr, de nagyon pontos megfogalmazást tett a pünkösdi nélküli életre, a Lélek nélküli életre. Azt mondta: kuporgató élet. Megpróbálja a kincseit összegyűjteni, megpróbál abból várat építeni, megpróbál kinőni, megpróbál valakivé lenni, közben pedig belül tele vagyunk félelemmel, reszketéssel, bezárkózottsággal, mint azok a tanítványok, akik Krisztus mennybemenetele után csak remélnék valamit, de nem tudják, hogy mi történik majd velük. Bezárkóznak, félnek és reszketnek, nem tudnak kilépni a maguk világából, csak önmagukkal vannak

elfoglalva. Mindig csak én. A barikád belső oldalán. És Isten beszél a barikádba, a te életedbe: Mit tettél? Hol tartasz? Hol van a te életed?

A másik – pünkösdi – kérdése az Igének pedig így szól: Mit tegyünk? Érezhető, hogy teljesen más közegben szólal meg ez a kérdés. Isten Szentleke az, Aki megmutatja a te életedet, megmutatja a te bűneidet. Isten Szentleke az, Aki rávilágít, hogy a hiba nálad van. Tudjátok, többször mondtam már az egyszerű történetet arról, hogy egy idős asszony nézi a szomszédban lévő, kisgyermeket nevelő fiatalasszonynak a dolgait. A régi világban történt ez, amikor még a pelenkát kézzel mosták, és nézi a pelenkát, amelyet a fiatalasszony napról napra kifőz és kitesz a madzagra, hogy megszáradjon, és azt látja, hogy ez a fiatalasszony állandóan szürke pelenkákat aggaszt ki a zsinórra. És bosszankodik, forr: milyen asszony az ilyen, aki nem tudja kimosni még a pelenkát sem rendesen. Csak egy kis idő múlva veszi észre, hogy az az ablaküveg piszkolódott el, amin keresztül nézi a másikat az életét.

Isten az, Aki rávilágít arra, hogy hol mocskolódott el az életed. De Isten az, Aki megmutatja a szabadtítást is. Pünkösdi története arról beszél, hogy Péter egy sokaság elé áll, és a megfeszített Jézus Krisztusról beszél. Gondoljátok el annak a helyzetnek a bizarrságát, amikor ott van több ezer ember, akik korábban csak hírből hallottak Jézusról, Akiről azt gondolták, valami próféta, egy nagy tanító. És akkor Péter azt mondja, hogy: itt van az a Jézus, Akit a ti bűneitek miatt feszítettetek keresztre! Itt van az a Jézus, Akit miattatok öltek meg! Ilyenkor a legtöbb ember zsigerből védekezik, és azt mondja: hát én ott se voltam! A mai ember is ezt mondja: mi közöm van nekem Jézus keresztalálához? Majd kétezer évvel ezelőtt történt! Legyen ez azoknak a baja, akik odaadták Jézus vállára a keresztet! Legyen azoknak a katonáknak a baja, akik felszögezték! Isten Szentleke azonban kijózanít, és azt mondja, hogy: Helyetted, miattad és érted halt meg Urad! A sokaság, akiknek test szerint semmi köze nem volt Krisztus kivégzéséhez, mert nem ők mondták azt, hogy keresztre vele, ezek az emberek mégis tudják, hogy róluk van szó. És a Lélek munkájaként látják, hogy ebből van kiút is. Mert Isten „Mit tettél?” kérdése nemcsak elgondolgotat és megszorít mindannyiunkat, hanem megmutatja a kiutat is: Én megteszem, hogy mássá leszel!

És ezért fogalmazódik meg az Isten Igéjével, a Krisztussal való találkozásnak az őszinte kérdése: Hogyan tovább? Mit tegyek? Mi az, amiben nekem kell lépnem? És ekkor mondja Péter az igehirdetésben: Térjete meg, és keresztelkedjete meg bűneitek bocsánatára, és megkapjátok Isten ajándékát, a Szentleket! Térjete meg! Erről beszél a pünködsi evangélium. Erről beszél Lukács az apostolok cselekedeteiről írott könyvben. Bíz rá a te életedet Uradra, Istenedre! Ne a magad elképzelései után szervezd a holnapodat, a holnaputánodat, hanem a Lélek szerint! Hagyd rá magadat Isten Szentlelkére, hogy Ő mutassa meg a követendő utat!

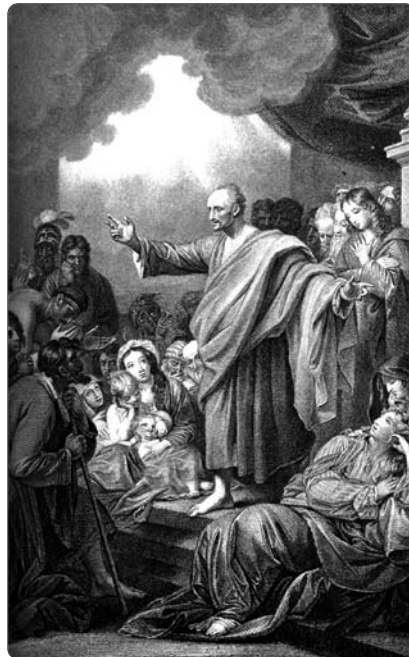
És hogyha ezt megteszed, akkor a másikon már nem riválist látsz. Nem olyan testvért, mint ahogyan Kain látta Ábelt. Nem azt látod, hogy valamit el akar venni tőled, bár te vagy az elsőszülött. Nem azt látod, hogy hogyan léphetsz a vállára, hogy magasabbra emelkedj, hanem látod Isten képmását, az embert. Látod azt, hogy hol van és hol áll a te testvéred. Nem az a testvéred már, akit legyőztél a versengésben, akit meg akarsz semmisíteni, nem az a testvéred, akit lejáratsz, akiről hitvány pletykákat terjesztesz, nem az a testvéred, akin átnézel, hanem az a testvéred, aki Jézus Krisztusban ugyanúgy kegyelemre szorul, mint ahogyan te. És amikor eltávolodnak ezek a mindent elzáró paravánok, akkor meglátjuk a másikat úgy, mint a mi testvérünket. És akkor már mi magunk is feltesszük a kérdést: Mit cselekedjünk? Nem a másikkal szemben, hanem a másikért.

Az első pünködsi közösségben, az első pünkösd napján nagyon sok különbözőség volt emberek között, kulturálisan is, nyelvi- leg is. Ezért szokták azt mondani, hogy olyan volt a pünkösd előtti állapot, mint a bábéli. Zűrzavar volt. És egyszer csak Isten Szentlelke, mint rendező – és nem mint rendező elv, hanem – mint nagy rendező, mindent és mindenkit a helyére tett. A különböző kultúrákat, nyelveket, a különböző istentiszteleteket, és létrejött az egyház. Isten Szentlelkében létrejött egy olyan pont, egy origó, ahová vissza lehet térni, ahová vissza lehet tekinteni, és ahonnan el lehet indulni. Ahonnan inspirációt lehet meríteni. Ahol már nem számít, hogy valaki férfi, vagy nő, nem számít, hogy valaki pomázi, vagy csobánkai, nem számít az, hogy milyen kultúrából érkezik. Mert Isten Szentlelke egy pontra helyezett bennünket.

És ezen a ponton Isten Szentlelke adott még valamit: adott felelősséget. Felelősséget, mert amikor Isten megszólít, akkor arra felelned kell, neked is, meg nekem is. Amikor Krisztus megszólít, akkor kihív a te inkubátor életedből, és nemcsak azt munkálja, hogy az üdvösségnek a befogadója és haszonélvezője légy, hanem hogy részese légy Krisztus születésének, szenvedésének és feltámadásának, és hogy részt vállalj Isten munkájában, a küldetésben, a szolgálatban. Féltünk attól a szótól, amit Pál apostol így fogalmaz, hogy mi Isten munkatársai, *synergoi*-ok vagyunk. Együtt munkálkodhatunk az Istennel. Ez kegyelem. Ez a Lélek vezetése.

Ez a Lélek állapota. Hogy be kell szállni a hajóba, a misszió hajójába. Hogy el lehet indulni, hogy lehet jövőképről beszélni, és lehet életet, egzisztenciát kockáztatni. Lehet Krisztust vállalni.

A Szentlélek segítségével a keresztyén embernek oda kell szánnia, oda kell adnia önmagát! Ez pünkösd felelőssége ma is. Ettől a felelősségtől ma menekülni szeretnénk. Menekülni úgy, hogy nem tartozunk egy közösséghez, egy egyházhoz sem. Menekülni úgy, hogy csökken az egyház-

tagoknak a száma. Menekülni úgy, hogy mindig tudunk háritani, mint a bűneset történetében: Nem én, hanem az asszony, akit mellém adtál; nem én, hanem a kigyó; nem én, hanem a presbiterek; nem én, hanem a lelkipásztor; nem én, hanem a közegyház; nem én, hanem az állam.

Isten ma bennünket felelősségre hív. A Lélek felelősség helyzetbe állít téged is. Mert a gyülekezet fontosabb a templomnál, a lelkes személye nem annyira fontos, mint az igehirdetés, és az egyház igehirdetése fontosabb minden társadalmi felelősségvállalásnál. A pünkösd ugyanis a nagykorúságnak az ünnepe, de nem kaini értelemben, mert Kain negatív hős. Az Édenen kívül született ember számára lehetőség. Lehetőség Isten bemutatására, lehetőség Isten imádatára, lehetőség a jó hír továbbadására.

Legyünk mi is örvendzők és ünneplők ezen a mai napon, mert Kain és Ábel története nem vég-történet, hanem eredet-történet – ezt mondja a teológia. Hogy tovább lehet lépni, lehet belőle tanulni, lehet örvenedezni. El lehet indulni. Kain és Ábel története, mint ahogy az első pünködsi történet, az elindulás-történet, kibocsátó történet. Inspiráló történet. Téged is elindít, téged is kérdez, és téged is készít. Halld meg Őt! Halld meg az élő Istent, és felelősen gondolkodj Vele együtt! Felelősen kövesd Őt! Még ma kövesd Őt! Ámen.

Nyilas Zoltán esperes

GYÖNGYÖSI LÁSZLÓNÉ

ODAÁT

Óh, mily szép, dicső lesz odaát,
Meglátom majd Jézus égi honát.
Jézus azt mondja: Maradj velem!
Vártalak, gyermekem.

MINDÖRÖKKÉ

A szívünk reménységgel és
Bizodalommal van tele.
Uram, Jézus, ki megszülettél,
Mindnyájunk megváltója lettél,
Légy velünk, Uram, holtunkig,
És kérlek, még azon túl is,
Légy velünk mindörökké!

FOHÁSZ

Hozzád fohászokdik,
Hozzád óhajtozik az én lelkem,
Kegyed és hatalmas Isten.
Te, Aki mindenről
És mindenkiről gondoskods,
Emlékezzél meg rólam is.
Végy emlékezetedbe, Uram.
Oltalmaz és segíts engem,
Igen nagy szükségemben gyámolíts.
Buzgón kérem oltalmadat,
Gondviselő jóvoltodat,
Vezess, Uram, hogy Hozzád eljussak.

KÖNYÖRGÉS

Istenem, Te légy velünk és szeress,
Istenem, Te légy velünk és vezess,
Istenem, Te légy velünk és gyámolíts,
Istenem, Te légy velünk a Szent Nevedért,
Istenem, Te légy velünk mindörökké,
A Bárány kihullott drága véreért.

TE VAGY

Te vagy üdvözítő Uram, szabadító Istenem.
Téged csodállak és magasztallak,
Ajkam hálaimát rebeg.
Te vagy egyedül, Kire rábírom életem.
Segíts, Uram, hogy eljusson Hozzád
Hálaadó énekem – Ámen.

DR. STEINBACH JÓZSEF PÜSPÖK IGEHIRDETÉSE

Kedves Testvérek, Istennek népe! Istennek az az igéje, amely szólott hozzám, és hiszem, hogy Szentlelke által hozzátok is szólni kíván, írva található Pál apostol korinthusiakhoz írott első levele 16. fejezetének 14. versében ekképpen: „Minden dolgokat szeretetben menjen végbe.” Ámen.

Kedves Testvéreim, a záróintések közül való a korinthusi első levél végéről ez a jól ismert, szerintem sokunk által kívülről tudott igevers, amit megelőz a hitre utaló – szintén jól ismert – igevers: „Vigyázzatok, álljatok meg a hitben, legyetek férfiak, legyetek erősek.” Tehát a hitből következik a szeretet, a hit gyümölcse a szeretet, és hogyha az igaz

hitet hitvallásaink szerint úgy definiáljuk, hogy az igaz hit ismeret, szívbeli bizalom és engedelmisség, akkor úgy gondolom, hogy az ebből következő szeretetet, a hit gyümölcset is így lehet definiálni, ebből a három aspektusból meghatározni, hogy a hitből következő szeretet is ismeret, szívbeli bizalom és engedelmisség.

Tehát a hithez hasonlóan a szeretetnek is van egy „ismeret” aspektusa. Az tud Istennek kedves módon, igeszerűen, biblikusán szeretni, aki ismeri az Istent, éppen ezért ismeri önmagát, és ismeri a másik embert. Az tud Istennek kedves módon szeretni, aki kapcsolatban van az élő Istennel, tehát nem hitetlenül, nem Istentelenül jár ebben a világban, de nem is a maga számára teremt istent, maga által elgondolt, kigondolt istent, amit a Szentírás bálványnak nevez, hanem azzal az élő Istennel van találkozása, aki teremtő, gondviselő és megváltó Isten, aki a kijelentésben bemutatkozott nekünk, és ennek a kijelentésnek a dokumentuma a Szentírás; tehát aki a Szentírást olvasva, tanulmányozva egyre helyesebben, egyre élőbb és érettebb hittel megértve Isten Igéjét, találkozik az élő Istennel, és ebbéli hitében elmélyül. Az Istennek kedves szeretet csak ott lehetséges, ahol ismerik az Istent, és az élő Istent ismerik, azt az Istent ismerik, aki nekünk az Ő Igéjében, egészen pontosan Jézus Krisztusban bemutatkozott.

E nélkül a helyes Isten-ismeret nélkül csak közhelyeket mondhatunk a szeretetről, de esélyünk sincs helyesen megfogalmazni azt, hogy mi a szeretet, és még inkább nincs

esélyünk arra, hogy ezt a szeretetet beleéljük a mindennapokba, és átéljük ennek az egyszerű mondatnak a csodáját, hogy „Minden dolgokat szeretetben menjen végbe.” Tehát a szeretet az igaz Isten ismerete.

És ahogy Kálvin megfogalmazza, a szeretet az igaz Isten ismeretéből következően önmagunk ismerete. Önmagunk helyes, világos ismerete, mert aki ismeri az élő Istent, az ismeri helyesen, pontosan magát, a maga nyomorúságában, bűnös voltában, törekeny, halandó voltában, hogy minden tekintetben Istenre van szüksége, mindenben Istenre szorul, hogy minden valójában kegyelem az életében. Ismerni az élő egyetlen Istent, ahogy Ő magát Jézus Krisztusban a Szentírásan keresztül kijelenti, és ismerni önmagunkat, milyen nagy az én bűnöm és nyomorúságom, és milyen hatalmas az Isten Krisztusban közölt szabadsága és szabadító kegyelme.

Ezután beszélhetünk úgy is önmagunk ismeretéről, hogy aki így, helyesen ismeri Istent és saját magát, az tudja, mit jelent, hogy ő magyar, hogy ő keresztyén, hogy ő magyar keresztyén református, vagy éppen katolikus, vagy más felekezetű, tudja, hogy mit jelent, hogy itt él Balatonalmádiban, a világ egyik legszebb helyén, vagy máshol, teljesen mindegy, hogy hol él; a lényeg az, hogy az ilyen embernek van identitása, mert tudja, hogy kicsoda ő, hogy hová tette le őt – nem véletlenül – ebben a hatalmas világban az élő Isten, fontosak számára a gyökerei, az önazonossága, és nem engedi, hogy ezeket a gyökereket elvágják, és ezeket a gyökereket öntözi, táplálja a gyermekei nevelése során is. Nem engedi egy bizonytalan, egy mindent összemósó, gyökereket elvágó, elmetező világban sem azt, hogy a saját életében, a gyermekei, unokái életében ez megtörténjen. Nincs szeretet e nélkül az ismeret nélkül. Anélkül, hogy tudnám, hogy kicsoda az Isten, hogy tudnám, hogy ki vagyok én, hogy minden kegyelem, hogy megváltásra szoruló, és hogy nem véletlen, hogy magyar református keresztyén vagyok, sőt az sem véletlen, hogy Magyarországnak ezen a részén élünk, tehát tudjuk, hogy

kik vagyunk. Van Krisztusban helyesen, egészségesen, hálával, de alázatosan értelmezett identitásunk.

És aki ezt tudja, az tudja helyesen megismerni a másik embert. Önmagunk ismerete és a másik ember ismerete Isten ismeretéből következik. Helyesen ismerni a másikat: ha az is magyar, az is keresztyén, az is református, az is itt él, vagy ha nem magyar, nem református, nem keresztyén, és egészen máshol él a világban, ha hasonló hozzánk, és kegyességében is hasonló hozzánk, vagy kegyességében más, mint mi, vagy más felekezetű, vagy más nemzet fia, vagy egészen mást gondol a világról, mint mi, mert más vallású, vagy mert ernyi ok miatt még vallástalan, azt az embert is tudja szeretni, mert először helyesen megismerte az Istent, helyesen megismerte önmagát, és helyesen, empatikusan, nyitottan tud fordulni a másik ember megismerése felé.

Vagyis ahogy az igaz hitnél említettük, az Istennek kedves szeretet legfontosabb eleme az ismeret. Helyes szeretet nincs ismeret nélkül, nincs ezek nélkül az ismeretek nélkül. Csak ezután beszélhetünk a szeretet tekintetében a szívbeli bizalomról, tehát a szeretetnek az érzelmi részéről is, hogy ha már ez a nagyon fontos, előbb kifejtett ismeret adott. Mert természetesen a szeretet több mint ismeret, de ezekből az ismeretekből sarjad ki, és lesz helyes érzélemmé. Az előbb elmondott gondolatokat újból sorba vehetjük a szeretet érzelmi aspektusánál is. Ismerni Istent, ennek az érzelmi aspektusa az, hogy szeretni azt az Istent, akit megismerhettem, mert Ő felfoghatatlan módon – kicsoda kegyelem! – előbb szeretett engem, és döntött felőlem, és tudott felőlem, mert mindent megelőző az Isten rólunk való döntése, szeretete, amire válasz a mi Isten-szeretetünk. Ez egy boldog, felüdítő állapot. Így zárja az apostol a levelet, hogy felüldíthessük egymást. Ez a szeretet lényege. És valóban felüldít az a bizonyosság, ha tudjuk, hogy Jézus Krisztus feltámadott, szeret bennünket, sőt mindenekelőtt szeretett bennünket. Ismerni

az Istent, hogy szerethessük az Istent, mert Ő előbb szeretett bennünket.

Az Isten szeretete mindig megnyilvánul látható cselekményekben, látható kegyességben. Szeretni az Istent azt jelenti, hogy nem tudok úgy élni, hogy naponta ne olvassam, ne tanulmányozzam az Ő Igéjét. Nem tudok úgy élni, hogy ne menjek be a belső szoba csendjébe. Nem tudok úgy élni, hogy ne vele induljak el egy adott nap az Ő áldását, vezetését kérve. És nem tudok úgy élni, hogy ezt látható módon a gyülekezet közösségében, Isten, Krisztus látható egyházában ne mutassam meg a pusztá jelenlétemmel, azzal az akármilyen apró, kicsiny szolgálattal, ami az én részem a gyülekezetben, amit én teszek hozzá a Jézus Krisztus közös ügyéhez. Tehát szeretni az Istent nemcsak azt jelenti, hogy rábírom magam, hogy van rendszeres kegyességem, hogy bemegyek a belső szoba csendjébe, hanem látható módon megjelenek, jelen vagyok, szolgálok az Isten látható egyházában. Fontos a belső szoba csendje, de nem elég; a közös összegyülekezés, a láthatóság hat ki a belső kegyességre, a hitéletre, az Isten-szeretetem fejlődésére.

És ugyanígy a másik aspektus, ismeri önmagam – az előbb elmondottak szerint –, hogy szerethessem önmagamat. Ez nem önzőség. A keresztyének mintha nem tudnák jól szeretni önmagukat, pedig a szeretetnek nagyon fontos eleme: szeretni önmagamat. Odafigyelni önmagamra, a munka és a pihenés egységében, a vállalásainkban és az elengedéseinkben. Odafigyelni a testünkre és a lelkünkre. És a ránk bízottakra, a felnövekvő generációra. Szeretni önmagamat, hogy rendben legyek. Hogy testben, lélekben, szellemben egészséges, normális hívő ember legyek – elnézést a kifejezésért. Ismerni Istent, szeretni Istent, hogy ismerjem önmagamat, hogy bűnös vagyok, és kegyelemre szorulok, és hogy ki vagyok, hogy mi az identitásom, és hogy szeretni tudjam önmagamat, hogy tudjak odafigyelni önmagamra.

Úgy elmondanánk a fiatal, felnövekvő generációnak, nézve azt, ami az interneten megjelenik, meg különböző közösségi portálok, meg kommenteken, amiből indirekt módon következtetni lehet arra, hogy a mi gyermekeink és unokáink – teljesen mindegy, hogy virtuálisan vagy valóságosan – hol járnak, hogy milyen ajtókat nyitogatnak, és hogy mi van a mögött az ajtó mögött! Kimondani azt, hogy szeretni önmagamat, és szeretni a ránk bízottakat, az azt jelenti, hogy figyelek önmagamra, és nem nyitok ki olyan ajtót, amire lehet, hogy Krisztus kegyelméből van bűnbocsánat, de soha nem lehet sem az értelmemből, az emlékezetemből, sem a szívemből kitörölni, tehát könyörtelen következményei vannak. Megfertőz, tönkretesz, a testemet, a lelkemet elamortizálja. Ismerni és szeretni az Istent, hogy ismerjem, és szeretni tudjam önmagamat.

Sokkal jobban oda kell figyelni önmagunkra, mert ha mi rendben vagyunk, csak akkor tudjuk szeretni a másikat. Azt is, aki ugyanolyan, mint mi – azt sem egyszerű –,

azt is, aki egy picit más, mint mi – azt sem egyszerű –, és azt is, aki egészen más, mint mi – azt pedig végképp nem egyszerű. Hogy megtörténjék az a csoda – amit ezen a szöveken már sokszor elmondtam –, hogy az egész megfordul, és az Isteni logikára alakul át, amit Isten Jézus Krisztusban megmutatott, hogy nem a nagybetűs ÉN, ami elől szerepel, hanem a nagy „Ő”, az élő Isten, utána következik a „te”, a másik, és csak a legvégén van a kicsi „én”, és éppen evvel, hogy a legvégén van a kicsi „én”, ebben van az énemnek, az én életemnek is a kiteljesedése. De nem áll fel ez a sorrend anélkül, hogy ne ismerném, ne szeretném az Istent, és ne ismerném, ne szeretném önmagamat, vagyis ha nem vagyok rendben. Akkor nem tudok szeretni. Hiába akarok, hiába vagdalkozok ezzel a ki-

Dr. Steinbach József püspök

fejezéssel, hiába mondom a keresztyén sablonokat, kedves testvérek, nem megy! Nem megy az egyházban sem, nem megy az Isten népe között sem. Ezen a héten számos alkalmat tartottam, és egészen különböző református emberekkel találkoztam, sok élmény, sok töltődés adatott, amiért hálát adok az Istennek, ugyanakkor rá kellett döbennem arra, hogy a legkisebb problémák előtt is tehetetlenül állunk, mert nem vagyunk rendben önmagunkkal. Aztán megkérdezem: rendben van-e a hitünk? Mert nem tudunk sok esetben együtt buzogni. Nem tudjuk szeretni úgy egymást, ahogy ezt itt az igében Pál apostol Isten Lelke által előírja nekünk.

Tehát ahogy az igaz hitnek, a szeretetnek is megvannak ezek az aspektusai: az ismeret és a szívbeli bizalom. Ismerni az Istent, és szeretni az Istent, ismeri önmagamat. Ne engedjük, hogy a szekularizáció elvegye tőlünk azt, hogy szeretni tudjuk önmagunkat. És ismerni a másikat, hogy éppen ezek szerint szeretni tudjuk a másikat. Ha ezt így helyesen, biblikusan értjük, akkor megint csak felülről, magától (és ez a magától, ez a kegyelem), megvalósul Isten cselekvése által, és ebben mi eszközök lehetünk. Ez a csodálatos mondat – még egyszer hadd mutassak rá ennek az igeversnek az egyszerűségére, amiben ugyanakkor az egész keresztyén etika szerintem benne van, a teljes második kőtábla, ami az első kőtáblából következik –: „Minden dolgokat szeretetben menjen végbe”. Ebben olyan értelemben nincs kompromisszum, hogy ebben mindig a keresztyén fél, a hívő ember, a krisztusi ember – aki újjászületett – a kezdeményező, a példaadó. A Krisztus-követő. Nem lehet a másikkra vágni. „Minden

dolgokat szeretetben menjen végbe”: a hétköznapok zörejeiben is, házasságban, családban, munkahelyen. „Minden dolgokat szeretetben menjen végbe”: amikor kis dolgokon vitatkozunk, amikor presztízsharcokat vívunk, amikor félreértjük egymást, amikor bevallva, bevallatlanul az érdekeinkre tekintünk, és nem tudunk megegyezni, akkor mi legyünk azok, akik értelmesen, hívő módon hátralépnak, engednek, értelmes kompromisszumokat mernek kötni, amely az Isten dicsőségét szolgálja a hétköznapi zörejekben.

„Minden dolgokat szeretetben menjen végbe”: Urunk, add ehhez a szavakat a szánkra, hogy mit feleljünk, adj bölcsességet, mutasd meg az utat, hogy hogy döntsünk, hogy a hétköznapi zörejekben adassék megoldás, hogy érvényesüljön az ige: „Minden dolgokat szeretetben menjen végbe”. És könyörülj rajtunk, hogy érvényesüljön akkor is, amikor hatalmas problémák vannak körülöttünk, amikor megoldhatatlannak tűnik a helyzet, amikor megoldást nem látjuk a megoldást, amikor váratlan esemény történik, amikor úgy érezzük, hogy mind a két felet szétfeszíti az indulat, és hamarosan robbanni fog az egész, hogy akkor mit tehetünk mi keresztyénként, hogy a Te eszközeidként megállítsuk a pusztító, ömberli indulatok által létrehozott robbanást. Könyörülj rajtunk a hétköznapokban is, könyörülj rajtunk a nagy bajok idején is, hogy érvényesüljön ez az ige: „Minden dolgokat szeretetben menjen végbe”.

Tudjátok, miről van itt szó? Egészen egyszerűen elmondom. Úgy mennek a dolgok szeretetben, hogy nyugodt és csendes életet élünk. Abból fakadnak a problémák, hogy – magamat is beleértve – mindenki zizeg-zsizseg, nem tud egy percig sem elnyugodni, s óhatatlanul ütközünk. Pál apostol azt mondja, hogy tenni kell a dolgunkat a magunk helyén. Kellenek változások, kellenek az új dolgok, de az alap az, hogy „Minden dolgokat szeretetben menjen végbe”, vagy ahogy ezt Pál apostol máshogy mondja: nyugodt és csendes életet éljünk. Öröm, ha nem jön levél. Az sokszor öröm, ha nem jön e-mail. Sokszor ott vannak rendben a dolgok, testvéreim, akikről nem hallunk. Ugye nem értitek félre, amit mondok? Nagyon jó, ha hallunk egymásról, nagyon jó, ha jön az e-mail, de az e-maileknek, a leveleknek a nyolcvan százaléka probléma, baj, panasz, feladat, és végig gondolja az ember, hogy tulajdonképpen ott van rend, ahol az illetőről nem hallunk. Ott van szeretet. Vagyis, hogy értsük: sokkal többet kellene csendben lennünk, mint zizegnünk, hogy ez az ige érvényesülhessen: „Minden dolgokat szeretetben menjen végbe”. És az Isten adja majd azt a pillanatot, amikor küld, amikor tenni kell, amikor cselekedni kell. Egy zajos világban ez most különösen hangsúlyos üzenet.

Vigyétek magatokkal a következő hétre, úgy gondolom, nekem is, nektek is elég lesz ezt végig gondolni, megcselekedni, Istennek Lelke vezessen bennünket ebben. „Minden dolgokat szeretetben menjen végbe”, hogy nyugodt és csendes életet éljünk. Ámen.

(Balatonalmádi, 2015. április 26.) ■

BÉKÜLJ MEG ÖNMAGADDAL!

»„Mester, melyik a nagy parancsolat a törvényben?” Jézus így válaszolt: „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez az első és a nagy parancsolat. A második hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat.”« (Máté 22,36-39)

A hívő ember sokat gondolkozik azon, hogy vajon hogyan tud és hogyan képes Istennek tetszően szeretni másokat? A válasz létezik: úgy, hogyha egészséges módon szereti önmagát. Leszögezném az elején, hogy itt nem a világ által reklámozott, kreált és diktált önzésen alapuló önszeretetről beszélek. Itt nem a „valósítsd meg önmagad, érd el az álmaidat” divatos szlogenekről gondolkodunk. A lelki ember életében ezen a ponton másról van szó. Gondoljunk csak bele, ha nem szeretjük magunkat külsőleg-belsőleg, akkor nincs is igazi lelki békességünk. Bizonytalanságban éljük napjaikat, és mindig mások elismerését keressük. Ha nem tanuljuk meg önmagunkat elfogadni, akkor szájalomra méltó emberekké válunk valahol Istenből és az emberektől nagyon távol.

Ezért álljunk meg most az Úr előtt, és gondoljuk végig, amit Jézus válaszolt a farizeusok kérdésére: „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez az első és a nagy parancsolat. A második hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat.” (Mt 22,37-39)

Az Úr Jézus a farizeusok kérdésére hitvallásszerűen két parancsolatot fűz egybe, hogy mit is kell tennie az embernek, ha a legnagyobb parancsolatot szeretné megtartani. Egyszóval: szeretni! Ez az evangélium, de az egész üdvtörténet központi üzenete, kezdeti és végső pontja, amely a világot teremtí, fenntartja, bölcsen igaz-

gatja, váltja meg és ítéli majd meg kegyelmesen és bölcsen. Krisztus nem tart ennél fontosabb parancsolatot Isten és emberek előtt járva, mint azt, hogy szeress! Ez jelenti először az Isten iránti szeretetet (imádatot), másodsor pedig a felebarát szeretetét.

De itt valójában egy hármass lépcsőfokról van szó, három üzenetről, ebben a két parancsolatban. Mégpedig az Isten felé gyakorolt és érzett imádat váltja ki belőlem azt, hogy el tudom fogadni önmagammat, meg tudok békülni önmagammal, egyensúlyba tudok kerülni önmagammal, azáltal, hogy mindennapos kapcsolatban vagyok az Úrral. Így viszont már úgy tudom szeretni a felebarátomat is, a másik embert, – ha megérdemli, ha nem –, mint magamat. Biztosan ismerős az érzés, hogy addig nem tudok magammal és másokkal sem jó kapcsolatot ápolni, amíg az Úrral nem rendeződnek a viszonyaim. Igen testvérek, valahogy így van ez: csak akkor tudok a másik felé nyitni, megbocsátani, bocsánatot kérni, ha szeretem. Ha nem szeretem, de úgy teszek, mintha szeretném, az csak ideig-óráig való fájdalomcsillapítás és képmutatás. Ennek elkerülése csak úgy lehetséges, ha önmagammal is rendben vagyok, ehhez pedig Jézus Krisztus kezében kell lennem az életem!

Ezt erősíti egy megtért fiatal vallomása is, aki az öngyilkosság gondolatának mélységéből szabadult meg:

„Együtt kel élnem önmagammal, ezért olyan akarok lenni, akit szívesen ismernek. Azt akarom, hogy minden nap képes legyek szembenézni önmagammal. Nem akarok úgy megállni a lenyugvó napban, hogy gyűlölöm magam azokért a dolgokért, amiket tettem. Emelt fővel akarok járni Isten és emberek előtt. Itt, ahol minden a hírnévért és a gazdagságért való

küzdelemről szól, szeretném, ha képes lennék szeretni magamat és így másokat is.

Nem akarom, hogy ha magamra nézek, tudjam, hogy csupán hengegés, blöff és üres ámitás vagyok, egy nagy képmutatás! Önmagam előtt sohasem tudom elrejtetni magam, látom, amit mások talán sohasem fognak tudni, magamat nem tudom átejtetni, ezért bármi is történjék ezután velem, szeretném megőrizni szeretetben önbecsülésemet és tiszta lelkiismeretemet, egyszóval: Krisztusban visszakapott életemet.”

A vallomás elgondolkodtató és megdöbbentő, amely egyértelműen rámutat arra, hogy az üzenet számodra is ez: Tarts fegyverszünetet magaddal! Mert küzd benned a lelki és a testi ember, ez igaz. Ezen a hadszíntéren azonban egy pillanatra se állj meg, mert a kisértő a hátad mögött a nyomodban van, vagy szemtől szembe támad. Viszont ahol Istenről, magadról és embertársaidról van szó, ott visszavonulót kell fűjnod, és fegyverszünetet kell tartanod. A hívő lélek nem vívhat folyamatos csatát saját megmentett, megváltott lelkével. Ezt fontos tudni, mikor a krisztus által adott nagy parancsolatról hallunk.

Az Isten iránti hálás szeretet nem mérülhet és nem is teljesedhet ki csupán a templomba járásban, a kultuszban, az imádságban, a szép és hangzatos szavakban, egy jól megszerkesztett igényes prédikációban. Mert sokaknak csak ennyit jelent és nem többet! Talán éppen neked, vagy nekem? Miért nem jó ez így? Azért, mert az Isten iránti szeretet magába zárja a felebarát iránti tevékeny szeretetet is.

Tevékeny szeretet. Ma már kevesen ismerik és gyakorolják a szeretetnek ezt a krisztusi formáját. A valóságos szeretetszolgálatot! Jézus ezt nagyon jól ismerte, mivel gyakorolta és megélte a hétköznapokban, közöttünk, emberek között járva. Ezért válaszolt így, a sokszor külsőségeket kereső és tisztelgetni örvendő farizeusoknak, akik szinte vallásos ellenőrként tetszelegtek az egyszerű hívő zsidók között és fölött. Amíg ezek a válsósság köntösébe bújó látszathívők a mózesi törvényeket magyarázataikkal szétbontogatták, addig Jézus kettős magyarázatban kötötte, foglalta össze a lényegét: csak azt, ami Istennek tetsző.

Ez az Istennek tetsző, biztos, igaz úton való járás alapigéje (Mt 22,37-39).

Ezért most az Úr arra kér bennünket, hogy valljuk meg őelőtte mindazt, ami nem egyeztethető össze a nagy parancsolattal. Ne vetítsd ki másokra hamis érzéseidet, gondolataidat, bűneidet, amelyek talán önmagaddal kapcsolatban élnek benned. Ha az Isten és emberek előtt kedvességben akarsz járni, akkor békülj meg előbb önmagaddal. Az olyan vélemény önmagadról, amely Isten kegyelmes, szeretetteljes Igéjén alapszik, békességé kezdete, hiszen az a megfelelő kapcsolatból táplálkozik. Borulj az Úr elé, és valld meg, hogy mi, vagy ki az, aki tőle elválasztott, ami gátolja a tevékenyen szeretetet az életedben.

Kétségtelen azonban az, hogy a Szentírás óva int attól is, hogy túlságosan nagyra becsüljük és tartjuk önmagunkat, de azért

ne essünk át a ló túloldalára sem. Mert ha folyamatosan pesszimisták vagyunk, és ön-elutasításban szenvedünk, melyben nem tudunk megfelelni világunk különféle elvárásainak, akkor azzal lemondunk önmagunkról. Ez egyben azt is jelenti, hogy lemondunk arról, akinek a tulajdonai vagyunk, aki teremtett és megváltott: lemondunk Istenről a Krisztus Jézusban.

Ez tragédia, hiszen akkor a Sátánnak küldünk meghívót az életünkbe, ő pedig kapva a lehetőségen azonnal ott is lenne, aki mindig „mint ordító oroslán jár szerte, keresve, hogy kit nyeljen el”. Ezért ne játssz az ő kezére! Győzd le őt a tevékeny szeretettel!

Azt mondja Pál: „énbennem, vagyis a testemben nem lakik jó” (Róm 7,18). Ez így van, testvérek! Ez azonban azt jelenti, hogy minden jó, ami bennem van, amit gyakorolni tudok a szeretetemmél, annak a bizonyítéka, hogy Isten az Ő Lelke által munkálkodik az életemben. Csak ezért van bennem jó! Csak ezért vagyok képes arra, hogy jót szóljak, tegyek, hogy méltatlanul is tudjam méltó módon szeretni az Urat és a felebarátomat! Méltányold és szeresd ezeket a jó dolgokat magadban, ezért békülj meg és békülj ki magaddal!

Gyakoroljuk, s tegyük magunkévá – Jézust követve – a nagy parancsolatot, ahogyan Ő mondja nekünk! Ismerjük fel az Úr jelenlétének, hatalmának és erejének bennünk rejlő kincseit, és építsünk ezekre, egy pillanatra sem feledve azonban, hogy: „Ez a kincsünk pedig cserépedényekben van, hogy ezt a rendkívüli erőt Istennek tulajdonítsuk, és ne magunknak” (2Kor 4,7). Ámen!

Máthé Zoltán b. lelkipásztor

DR. GYÖKÖSSY ENDRE ÍGY SZERESD A GYERMEKED!

Tedd a Bibliádba ezt, szülőtestvérem, s ha gyermekedért imádkozol, ne felejtkezz el azért könyörögni, hogy:

1. Hited soha meg ne rendüljön a gyermek Atyjában, akié gyermeked a teremtés és a megváltás jogán. Akinek célja van vele – s veled. S hogy megértsd azt a célt, amit Ő tűz ki gyermeked elé – és nem te.

2. Hogy hosszútűró türelmed soha el ne fogyjon gyermekeddel szemben. Hiszen Ő is eltűr téged. Hogy tudj – újrakezdeni, el nem fogyó szeretettel szeretve!

3. Tudj – vámi! Vámi és újra vámi: a megfelelő pillanatra a nevelésben. Olyan türelemmel, ahogy az Atya várakozott a tékozló fiúra.

4. Hogy mindig megtaláld az Ő segítségével a megfelelő szót és cselekvést minden alkalommal, s éppen akkor, amikor kell! Hogy ne mondj, cselekedj se többet, se kevesebbet, mint kell. És nem később és nem előbb, mint amikor kell.

5. Hogy soha ne ingadozz az Igében, ha szól gyermeked felől!

6. Megtaláld mindig a megfelelő büntetést s elkerülhessed azt, ami nemcsak többet árt, mint használ, de amit Ő sem cselekednék!

7. Hogy tudj megbocsátani kevés szóval, vagy szó nélkül – bocsánatért esdve és bocsánatot nyerve.

8. Adjon elég időt gyermekedhez s te ezt az időt ne használd másra. Hogy megismerd őket „legalább” úgy, mint földedet, állataidat, szerszámod.

9. A gyermek hibáit elsősorban magadban keresd. Mert majd mindig büntársak vagyunk. Hiszen tőlünk „örököl”, lát, hall, les el majd mindent.

10. Nevelés közben – te is nevelődjél. Ha kell – a gyermek által. Mert mindig az a nevelő gyermek és szülő közül – aki közelebb van Krisztushoz. S nem egyszer a gyermek áll, ér közelebb Őhozza.

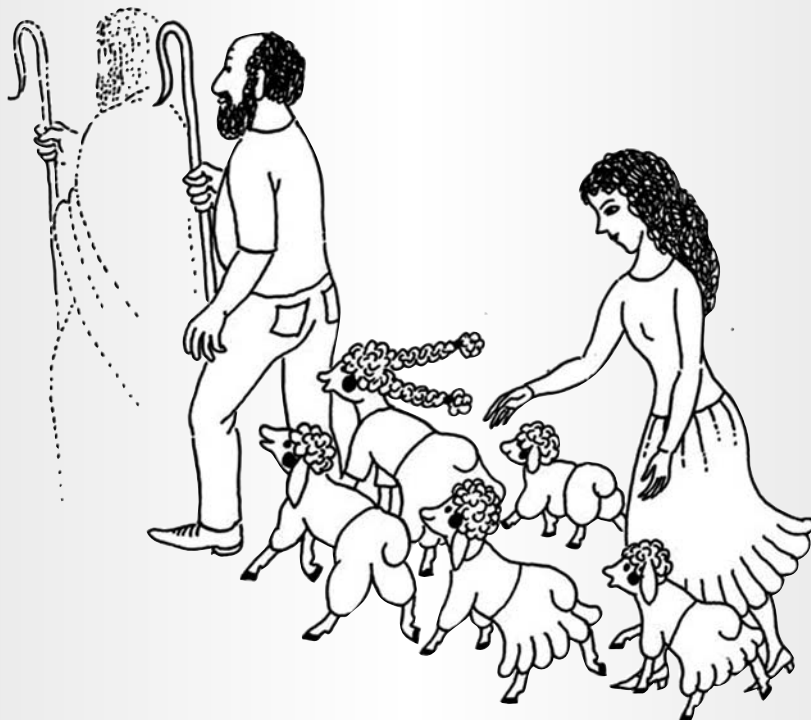
11. Hogy megismervén a gyermeket – örömmondó, evangéliumhirdető szülője legyél. Mert az evangélium – örömhír. Csak így emelheted át testi, lelki nehézségein. Csak így gondold majd rád szeretettel, akkor is, ha már nem leszel e testben.

12. Hogy a hosszútűró türelem és szeretet mellé adjon megértő tapintatot, hogy megérezzed: fájdalomszerzésre nem szabad fájdalomszerzéssel, daccal – dühvel, nevelletlenségre – gorbombasággal, szívtelenségre – hidegséggel válaszolnod. Mert a hasonlót csak felfokozza a hasonlót. Míg a szeretet felold. Az öröm: gyógyít. A jóság: fölemel. Mert Jézus is így cselekednék!

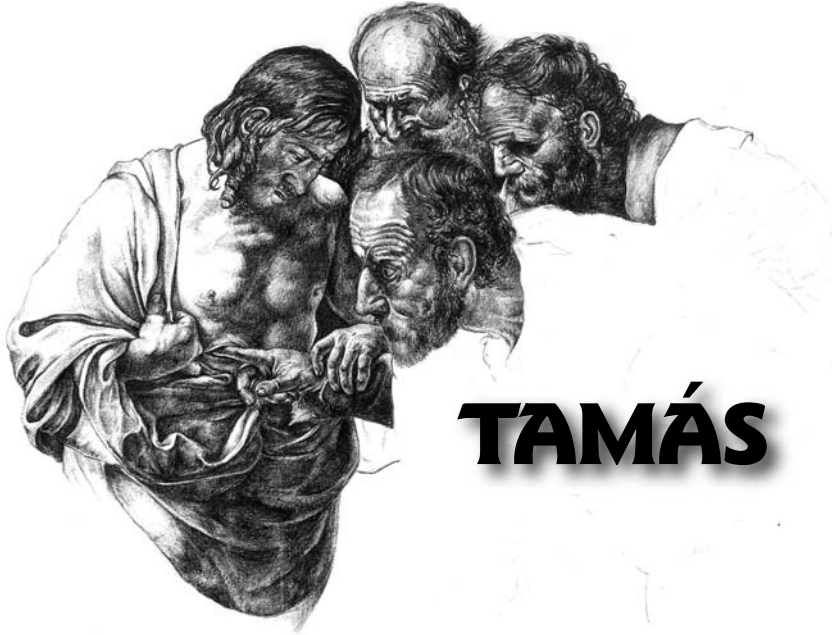
13. Hogy mindig le tudj győzni magad, amikor úr akarsz lenni. Az Úr helyett. Hogy bálvány ne legyél otthonodban. Hogy soha el ne felejtkezzél: Néki növekednie kell, neked pedig alábbszállnod.

14. Vegye el a kaszárnyahangot és beszédet és megtanulhass Jézustól röviden, világosan, melegen, szívvel beszélni – gyermekeiddel.

15. Hogy gyakran legyen erőd az I. Kor. 13. mérlegére tenni szülői szeretetedet. Mert ez az Ige, mert Jézus azonnal megmondja az így kérdezőnek: hol a baj. De azt is – újra és újra –, hogy a mi nevelésünk elsősorban: szolgálat. Mégpedig mentő-szolgálat. Odamentés az Orvoshoz. Aki meg is tudja menteni gyermekünket. Erre az örökéletre. Velünk együtt.

„Ha nem látom a kezén a szegek helyét és nem érintem meg ujjammal a szegek helyét, és nem teszem a kezemet az oldalára, nem hiszem...” (János 20,25b)

TAMÁS

Nyolc nappal korábban, mikor Jézus megjelent a tanítványoknak, nem volt jelen Tamás. De másnap keresésére indultak...

– Láttuk az Urat – újságolták neki –, eljött hozzánk, beszélt hozzánk, evett velünk – élő ember módjára.

Tamás egyike volt azoknak, akiket mélyen megrendített a Golgota gyalázata. Egy ízben kijelentette, hogy kész Mesterével halni, de mikor a fogdmegek lámpái felfelé imbolyogtak az Olajfák hegyén, ő is a többivel menekült. Hite meghomályosodott abban a sötétségben, amely a Koponyák hegyére borult.

Tamás is, mint Kleofás és a vele egyvágásúak, az érzékek embere volt. A hit meglepetésszerűen ütött rajta, amely az érzékek útján az érzékelhető dolgokat kereste és anyagi változásokat remélt az anyagban és csak az anyagtól várt anyagi bizonyosságot és megnyugtatókat. Húzódozott minden olyan dolog szemléletétől, amiket kezeivel nem érinthetett. Épp ezért arra volt kárhóztatva, hogy sohasem láthatták meg a láthatatlant: mert ez a kegy csupán azoknak van fenntartva, akik hiszik, hogy a láthatatlan is lehetséges.

Reménykedett az országban, különösen mikor Jézus szavai és jelenléte mennyieivé avatta földi szívét, de olyan országban reménykedett, amely nem a tiszta lelkek országa, hanem olyanban, amelyben élő emberek esznek és isznak szilárd és kézzel fogható asztaloknál, olyan emberek, akikben meleg vér csörgedez, és akik új törvények szerint kormányoznak egy szebb földet, amelyet Isten nekik ítelt.

Tamás a kereszt botránja után minden egyébre inkább hajlandó volt, mint elhinni, csak úgy hallomásból, a feltámadást. Úgy érezte, hogy sokkal durvábban csalatkozott első bizalmában, mintsem hogy most megbízhatnék azokban, akik testvérei voltak a

csalódásban. És azoknak, akik lelkendezve hozták neki a jó hírt, így vágott vissza: – Ha csak nem látom az ő kezein a szegek nyomát, és ujjaimat a szegek helyére nem bocsátom és kezemet az ő oldalába nem bocsátom, nem hiszem.

Hirtelenében azt mondta: ha csak nem látom. De azonnal észbe kap: a szem is csalhat, és sokan tévútra jutottak már a látás révén. És gondolata a testi megbizonyosodásra, a nyers és kegyetlen próbára siklik: hogy ujjait a szegek sebébe bocsássa: hogy a lándzsaverte sebé bocsássa.

Megtagadja a hitet, a lélek magasabb rendű látását. Megtagadta végül a látást is, a test legistenibb érzékét. Csak a kezeiben bízik, a húsban, amely húshoz ér. Ez a kétszeres tagadása sötétségben hagyja, a vakság tántorgásában, mindaddig, míg a megtestesült fény, utolsó szeretetteljes engedékenység gyanánt, vissza nem adja neki a szemei és szíve fényét.

De Tamást ez a felelete a világ leghíresebb emberei sorába emelte: A szellem valamennyi patópálja, valamennyi tucatkétkelő, a katedrák és az akadémiák szórszálhasogatói, a gyanakvók, a cinikusok, a tudomány „tetvei” és a tudósok árnycskéi, valamint mécs, amely irigy a Napra, valamennyi liba, amely görbe szemmel nézi a sólymok szárnyalását, védőszellemének és pártfogójának választotta Tamást, a kettőst. Nem tudnak róla semmi mást, csak ennyit: ha nem tapint, nem hisz. Az ő szemükben ez a felelet az emberi ítélőképesség netovábbjának tűnik. Az ő területük az úgynevezett valóság, és erről nem térnek le.

Ezek és ezekhez hasonlóak ama „valóságos” dolgok, amelyekben Tamás hívei kéjelegnek. De ha valaha eszükbe jutna elolvasni azt, ami e felelet után történt, talán hajlandók volnának kételkedni abban is, aki kételkedett a feltámadásban.

Nyolc nappal később a tanítványok me-

gint abban a házban voltak, és Tamás is velük volt. Ezekben a napokban folyton azt remélte, hogy megadatik majd neki is meglátni a Feltámadottat, és néhányszor megremegett, mikor arra gondolt, hogy talán felelete volt az oka annak, hogy Ő távol maradt. De íme egyszerre megszólal a küszöbön egy hang: – Békesség néktek!

Belép Jézus és Tamást keresi szemeivel. Az ő kedvéért jött, mert a szeretet, amelyet magában hordoz, hatalmasabb minden bánatalomnál. Nevén szólítja és odaáll elé szemtől szembe, hogy jól lássa.

– Nyújtsd az ujjad és helyezd sebeimbe és lásd kezeimet. És jöjj bocsásd be ujjad az oldalamba és ne légy hitetlen, hanem hívő.

Tamás azonban nem merte ujját a sebeibe bocsátani, sem kezét oldala nyílásába bocsátani. Csak ennyit mondott: – Én Uram és én Istenem!

Ezekkel a szavakkal, amelyek egyszerű szokásos üdvözlésnek látszanak, Tamás bevallotta vereségét, amely szebb volt minden győzelemnél és ettől fogva mindenestül Krisztusé lett. Mindeddig úgy tisztelte, mint a többieknél tökéletesebb embert, most elismeri Istenül, sőt a maga Istenéül.

Ekkor Jézus, hogy mindig újra bele nyíljon ennek a kételkedésének emléke, így felel neki:

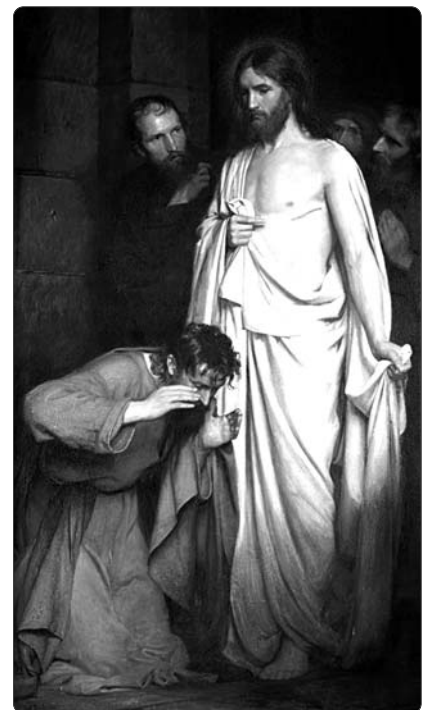
– Mivel láttál engem, hittél. Boldogok, akik nem láttak és mégis hisznek!

Tamás szent, és mégsem tudott részesevé lenni ennek a boldogságnak. Régi legenda beszéli, hogy keze haláláig vörös maradt a vértől. Rettenetes szimbólumának minden igazságával igaz legenda ez, ha meggondoljuk, hogy a hitetlenség is lehet egyik módja a gyilkosságnak.

Testvérem, te hol állsz a hitetben?

„Mivel látsz engem hiszel: boldogok, akik nem látnak, és hisznek.” (János 20,29)

Kurfis Imre

**LUKÁTSI VILMA
A LÁMPÁS**

*A Bárány menyegzőjén ott leszek
című vers változata*

Fekete az ég: mély és végtelen,
A csillagok sziporkázva égnek,
– Nehéz a várás, nehéz idelelni,
Üres, komor, vajdúd az élet.
– Egyedül vagyunk. Dúlt idegekkel
Hallgatózunk.
– De lüktet már a csend:
– Te jössz, Te jössz áldott lépteiddel
A Vőlegény! A megígért! A szent!
Tartsátok hát magasra mécsetek,
És a sötét eloszlik legott.

– Mi ez? – Nekem nem ég a mécsesem!
– Uram! – Az én olajom elfogyott!
...Én magam meg töredező nádszál –
A szélfúvásra is megremegek...
– Ha azt mondd most: hiába vártam,
Mécs nélkül Eléd én nem mehetek...
Akkor... akkor... miért éljek én tovább?
Nálad nélkül mit ér az életem?
– Uram! Te... hát Te lehajolsz hozzám?
Te érinted meg remegő kezem?
– Jól hallottam? Indulhatok én is?
Erőtlen lábam Te egyengeted?
Üres lámpás van kezemben, – mégis...
A menyegzőre Veled mehetek?

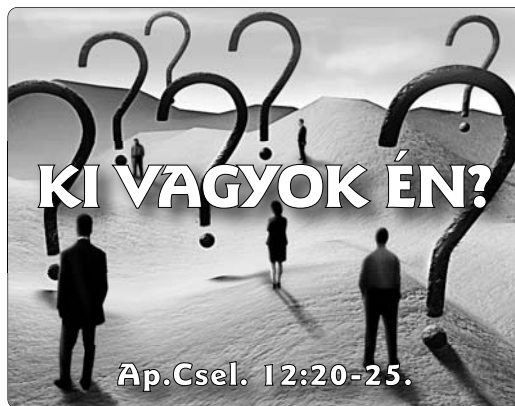
Ó, ha egykor a nagy számadáson
Az atomok ropogva bomlanak,
Kő-köven nem marad a világon,
Az ég és a föld mind összeomlanak,
– A Te dicséreted akkor számyra kel!
Négy égtáj felől zengi majd a szél:

A pislogó kis mécsset nem oltottad el,
S a megtört nádnak megkegyelmeztél!

„LÉLEKBEN ÉS IGAZSÁGBAN”

... amikor nem történik semmi,
nem fordul jóra, ami bántott,
külső hatásra nem gyúr számomra
az ellenségből jóbarátot;
ami beállt fenyegetően
a belső béke folyamába:
ott marad, mintegy botránykőnek,
s a gondolatok torlódása
mégis
egyszerre csak megszűnt!
Akkor... Valaki utat vágott,
ahol az emberi indulatok elfolytak;
az ellenségből jóbarátot
mutatott egy másfajta látás:
szemem helyett – Jézus szeméből,
hogy végül semmi sem maradt meg
a békét fenyegető rémből...

Amikor nem történik semmi,
akkor történik valóságban
az a csoda, amit remélünk mi
„LÉLEKBEN ÉS IGAZSÁGBAN!”

A mesék így kezdődnek: Egyszer volt, hol nem volt... De az a történet, ami a megjelölt igeszakaszban olvasható – sajnos – nem egyszeri eset. A valóság az, hogy ez a világ az Édenbeli események óta egyre inkább úgy él, mintha teremtője lenne ennek a világnak, s irányíthatná a bolygók, a csillagok forgását. Égig növekedett önbizalmában, elvakultságában. Elfelejtette – sőt a legtöbb ember nem is tudja – amit Isten az Ézsaiás 42:8-ban kijelentett: „*Én vagyok az Úr, ez a nevem és dicsőségemet másnak nem adom, sem dicséretemet a bálványoknak.*”

Heródes – aki az igében szerepel – annak a Nagy Heródesnek volt a fia, aki felépítette a jeruzsálemi templomot, hogy ott tiszteljék Istent. Tiszteletből, politikából? Kérdés. Mert hiába szoltak a próféciák, hogy Isten a bűnbé esett emberhez elküldi az asszony magát, aki a kígyó fejére fog taposni, figyelmen kívül hagyta és megölette a betlehemi gyermekeket, hogy az ígéret gyermekét kiirtsa a világból. A fiú Heródes, akinek neve tulajdonképpen azt jelenti: hóshöz hasonló – aki nem az, de annak tartja magát –, követi apját tevékenységében, lefejezti Keresztelő Jánost egy asszony szavára.

Borzadhatunk személyük és cselekedeteik felett, de látnunk kell: ma sincs más-ként. Magunk körül nem is látunk másféle embert, csak olyat, aki arra törekszik, hogy elismerjük nagyságát, s ezért semmilyen eszköztől nem riad vissza. Nem kell a nagy diktátorokat emlegetnünk. De fel kell tennünk a kérdést önmagunknak: Vajon, miközben szájjal építgetjük Isten templomát, tetteinkkel nem romboljuk-e azt! S azokat, akik az Ő nevében jönnek, akik arról beszélnek, hogy Jézus a Krisztus, Akit Isten küldött, „*Aki elveszi a világ bűneit.*” (János 1:29.) – nem „öljük” meg azzal, hogy nem fogadjuk el bizonyágtételüket? Hiszen mi jobban tudjuk, hogy mi az igazság, mire van szükségünk, ki az, akire hallgatnunk kell, ki az, akit követnünk érdemes! Ha szűk személyes vagy családi életünket nézzük – ki az, aki teljes őszinteséggel merné állítani: engem nem érhet vád, mert tudok a háttérben maradni, nem formálok jogot arra, hogy a középpont-

ban legyek, hogy az én szavam legyen az első és az utolsó, és senki se vonja kétségbe azokat!

Jézus Krisztus az egyetlen, Aki ezt mondhatta volna. Ő mindig az Atya akaratára, szavára figyelt. Nem egyénieskedett, így beszélt: „*A beszédeket, amelyeket én mondok néktek, nem magamtól mondom, hanem az Atya, Aki énbenem lakik, Ő cselekszi e dolgokat.*” (János 14:10.) Ki cselekszi benned, ki szól a te száddal, Testvérem? Amíg önmagunkat adjuk, látnunk kell a

következményeket! Két dudás egy csárdában sok! Pedig otthon, ugye, nem kettő van! Viszont van vita, szeretetlenség.

Ha már behívtad az életedbe az Úr Jézust, miután elnyerted bocsánatát, nem úgy van, hogy leültetted életed előszobájában, de a többi részéből kihagytad? Ha szükséged van rá, szólj, hogy segítsen – de lényegében nem avatod be a mindennapjaidba? Nem igazán „zavar”, hogy ott van! Jól megfértek így egymással, hiszen sem a hálóba, sem a konyhába, sem életednek más részébe nem ér el az Ő szava. Nem tudod, mit veszítesz, ha így van! Ne akard, hogy a lábaidnál heverjen a „világ”, mert ez megszegényít! De ha leborulsz Jézus lábaihoz, Uradnak vallodd Őt és követed, életed minden „zugában” ott lehet, akkor dicsőíted Őt, Akit a dicsőség egyedül illet! Te pedig, Testvérem, örömmel figyelsz Rá, és engedelmes, alázatos szívvel követed.

Aesopus meséjének békája belepesztult a felfuvalkodottságba, ahogy Heródes is, és nem láthatta meg Isten dicsőségét. „*Isten igéje pedig növekedett és terjedt.*” (24. vers)

Te pedig, ti pedig, Testvéreim „*növekedjete a kegyelemben és a mi Urunknak és megtartó Jézus Krisztusunknak ismeretében! Néki legyen dicsőség mind most, mind örökkön-örökké Ámen.*”

Pap Lászlóné lelkipástor

Szeretteim, ha Isten éltet bennünket, akkor két dologról szeretnénk szólni ezen a délelőttön, pontosabban két kérdésre keresnénk igénk alapján a választ. Az első kérdés így hangzik, amit föl is tettek Jézusnak: Kicsoda vagy Te? Kicsoda Jézus? A másik kérdés: Meddig mehetünk el Vele? Két nagyon egyszerű kérdés, látszólag egyszerű a válasz is rá.

Nem először teszik fel Jézusnak ezt a kérdést: Ki is vagy te tulajdonképpen? Különböző élethelyzetekben, különböző dallammal hangzott el ez a szöveg. Riadt dallammal, amikor a tanítványok döbbenet látják, hogy a szelek és a viharok is engednek Jézusnak. Amikor a parányivá lett tanítvány rádőbben a mellette lévő, eddig alvó, és most általa felkeltett Jézus szavának következményére, remegve kérdi: Kicsoda ez, hogy még a szelek és a vihar is, hogy még a tenger és a hullámok is, hogy még az elemek is engednek neki? Kicsoda ez?

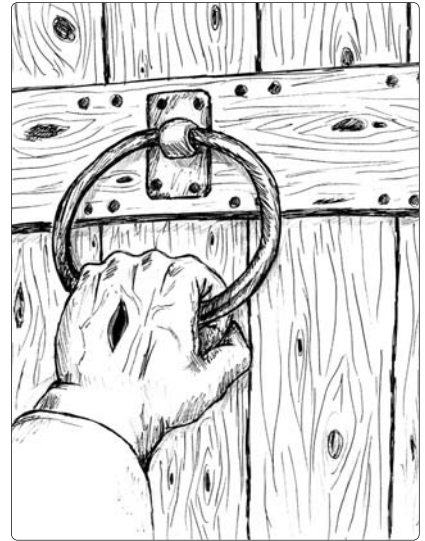
Aztán itt is többször elhangzik a kérdés, csak más formában. Jézus akkor nem válaszol a tanítványoknak. Nem mondja el, amit itt elmond, de végül is egész szolgáló élete alatt hét alkalommal is válaszol a ki nem mondott kérdésekre. Tudniillik Jézus hétszer mutatkozik be az övéinek.

Ha megkérdezték volna ott és akkor, hogy: Ki vagy te? – akkor a válasz ez lehetett volna: Én vagyok az életnek kenyere. Ezt a választ – szeretném hinni – ma egy hete átéltük az úri szent vacsora vételekor. Én vagyok az életnek kenyere. Mert az én testem bizony étel, és az én vérem bizony ital.

De másként is megfogalmazza az Úr, hogy kicsoda Ő. Elmondja, hogy: Én vagyok a világ világossága. És az ember beledöbben, mert a folytatás is ilyen, hogy: Aki engem követ, nem járhat sötétségben, hanem övé lesz az életnek világossága. Mindezek a válaszok arra biztatnak bennünket, abban erősítenek bennünket, hogy nem vagyunk kiszolgáltatottjai ennek a világnak, van valaki, aki őriz bennünket, van valaki, aki a maga láthatatlan lelki módján irgalmas szeretetével mindig akkor lép közbe, amikor mi már nem tudunk megoldást találni, akkor segít át a nehézségeken, amikor végképp csődöt mondtunk, akkor ragyog fel felettünk és mellettünk, amikor

végképp besötétedtünk, és amikor – igénk szerint – zuhannánk a kárhozat felé. És akkor megjelenik Ő, a világ világossága, aztán magához hív bennünket, hogy elmondhassa: ti vagytok a világ világossága.

Lám mennyi válasz adható erre a kérdésre: Kicsoda vagy te? – de a válaszok folytatódnak. Jézus elmondja, hogy: Én vagyok a juhoknak ajtaja. Én vagyok az ajtó. Aki engem követ, az bejár és kijár, és füves legelőt talál, és én megőrzöm őt, és senki ki nem szakíthatja őket az én kezemből. Én vagyok az ajtó. Rajtam keresztül lehet eljutni a kegyelem országába. De ugyanitt mondja azt is, hogy: Én vagyok a jó pásztor. Ez is egyfajta válasz arra, hogy: Kicsoda vagy Te? Abban az időben nem névjegyet cseréltek, ez vagyok, ez a foglalkozásom, ez a telefonszámom, hanem bemutatkoztak. Ez vagyok. És Jézus minden alkalommal nem azt mondja, hogy én a Názáreti Jézus vagyok, mert ez nem igaz. De azt se mondja, hogy én az Atya Egyszülöttje vagyok, ez ugyan igaz lenne, de ezt úgyse értenék. Ahogy nem értik azt sem, hogy: Én fölülről jöttem, ti pedig alulról jöttetek. Mert mi olyan tökéletlenek vagyunk az Isten dolgaival szemben, megpróbáljuk a mennyeit a földi szintre helyezni, de ez nem működik. A műszaki szakemberek nagyon jól tudják, hogy a számítógépek kettes számrendszerben működnek. Én örülök, ha a tízes számrendszerben tudok számolni. De hogyha én a szá-

mitógéppel próbálnék így kommunikálni, akkor valószínűleg az első pillanatban kinyomná, hogy nem értem, aztán ha tovább vacakolnék vele, esetleg szétdurrananám az egészet. Más síkon mozog az egyik, más síkon mozog a másik. Istennek emberré kellett lennie, hogy emberi síkon mondhassa el, engem az Atya küldött – hozzád és érted. És azért küldött, hogy életünk legyen és bővítködjünk. Ennyi. Sokszor még ezt sem értik.

De elmondja azt is, hogy: Én vagyok a feltámadás és az élet. Ó hány koporsó, hány urna mellett hangzott el ez a vigasztalás, ha ugyan a gyászolók megértették a vigasztalásnak a lényegét! Én vagyok az élet. Több vagyok annál, mint a bölcsőtől a koporsóig terjedő időszak, többet akarok neked is adni. Ezt mondja Jézus: Én maga vagyok az élet. Én nem egyszerűen élek, hanem magam vagyok az élet. Megint más számrendszer, megint más gondolati rendszer. De ha én egyszer ezt elhiszem Neki, ha egyszer a gyászomban, félelmemben, aggodalmaim közepette felsírok, hogy: Uram, könyörülj, mert nem bírom már tovább! – akkor valóság lesz számomra. Ha nem is értem, de megtapasztalom. Nem kell nekem érteni az elektromosságot ahhoz, hogy fölkapcsoljam a villanyt – világítani fog. És nem kell értenem az elektromosság lényegét ahhoz, hogy ha borotválkozni akarok, a borotvát bedugjam a konnektorba. Nem kell érteni! Használni kell! Mi az Isten dolgait mindig érteni akarjuk és soha nem használni, soha nem élni vele. Ebből is látszik, hogy mi mennyire kockafejűek vagyunk, akik csak az eszünkkel akarunk elfogadni dolgokat. Hogy aztán olyan az életünk, amilyen, az ennek logikus következménye.

Jézus bemutatkozik: Én mindez vagyok. És ha kérdeznéd, hogy ki vagyok, akkor én még tudok választ adni, még nagyon sok választ adok. Én vagyok az út, az igazság és az élet. Külön-külön drága bizonyosságok. Ez vagyok. Neked is ez vagyok! Neked is ezt hoztam! Utat a halálból az életre, igazságot Isten előtt az elszámolás idején, és örök életet énbennem Önála. Ilyen egyszerű! Talán még meg

Pap László lelkipásztor

is értjük. Talán még föl is ragyog az arcunk. Hát ha ez igaz, akkor én szeretnék rajtad járni, akkor én szeretnék elindulni. Ha ez igaz, akkor Jézus szól majd az érdekedben az Atyánál ama napon. Mondd el, hogy én küszködve, kínlódva, de mégis csak szerettelek, mégis

követtelek, igyekeztem megfelelni váradalmaidnak, persze volt sok bukás, mégis a Te utadon jártam! És ezt neked köszönöm, mert Te vittél rá erre az útra! Továbbldítéttél, amikor a szoros kapuhoz érkeztem, átvittél, és a keskeny úton vezettél tovább.

De elmondja Jézus azt is, mintegy válaszul arra, hogy: Kicsoda vagy Te? – hogy: Én vagyok az igazi szőlőtő. És ebben megint benne vagyunk mi. Nem tudom, megfigyeltük-e, hogy ezek a válaszok tulajdonképpen mind az emberhez kapcsolják az Emberek Fiát. Mind-egyik válasz mögött ott vagyunk mi, emberek. Miért? Mert az élet kenyerét nekünk adja Jézus. Mert a világ világosságává minket tesz. Mert az ajtón minket akar átvinni. Mert pásztorolni bennünket akar. Mert a mi feltámadásunk és örök életünk az, amiért Ő a világra jött. Mert a mi utunkká, a mi igazságunkká és a mi örök életünké lett. És az igazi szőlőtő is azért szőlőtő, hogy mi, a vesszők, beléoltatva teremhessünk jó gyümölcsöt az Ő dicsőségére.

A hét elején Erdélyben jártunk, és az egyik gyülekezetben láttunk a hegyoldalban elvadult szőlőket, meg nem is olyan elvadult szőlőket, de mint mondták, ez mind vadszőlő. Aztán egy másik gyülekezetben megkínáltak nagyon finom lefojtott musttal, és mielőtt megkérdeztem volna, hozzátették, hogy ez oltott szőlőből való. Értjük? Nemes! Nem Othello, nem Concordia, nem Nova. Ez nemes szőlő! Nem etil-alkoholos, nem mérgező, szóval lehet használni. Valami történt a tőkével, valamit beleoltottak, és attól kezdve a vad alany nemesedett. Ezt akarja Jézus! Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők, ha bennem maradtok, akkor teremtek gyümölcsöt, több gyümölcsöt, sok gyümölcsöt.

Lám a bemutatkozása Jézusnak – mind tulajdonképpen rólunk beszél. Mi kérdezzük Őt, hogy: Ki vagy Te? – és az Ő válasza mind nemcsak nekünk, hanem rólunk is szól. A kettőnk kapcsolatáról. Amit nem is kérdeztünk, és Ő mégis csak így tud felelni, csak így akar felelni! Az Ő egész földi élete, szolgálata, mind így kapcsolódik össze a mi életünkkel. De jó lenne, ha ennek a gyülekezetnek az élete is így kap-

csolódhatna össze Megváltó Ura életével!

Kicsoda vagy Te? Mondom, ennyi választ adott Jézus korábban, vagy némelyiket később. De mond Ő itt valami mást is. A Kicsoda vagy?-ra valami ilyesmit mond, hogy: Én az Atya nagykövete vagyok köztetek. Engem küldött el tihozzátok. Hogy: Aki engem látott, az látta az Atyát. Ti azt kérdeztétek: Milyen az Isten? Festményt, videót, fényképet nem lehet róla készíteni, de hogy milyenek az Isten tulajdonságai, azok Jézus Krisztusban láthatóak lesznek. Az Ő aláhajló irgalmas szeretete beszél arról, amit Pál az 1Korinthus 13-ban megfogalmaz, hogy milyen az Isten szeretete. Az Ő gondoskodása arról beszél, hogy mint kotlós a csirkéit maga köré, maga alá gyűjti, szárnya ányával takarja védtelen fejüket az Isteni gondviselés. És mint a sas, amikor röpteti a fiókáit, és a fiókák már látják, hogy zuhannak – egy sasfajtról van szó, csak egyetlen egyről –, akkor alájuk repül, és a két méteres feszávolságú szárnyára leszállhatnak a kicsik, és velük száll le, vagy éppen száll föl vissza a fészkére.

Aki Jézus Krisztust meglátta, aki érintkezett Vele, aki hallotta Őt, mind-mind arról tesz bizonyosságot, hogy itt valami csoda történt, megmagyarázhatatlan csoda. Nagyon jól érzem magam a közelében, akkor is, ha fedd, akkor is, ha fegyelmez, valami mérhetetlen szentség árad belőle, és tisztaság. És ha megfáradok, legszívesebben az ölébe hajtom a fejemet, és ha elcsüggedek, legszívesebben hozzá kiáltok, és ha megrendül a hitem, legszívesebben azt mondom, légy segítségül az én hitetlenségemben!

Itt arról beszél Jézus, hogy Ő az Atya küldötteként Isten dicsőségét ragyogtatja fel ebben a világban, ebben az Isten dicsősége nélkül szűkölködő világban. És minden tette, minden szava az Őt küldőre mutat, és semmit nem tesz anélkül, hogy meg ne beszélte volna az Őt küldő Istennel. Ezért mondhatja: Aki engem küldött, velem van. Velem van az Isten a maga erejével, a maga hatalmával, a maga gyógyításával, a maga halott-támasztásával, a maga életet munkáló Igéjével, teremtő és újjáteremtő szavával. Velem van! Nem hagyott engem az Atya egyedül, mert én mindenkor azokat cselekszem, amik néki kedvesek. És ez az a pont, ahol ha nagyon szórszálhasogatók akarunk lenni, akkor ki kell hogy javítsuk Jézus szavát, mert ami itt érvényes, az később már nem lesz érvényes. Nem lesz érvényes azért, hogy érvényes legyen minden eddig kimondott szava, tudniillik az Atya is elhagyta Őt ott a kereszten, amikor neki döntenie kellett: a világ kárhózik el, vagy a Fia hal meg a világ bűneiért. És akkor fakad fel ugyanennek a Jézusnak a száján a mérhetetlen keserű és fájdalmas kiáltás: ELI, ELI! LAMA SABAK-TÁNI? Vagyis én Istenem, én Istenem! miért hagyta el engemet? Mi már tudjuk a választ. Értem hagyta el Őt, és érted hagyta el Őt, a teremtett világ, a bűnös világ minden tagjáért hagyta el Őt, mert el kellett hagyni, hogy minket ne hagyjon el!

Kicsoda Jézus? Talán most már el tudod mondani Tamással személyes vallomásként, nem csak Isten Fia, nem csak Izrael szentje, nem csak egy rabbi a sok közül, hanem: Én

Uram és én Istenem! És ha idáig eljutottál, már könnyebb lesz a válasz arra a kérdésre: Meddig mehetünk el Jézussal?

Van valami elszomorító abban, ahogyan ott és akkor Jeruzsálemben Jézussal szemben áll az a tömeg, az a nép, akiért Ő eljött. Értetlenkednek, hitetlenkednek, megpróbálják Jézust manipulálni, a maguk szekerébe fogni, nem először, nem is utoljára. És akkor Jézus kimond valamit: Ahova én megyek, ti nem jöhettek. Iszonyat! Hát nem azért jött el Jézus, hogy ahova Ő megy, mi is mehessünk? Nem azért mondta, hogy én vagyok az út, az igazság és az élet, hogy minden ember, aki hisz Őbenne, mehessen hozzá? Hát mi történik itt? Egyik bibliai ige ellentmond a másiknak? Figyeljük csak meg, hogy kiknek mondja ezt Jézus! Az egyik annak szól, aki hisz Őbenne, azokra érvényes minden szava, ez pedig: Ahova én megyek, ti nem jöhettek oda – ez azoknak szól, akik kételkedőn boncolják Őt, az ének szerint „Annak választ nem ad”, legföljebb ilyen választ: Ti önelégültek, ti önmagatokkal megelégedettek, ti vallásosságotokban felfuvalkodottak, ti nem jöhettek túl szoros a kapu, nektek túl keskeny az út! Majd hogyha összeomlik bennetek a nagyképűség, majd ha már nem magatokban bíztok, nem is a szertartások gyakorlásában, nem is a hamis vallásosságokban, majd ha elkezdtek igazán bennem bízni, akkor érvényes lesz szavaimokra az előbb felsorolt hét válasz mindegyike!

De most én először a keresztre megyek. Oda se jöhettek! De a kereszten megtérő is jöhet oda, ahova azután megyek – az Atya dicsőségébe. És oda se mehet akárki! És itt újra el kell mondanai, ami nem először hangzik itt el, és valószínűleg nem is utoljára, hogy tessék végre tudomásul venni, hogy nem mindenki jut be az Isten országába! Mi úgy szeretnénk mindenkit bepaszírozni. Ó, jó az Isten, jót ad, aztán majd csak lesz valahogy. Nem igaz! Persze Adynak sincs igaza, amikor arról beszél, hogy csak az dicsőül meg, aki véres és igaz életű, de az igaz, amit itt Jézus Krisztus mond, hogy: Aki hisz a Fiúban, örök élete van, és aki enged a Fiúnak, nem lát halált soha örökké. És aki nem, az kívül marad az Isten országán! És ez nem fenyegetőzés, ez tény. Emellett el lehet menni vállrándítással, ezt lehet tudomásul nem venni, de ez akkor is igaz.

Meddig mehetek el Jézussal? Eljuthatok Vele a templomig, eljuthatok Vele egy közösségig, egy gyülekezetig, és eljuthatok Vele az Atya jobbárára. Csak az a kérdés, hogy: Meddig akarok elmenni Vele? Mert most már rajtam áll! Most már rajtam! Egy darabig el lehet jutni, de onnan tovább csak Vele! Olyasmi ez, mint nyáron Locarnóban, ahhoz hogy fölmezhessünk a csúcsra, ahhoz át kellett szállni. Elvitt egy darabig a kabinos lanovka, lift – mindegy, hogy minek nevezem: sikló, libegő –, eljut egy darabig. Szépen kényelmesen följutni, védett helyen, utána pedig, ha a csúcsra akarunk menni, akkor be kell ülni egy ilyen két személyes kis szerkentyűbe, és aztán ott libegni ég és föld között. De aki fél, az nem megy ott tovább. Aki bármilyen oknál fogva, akár egészségügyi, akár egyéb oknál fogva nem akar menni, az nem jut el a csúcsra. Eljut egy darabig, de a csúcsra soha. A kérdés az, hogy:

Meddig akarunk menni? Mert a libegőn ki vagyok szolgáltatva – bizony kutya hideg volt –, túl kellett élni. Viszont nehéz az Urat követni mindvégig, de csak aki mindvégig állhatatos, az üdvözü. Ezt is az Igében olvassuk.

A Meddig?-re a választ nektek kell megadni! Ő elmondja, hogy meddig mehetünk. Ő elmondja, ki vár bennünket. Ő elmondja, mit tett értünk azért, hogy mi végigjuthassunk. És van egy óriási előnyünk, hogy nekünk nem kell átszállnunk, mi végigmehetünk – Vele.

Énekeljük ma egy hete: Fogjad azért kezünket, S magad vezérelj minket; Mert a te utadon Istenünkhöz vezet A hit, remény, szeretet. Hát ha ez a vágy itt van ma bennünk, akkor mondjuk el őszintén belső lelki csendben: Uram, fogd meg a kezemet, s mert én olyan haszontalan ember vagyok, hogy nagyon könnyen kirántom a kezemet a ke-

zedből, tartsd erősen, tarts magadnál, mert én Veled szeretnék célba érni! Mert igaz ugyan, hogy én ilyen alulról való ember vagyok, és Te onnan felülről való vagy, de Te azért jöttél onnan felülről ide alulra, hogy mindeneket magadhoz vonzzál. Kész vagyok engedni e vonzásnak! Hát vezess Jézusunk, Véled indulunk! Ámen.

(Az igehirdetés elhangzott 1998. február 1-jén.) ■

Aki fél, az nem jut fel a csúcsra

Pünkösdkor Isten Szentlelkének kiadását ünnepelem, melyet vallunk és tapasztalunk újra és újra. Isten Szentlelke az, Aki a Szentírás ígét is megfogalmazza. A teológia-történet úgy mondja, hogy az elsődleges szerzője a Szentírásnak Isten Szentlelke, a másodlagos szerzői Isten Szentlelkének azok a tanítványai, próféták, ősök, akik megfogalmazzák és leírják az Istenről kapott sorokat. Az elmúlt esztendőben, 2014-ben református egyházunk egy hosszabb munka után az újfordítású Bibliáját revízió alá vette, és megpróbálta a mai nyelv számára gördülékeny formába átigazítani.

Pünkösdünnepi istentiszteleti alkalmunkon gyülekezetünk lelkipásztorai és presbitériuma egy ilyen revideált újfordítású Bibliát indított útjára a gyülekezetünkben, abból a célból, hogy családjaink a számukra legkedvesebb ígétet beleírják, majd istentiszteletünk elején alkalomról-alkalomra felolvassák azokat, és továbbadják a Szentírást a következő családnak, hogy hasonlóképpen ők is beleírják a maguk kedves ígétet. Ebből

a célból ragasztattunk bele lapokat, bő száz lapot, ide jegyezhetőek majd be a családok által választott versek.

Indítással ennek a közösségnek, a pomázi gyülekezetnek a meghatározó igéjét, Pál apostolnak az efézusiakhoz írott levelének az 5. rész 1. és 2. versét írtuk bele: „*Legyetek tehát Isten követői, mint szeretett gyermekei, és éljetez szeretetben, ahogy Krisztus is szeretett minket, és önmagát adta értünk áldozati ajándékkul Istennek kedves illatként.*” Ez az ige azért kedves mindannyiunknak, mert lejegyzéseink szerint a legelső pomázi református istentisztelet alapigéje ez az ige volt.

A gyülekezeti igegyűjtemény indító igéjét követően elsőként *Nyilas Zoltán* esperes úr és családja írta be a Szentírásba a következő ígétet:

„*Minden féltve őrzött dolognál jobban óvd szívedet, mert onnan indul ki az élet!*” (Példabeszédek 4,23). Ezért mondja Jézus: „*Boldogok a tiszta szívűek, mert ők meglátják Istent.*” (Máté 5,8)

Az esperes úr és családja 2015 pünkösdjén aláírta ezt az oldalt, a Szentírást pedig stafétaul átadta *Dr. Regius Ferencnek*, gyülekezetünk tiszteletbeli főgondnokának, és a Regius családnak.

Hosszú idő telik majd el, míg Isten kegyelméből minden családhoz elér a Biblia, de reméljük, hogy évek alatt bejár minden családot, és a végén ott lesz a mi gyülekezetünk személyes igegyűjteménye is a Könyvek Könyvében.

ORBÁN LÁSZLÓ HERMANN ÁRPÁD EMLÉKÉRE

E hónap közepén egy szerdai napon, Szomorú hír vonult végig a városom. Hermann Árpád elhunyt gyülekezetünkben, Mint ahogyan egy tölgy kidőlt az erdőből.

Előtte vasárnap templom padján ülve Együtt figyeltünk az igehirdetésre. Pár nap múlva meghalt, így jött az üzenet, Ami megsebezte szomorú lelkemet.

Templomunkban helye most már üres maradt, Am keze munkája tovább is itt maradt. Mert látjuk az egyházi épületeket, Melyek sok mindenben óra beszélnek.

Szolgálatát gondnokként is felvállalta, Munkájában előttünk volt élő példa. Évtizedekig folytak építkezések, Reménységben munkálkodtak itt a hívek.

De fáradtság s szorgalom minden hiába, Ha nem nyugszik azon Istennek áldása. Hiába szép templom s földísített terem, Ha nem szánt volna meg isteni kegyelem.

Azok, kik meghaltak és akik még élünk, Építkezés közben az volt reménységünk, Hogy az Úr lehajol, pásztorol bennünket, Nem hagyja magára gyülekezetünket.

Megmarad mellettünk örökké kegyelme, Reménységár hull majd fáradt életünkre. De ha sötét árnyak vennének is körül, Halál árnyékában Hajnalcsillag derül. (Budakalász, 2015. április 22.)

Hermann Árpád és felesége

(A teremtett világ szépségéről)

*Prológos: Imádság
Menny és Föld Istenéhez*

Uram, teremtett világod
kődbe burkolta bús közöny,
mint vízözön zubognak
holt napok
s mind elfonnyadt virág,
ha éljük Nélküled,
mert magunk csak sár vagyunk.
Uram, nézz le ránk,
és jaj, ne engedd, hogy ott legyünk,
hol Te nem vagy ott,
Seól és Hádész küszöbén.
Uram, tenyered végtelen terén
lásd a Lélek térdepel remegve,
s mint pislákoló, maroknyi fény
keres még Téged a védtelen remény.
Uram, versben – ha szólni vágysz
végtelen Egedből tekints le
gyermekidre,
kincsed hintsd le ránk,
hogy Rólad szóljanak
– bár botladozva e szavak,
s ajkam hadd ejtsen enyhet
szomjazóknak
s az éhezőknek Belőled
egy-egy morzsányit hadd adjanak.

Genézis 1,1-3,13

Mondá Isten:
Első nap fényt teremtek,
mert a fény én vagyok.
Megteremtem benne a mindenség falát,
mely mögül a sötétség
éji leple, mint ősi kígyó
oly korlátokat hágna át,
melyektől fényem
még pazarabban ragyog.
Első nap fényt teremtek,
hogy sejtess szem-lehunyvva is:
fény és gondolat
s a teremtő Erő én vagyok.

Második nap teremtek
– én az Úr – burkot s pajzsot
életednek, mely föléd borul
majd, ha meztláb
a mindenség határán át
tobzódó mély vizekbe lépsz,
kóstolgtatván önnön határaid.
Így lesz második nap
víz és tenger,
s mind e rész

így lesz szent egész.

A harmadik napon
az életet adom,
hogy pezsdüljön vízemben
milliárd sejtnyi lét,
s magból fakasztom földemen a fát,
a legkisebb fű is lehet majd virág
gyermekednek,
ízét, színét
teremtem mindnek mi él,
körülvesz s a síríg kísér
a teremtett világ.

A negyedik nap
szent és halhatatlan,
tágnak tán a végtelen
ősi katlan titkai a térben,
mégis engem láttat
rész az egészben,
tócsák tükrében a vándor holdja,
mindenségem ezernyi
fénylő pontja,
mint paplanomon pettyek,
úgy peregnek.

Az ötödik napom
csupa mozgás,
izmok és szárnyak – suhogó zszibongás,
lég és víz, hol mind egymásnak feszül,
és mint a legszentebb
kép végezetül
megtelik a tenger
fénylő pikkelyekkel,
hogy majd hálód a parton kivethesd,
és madarak tollával
szavam
papírra vethesd.

A hatodik napon teremtem
mindazt köréd, mi egykor
majd tiéd, ha hűen
követed az ősi rendet,
mit majd e napon beléd teremtek.

A hatodik napon
az élet teljesül,
hogy bölcs szívvel
uralmad alá hajthasd
mind mi dobban,
cammog, surran, vagy repül,
s nevet is adj majd végezetül
mindezeknek.
De a hatodik napon
még mást is teremtek:

a legszebbet, mit Lényem alkotott,
az embert, téged teremtek,
s hogy végképp ne maradj egyedül,
melléd adom társadnak
a Nőt, hogy szeressed.
Szeressed, hogy rácsodálkozz benne min-
denedre:
virágra, Holdra, tengerekre,
alkonyi égen bíborló Napomra
– a jóra.
A hatodik napon a Nőt ajándékozom,
hogy magadban és benne találj rám,
Istenedre,
Ki mindezt neked adom.

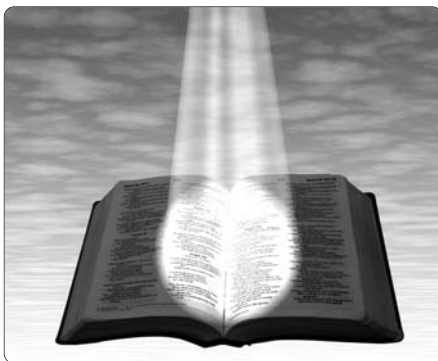
Megáldom én a hetedik napot.
A mű kész, de Alkotód legott
nem pihenhet.
Fölötted vagyok, figyellek nap, nap után.
Körülveszlek, mint alkonyi szél
a kertek alján,
s aggódva figyellek,
mint botladozó gyermeket apja
figyelhet.
Én adnám lábad helyére lábam,
és szádba a szavam, adnám karjaim,
adnám önmagam,
hogy el ne botoljál soha, és helyén legyél,
mert minden rátalált
az útra, minden mi földön él,
tudván az ősi rendet.
Csak te bolyongsz vak vágyad követve.
Figyellek egyre
és féltelek nagyon.
Én megszentelem a hetedik napom,
de te mit teszel majd ezen a napon?
vagy egy más napon,
amikor surranva fák közül
lopakodik ő,
mint egy másik teremtett őserő
s hol ő oson, ott hallgat a jó,
az ősi kígyó így jön elő,
hogy tőlem elszakítson...
Mit teszel majd Te a hetedik napon,
mit azért teremtek,
hogy Veled legyek,
még ha te nem is vagy velem.
E napot Önnönmagamért megszentelem
és várok századokra, évezredekre...
Rád várok egyre.
Mert én vagyok az Egy – végtelenszer,
egy az oszthatatlan végtelennel
kiből kiszakadtál,
hogy majd hazatalálhass
egyszer...

Drága testvéreim, arról a csodáról szeretnék nektek biztonyságot tenni, amit az Úr tett velem 2015. május 8-án.

Akik ismernek engem, tudják rólam, hogy 2000-ben költöztem családommal Pomázra, előtte Óbudán éltünk a Pók utcai templomba, teljesen megszakadt a kapcsolatom volt az óbudai református egyházközséggel. Bár ott esküdtünk a feleségemmel, ott keresztelték meg a gyermekeimet, de aztán egyre ritkábban, *Simon Imre* lelkipásztor halála után pedig egyáltalán nem jártam templomba, teljesen megszakadt a kapcsolat.

Pomázra költözésünk után ez annyiban változott, hogy kezdetben alkalmyszerűen, később pedig viszonylag rendszeresen látogattam a pomázi istentiszteleteket. Vasárnapi templomjáró ember lettem, anélkül, hogy a gyülekezethez bármi közöm lett volna. Évekig jártam a templomba, de sem engem nem ismertek, sem én nem ismertem senkit. Amikor a két kisebbik lányom kicsit nagyobb lett, mivel fontosnak tartottam, hogy legyen ismeretük a Bibliáról, beíratam őket hittanra, később pedig a gyermek-istentiszteleti alkalmakra is elvittem őket. Hogy én miért jártam templomba, nem tudom, mert az Ige nem érintett meg igazán, nem is értettem, a Bibliát nem olvastam, nyilvánvalóan Isten vonzására, de emberileg valamilyen lelki békeségért mentem oda, amire leginkább a pszichémnek volt szüksége, hogy lecsendesítsen, visszafogjon. Bár az idő múlásával a gyüle-

kezetbe egyre jobban beépültünk, a templomon kívüli közösségi alkalmakon nem vettünk részt.

Istennek azonban terve volt, terve van velem, így nem hagyott el, a hallott igehirdetések nyomán eljutottam arra a szintre, hogy hálát tudtam adni Istennek az Ő gondoskodásáért. 2007-ben a két kisebbik lányom konfirmált, nővérük a konfirmációs életkorból időközben „kiöregedett” – és én nem erőltettem a dolgot. Az igehirdetések egyre

értőbb hallgatóra találtak bennem, kezdett megnyílni az értelmem az Igére, de a gondoskodó Istenről megszerzett ismereten és Jézus Krisztus szeretetének megtapasztalásán túl nem jutottam. Kezdetleges hitemben azonban már teljes bizonyossággal vallottam, hogy Isten a létezés középpontja, Akinek én hálával tartozom, és alapvetően morális megfontolásból vágy volt bennem, hogy Istennel egységben éljek.

2012-ben a gyülekezet presbiterré választott. Az első presbiteri gyűlésen, amikor *Nyilas Zoltán* tiszteletes úr megkérdezte, miért vállaltuk el a presbiteri tisztséget, én hálátelt szívvel, őszintén tudtam azt válaszolni, hogy szeretnék valamit tenni Jézusért. Szeretnék szolgálni Neki valamivel. Amikor azonban az albertirsai presbiteri csendeshétvégen felálltak a bizottságok a presbitériumon belül, nehéz helyzetbe kerültem azzal, hogy nem tudtam, nekem melyikben lenne a helyem. Végül jobb híján a Kommunikációs Bizottságba jelentkeztem, bár fogalmam sem volt, mit, hogyan és kinek fogok kommunikálni. Azonban Isten Szentelke adott egy gondolatot. Az egyházközségnek nem volt gyülekezeti újsága, és hasznosítandó a gimnáziumi éveim iskolaújság-szerkesztési tapasztalatait, javasoltam a tiszteletes úrnak és a presbitériumnak egy gyülekezeti újság elindítását. Csak most – erre visszagondolva – látom, milyen kockázatot vállalt velem a tiszteletes úr, hogy megengedte, hála legyen érte Istennek, mert hiszem, hogy ezt a szolgálatot Istentől kaptam.

Éreztem, ahogy – mint fazekas az agyagot – az Isten keze formálni kezd. Haladtam a hit fejlődésének útján, most már az Úr vezetésével. Éreztem áldott kezét magamon. Rendszeresen olvastam a Bibliát, és mint minden kezdő, amellet, hogy nagyon sok bátorítást kaptam belőle, rengeteg „hibát” is találtam benne. Kétségeim azonban az Isten iskolapadjában töltött intenzív tanulás folytán hamarosan eloszlottak, és kezdett egy a hithez hasonló meggyőződés kialakulni bennem. Az igeolvasás, igehallgatás, a gyülekezet

különböző alkalmai, bibliaórák, bibliai alapok sorozat, mind segítettek az előrehaladásomban, és kis idő elteltével megértettem Isten megváltó tervét, melyet Jézus Krisztusban készített el az Őt szeretőknak, a Benne hívőknek.

Amint egyre jobban megismertem és megtapasztaltam Isten szeretetét, és egyre jobban megváltozott a gondolkodásom Istenről, emberről, amikor már azt gondoltam és hittem, amit az Ige mond, úgy beszéltem

és írtam, ahogy az Igében olvastam, elköteleztem magam Jézus Krisztus követése mellett, egyszer csak úgy éreztem: én tulajdonképpen már megtértem, hiszen hittel tudom Jézust Uramnak vallani, megváltásom egyedül Jézus Krisztus érdeméért, kegyelemből van, amiért semmit nem kell tennem, illetve nem is tehetek. Enyém az örök élet, üdvbizonyosságom van.

Természetesen találkoztam a bűn fogalmával is, de úgy tartottam, hogy igen, nyomorult, bűnös ember vagyok, beismerem az életemben jelen lévő rosszat, mást nem is tehetek, hiszen az Ige megítél engem, de hát bűnben születtem, mint mindenki, a bűn esetében megromlott ember örökségeként kaptam, ez ellen semmit nem tudok tenni, ebből jönnek a bűneim; annál inkább hálás vagyok az Isten kegyelméért, a bűnbocsánatért, amit Jézus miattam, helyettem, éretem kiontott vére szerzett számomra a kereszten, megigazításomra. Komolyan gondoltam, hogy

ahogyan a bűnös természetünket nem lehet megváltoztatni jó cselekedetekkel, a bűnös cselekedetünk sem tudja megváltoztatni igaz természetünket, márpedig én igaz emberré lettem. Mindemellett kialakult bennem egy éles bűnlátás, és nagyon szigorúan tekintetem – mások bűneire.

Életem a vallásosság széles folyamán csordogált. Jézus Krisztusnak szolgáltam, de nem vettem meg a világ barátságát sem. Tulajdonképpen az életemben nem változott semmi: csodálatos módon rendeztem be úgy, hogy kényelmesen megférjen egymás mellett a hit és a bűn. A kétfelé sántikálásnak a klasszikus esete ez: egyszerre szolgálni Istennek és a Baálnak.

Pedig az Ige figyelmeztet: „*minden, ami nem hitből van, az bűn.*” Mert a bűn nem olyan jószág, ami hitből él, a bűnt a Sátán eteti. Egyre csak növekszik a sötétség, míg csak „*a bűnösök mécsese kialszik*”. Már kezdő bibliaolvasó koromban is voltak rövid időszakok, amikor szembeesülve Isten Igéjének a bűnnel szembeni kérlelhetlenségével, mélyen magamba szálltam, de végül megnyugtattam magam, hogy Krisztus vére megtisztított minden bűnömötől, meg hát, ugye, az őember... – és nem változott semmi. De azért egyre nyomasztóbbá vált ez a kételkedés, ezért a szolgálatban kerestem menedéket, az Írással együtt mondván: „*Elfedezi a vétket, aki keresi a szeretetet.*”

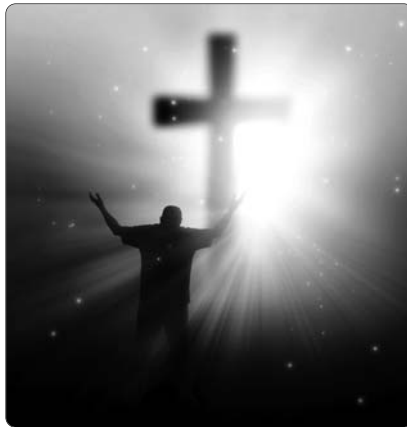
Szerettem volna bűneim fölé jó keresztyénné növekedni, mégsem találtam a szolgálatban, ebben az aktív keresztyén életben túl sok örömet.

Nyomasztott és elbizonytalanított a sok ige, melyek megítéltek engem: „*Akik meghaltunk a bűnnek, hogyan is élhetnénk benne?*” „*Mert aki meghalt, az meghalt a bűnnek egyszer s mindenkorra*”; „*aki bűnt cselekszik, a bűn szolgája*.” „*Aki őbenne marad, az nem vétkezik*”; *Aki a bűnt cselekszi, az az ördögtől van*”; *Aki az Istentől született, az nem cselekszik bűnt*”. És sorolhatnám tovább.

Az utóbbi hónapokra visszanezve, Isten csodálatosan elkészített terve bontakozik ki előttem. Az Igén kívül elébem adta a „*Nem pusztán rajongó*” című könyvet, mely Krisztus követéséről szól, és amely tükröt tartott elé, megítélve az én Krisztus-követésem valóságát, lelkiességét. De még ekkor is inkább azt mondtam magamnak, ilyen nincs, anyától született ember ezt így nem tudja megvalósítani, ahogy ebben a könyvben le van írva, milyennek is kellene lennie az igazi Krisztus-követésnek. Erre a legszentebb szentek sem képesek, merő túlzás az egész. De persze dolgozott bennem mindaz, amit abban a könyvben olvastam.

Isten csodálatos kegyelméből megismerhettem *Szikszai Béni* áldott életét és szolgálatát, és halálának harminc éves évfordulója alkalmából részletesen megemlékeztünk róla gyülekezeti újságunkban. Lenyűgözött a nyers, őszinte, konzekvens szembenállása a bűnrel, miközben magát is bűnösnek vallotta, de magát megalázva állt mindig Isten színe elé. Csodáltam töretlen hűségét Megváltójához, és azt az elszántságot, ahogy a lelki ébredésért küzdött. Igazi példaképként állt előttem, de még mindig csak annyit vonatkoztattam magamra mindebből, hogy hát igen, mindannyian gyalogló emberek vagyunk, Krisztus keresztyéneire kell tekintenünk.

És ekkor valóban rátekintettem Krisztus keresztyéneire. Hát akkor miért is halt meg a kereszten Krisztus? Éppen ez volt a bibliaolvasó kör aktuális kérdése is. Egyre jobban feszített az, hogy ha én Jézus követője vagyok, hogyan fér össze a Krisztusban való életem a bennem élő rendetlenséggel, indulattal, leplezett gyűlölettel, önteltséggel, hazugsággal, irigységgel, mértéktelen-

séggel, restséggel; miért is halt meg hát Krisztus? Hogy az ő vére betakarjon, de ne változzon semmi? „*Maradjunk a bűnben, hogy megnövekedjék a kegyelem*?” Hol van az én hálatelt szívem azért a kegyelemért, amit kaptam? Hol van a vágy a Neki való engedelmességre?

Foglalkozni kezdtem a bűn kérdésével. „*Mindennek pontosan utánajártam*”, szerettem volna jobban megérteni a bűn lényegét, de még mindig a mentő körülményeket kerestem. Azt gondoltam, hogy csak a testünk van bűn alá rekesztve, az igazak lelke tiszta. Csakhogy az Igében nincsenek mentő körülmények, mert maga Jézus mondja: „*a szívből származnak a gonosz gondolatok*”. De azért hirdetem a megtérést – másoknak, és az angyalok kacagtak rajtam fenn a mennyben.

Aztán a Szentlélek Isten tovább munkálkodott az életemben. Alkalmat adott Balatonalmádiban meghallgatni *Steinbach József* püspök úrnak egy igehirdetését, amiben elmondta, hogy a hit ismeret, szívbeli bizalom és engedelmeség, és mivel a hit gyümölcse a szeretet, a szeretet is ugyanígy ismeret, szívbeli bizalom és engedelmeség. Senki sem szeretheti helyesen Istent, aki nem ismeri, nem egyedül Istenbe veti bizalmát, vagy aki nem engedelmeskedik Istennek. Ezek után természetesen nekem feszült a kérdés: szeretem-e valóban az Istent? Szeretem-e Jézus Krisztust? A takargatott és meg nem bánt bűneimmel? De még mindig hitettem magamat, azt választottam magamnak: igen, én szeretem az Istent. Velem minden rendben van. Én Isten megváltott gyermeke vagyok, és hálatelt szívvel, hittel szolgálom őt. Az ördög tovább altatott, és én is tovább áltattam magam.

A bűn, mint a krisztustövis nyáron, tovább virágzott bennem, de kegyetlenül szúrt is. Igyekeztem visszafogni magam, de időnként feltört belőlem ellenállhatatlanul. Mint nemrég például, amikor az alsó rakparton siettem autóval (mert én mindig sietek, rohanok, mégis mindenholnak elkések, mert mindig időzavarban vagyok), nyomtam a gázpedált, amikor is az Árpád híd után az egyik zebrán körülnézés nélkül nekiindult két bakfis tinédzser. Alig tudtam megállni, padlófékezni kellett, és egy olyan káromkodás jött ki belőlem a lányokra, hogy magam is meglepődtem,

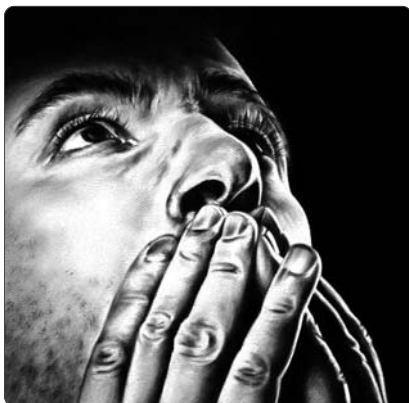
hogy honnan van még mindig bennem ilyen sötétség.

Nagy áldás az életemben a bibliaolvasó kör, több szempontból is. Egy ilyen bibliakörös alkalmon *Simonfi Béla* testvérünk hívta fel a figyelmünket *Bódis Miklós* erdélyi (hát-szegi) református prédikátor egyik igehirdetésére, amit ő az interneten, egy videómegosztó oldalon látott, az a címe, hogy „*Isten asztala, vagy az ördög asztala*”. Kérte, hogy nézzük meg, őt nagyon szíven találta. Bevallom, még sohasem hallottam Bódis Miklós-ról, így nem siettem a videó megtekintésével, de május 1-je délutánján volt egy kis nyugalmam, és megnéztem. Egészen döbbenetes hatással volt rám az igehirdetés, engem nemcsak hogy szíven talált, de teljesen összetört. Folyt a könnyem, és minden mentségem egyszerre köddé vált.

A lelkipásztor kolozsvári fiatalok között evangélizált. Felmutatott előttem egy bankjegyet, és azt mondta, hogy ha ennek a bankjegynek csak az egyik oldala lenne kinyomtatva, a másik meg nem, és fizetni akarna vele, visszaadnák azzal, hogy az semmit nem ér, hamis. A bankjegy csak akkor ér valamit, ha mindkét oldala ki van nyomtatva. Ugyanígy van az ember megtéréssel is. Két oldala van. Az egyik oldala egy határozott „igen” kimondása – Jézus Krisztusnak. Akinek keresztyével valahol, valamikor minden ember találkozik, és Jézus hívja, gyere, legyen a tied az élet! És az ember mondhatja azt, hogy igen, Uram, én követlek Téged. A másik oldala viszont egy határozott „nem” kimondása – a világnak. Egy határozott „nem” kimondása – a bűnnek. De ha csak az igent mondjuk ki Jézusnak, és nem mondjuk ki a nemet a világnak, nem mondjuk ki a nemet a bűnnek, akkor az ember kétféle sántikáló ember lesz: a világnak is, és az Istennek is akar szolgálni. „*Nem tudjátok-e hogy a világgal való barátság ellenségeskedés az Istennek?*” – tette föl Jakab apostol szavaival a kérdést az igehirdető. Mert ha „*valaki a világgal barátságot köt, ellenségévé válik az Istennek*.”

Hol van kinyomtatva az én megtérésem bankjegyének másik oldala? Az én „megtérésem” nem ér semmit! Hamis! Az Isten ellensége: ez vagyok én. Na, itt ért véget az én vallásos életem színjátéka. Tovább nem áltathattam magam. Én vagyok a sok közül az egyik ember, aki „*másképpen él*”, ahogy a Filippi levélben Pál apostol írja: „*ők a Krisztus keresztyének ellenségei; az ő végük kárhozát, a hasuk az istenük, és azzal dicsekszenek, ami a gyalázatuk, mert földi dolgokkal törődnek*.” Még hitetlen koromban sem éreztem soha ennyire elveszettnek magam.

Isten csodálatos kegyelméből Bódis Miklós május 5-étől 8-áig evangélizációs hetet tartott Pestszentlőrincen, a Kossuth térnek az evangélikus gimnázium előtti részén. Simonfi Béla testvérem hívott, hogy menjek vele ezekre az evangélizációs alkalmakra. Nem kellett kétszer mondanom, hogy nem volt kérdés számomra, hogy mennem kell, mert hiszen a világ

végére is elmentem volna egy kis békességért. De nem volt ott békességről szó, sem a bűnös ember vigasztalásáról, ott nem volt hízalgő beszéd, hanem – *Pap Lászlóné Erzsike* néni szavait kölcsönvéve – megkezdődött a „gyomrozás”. Kemény ütések záporoztak rám, és én csak görnyedtem, hajoltam össze Isten beszéde alatt, mert Isten beszélt ott velem! És megtapasztaltam, amire az Ige int: „*Félelmetes dolog az élő Isten kezébe esni.*”

Még azt is megadta Isten, hogy mivel Béla egyik rokona presbíter volt a pestszent-lőrinci gyülekezetben, aki meghívta magukhoz Bódis Miklóst, és vele együtt minket is, így együtt vacsorázhattunk a lelkipásterrel, aki itt is evangélizált, és a megtérésről beszélt nekünk.

Így érkezett el az utolsó nap, május 8-a. Az igehirdetésben arról szólt a lelkész, hogy egyszer meghívták őt Nagyszébenbe evangélizálni. A kolozsvári pályaudvarról két vonat indult egy időben egymás mellett a 2. és a 3. vágányról, az egyik Nagybányára indult fel Észak-Erdélybe, a másik pedig le Szebenbe, Dél-Erdélybe. Az érdekes az volt, hogy a két vonat negyven percig egymás mellett haladt, lehetett látni a másik vonaton ülő utasokat, ahogy szendvicset esznek, újságot olvasnak, sakkoznak, és az emberek átintegettek egymásnak. Azt lehetett hinni, hogy egyszor cél felé haladnak, hiszen egymás mellett haladt a két vonat. De egyszer eljött egy hely, egy falu, ahol megálltak, melynek a neve: Válaszút. Így hívják ezt az erdélyi falut. Eljött Válaszút, és ez minden ember életében eljön egyszer. Amikor odajut a maga Válaszútjához. A két vonat azután elkezdett távolodni egymástól, és kiderült, hogy nem azonos a céljuk, az egyik jobbra ment, a másik balra. De Válaszútnál még át lehetett szállni.

A kérdés tehát az, hogy végül hol áll meg az ember vonata. Mert sok csoda van a mennyben, de olyan csoda nincs, hogy valaki a bal oldal felé menő vonaton utazik, és a jobb oldali állomáson száll le. Olyan csoda nincs, hogy valaki a kárhozat felé menő vonaton utazik, és az Isten országának végállomásán száll le. Mert az Isten országába semmi nem jut be, ami bűn. Azon az állomáson szállhat le az ember, amelyik irányba tartott a vonata. Oda fog kerülni, amilyen irányba haladt az élete. Az Istentől elrendelt utakat nem kerülhetjük el, viszont azt megválaszthatjuk, hogy Istennel, vagy Isten nélkül járjuk meg ezeket. Az Isten nélküli utak pedig nem terem-

nek mást, mint szegényt.

A prédikáció további részét én már csak valahonnan távolról hallottam, ott kalapált a szívemben a rettenetes felismerés: én a rossz vonaton ülök. Az én vonatom egyenesen a kárhozatba visz! Teljesen nyilvánvalóvá vált, hogy ha én ezen a vonaton maradok, nem marad más számomra az életből, mint „*az ítéletnek valami félelmes várása*”. Teljes súlyukkal rám nehezedtek a bűneim, lelke-
met szorongatta a szegyenem.

De aztán a Szentlélek Isten felrázott a gyöt-rődésből, és azt hallottam: „az Istennek tudod, mi kell? A szíved! Az Istennek a teljes életed kell! Azért halt meg a kereszten, hogy megváltson, és addig semmit nem fogad el tőled, amíg a szívedet oda nem adod. Addig a cselekedeteid utát az Isten előtt. Addig olyan vagy, mint a gazdag ifjú: jöjjön az Isten országa, csak ne kerüljön semmibe! Van-e neked egy pont, ahonnan azt mondhatod, hogy elindultam az Ő lábnyomait követni? Arra kérek, ma este add oda magadat, az életedet, a jövődet Jézus kezébe! Isten Lelke munkálkodjon benned, és juttasson döntésre!”

Az igehirdetés végén a lelkész azt mondta, hogy most elindul a sorok között a testvérekhez, kinyújtja feléjük a kezét, és ha valaki szeretne ma este elindulni Jézussal járnival, az fogja meg a kezét, álljon fel, és jöjjön vele a keresztes alá, amit a kis szószék mellett állítottak fel, és adja át az életét Neki! A gyülekezet elkezdte énekelni az „Amint vagytok, sok bűn alatt, De hallva hívó hangodat” kezdetű dicsőretet, és a lelkész elindult a székekhez, és mosolyogva tartotta oda a kezét mindenki elé. Előbb egy, lassan kettő, majd három, aztán nagy sokára egész kis sor kígyózott Bódis Miklós után a székek között, csak az volt a baj, hogy nem arra, amerre mi ültünk Bélaékkel, elől a bal szélén. Nyugtalanul tekergettem a fejemet hátrafelé, mikor ér hozzánk a sor, hiszen már nem volt kérdés számomra, hogy én is menni szeretnék velük Jézus keresztes alá, hiszen tudtam, hogy egyedül ott van az életemre a megoldás. Egy örökkévalóságnak tűnt az a néhány perc, mert egyre távolodtak tőlünk, és én remegve gondoltam arra, ha nem jönnek ide is, én a bűnömbe ragadva fogok elveszni. Amikor aztán végre előre értek, intettem a lelkipásternek, hogy itt, erre még van egy elveszett lélek, aki szeretné megfogni a kezét, és kimenni vele. Odajött hozzám és megkérdezte: „Te is jössz?” „Megyek” – válaszoltam. A keresztes mellett állva Bódis Miklós elmondott értünk egy imádságot, majd közösen imádkoztunk, úgy, hogy a lelkész imáját mondtuk utána, már aki tudta mondani, mert az én torkom úgy összeszorult, alig jött ki belőle hang. Ez volt életem legszebb pillanata.

Aztán visszaültünk a helyünkre. Ennyi volt az egész. És hogy mit éreztem? Az elmúlt három év alatt sokaknak a bizonyágtételét volt alkalmam hallani, akik beszámoltak az

újjászületésük magasztos pillanatáról, és megpróbálták leírni, megfogalmazni, hogy mit éreztek. Ilyeneket mondtak: határtalan megkönnyebbülés, öröm, boldogság, eufória, lebegés, megvilágosodás, és ehhez hasonlókat, de, testvérek, ezek együttesen sem fejezik ki azt, amit az ember valójában érez. Mert az sokkal sokkal több annál, mint ahogyan azt emberi nyelven ki lehetne fejezni. Ez az érzés az Istennek egy olyan ajándéka, amit legfeljebb a gyermeke születésénél érez az ember, ahhoz hasonló, de mégsem ugyanaz. De mégis meg kell fogalmazni, mert el kell mondani másoknak is, így hát talán mégis azt mondom, hogy amit leginkább éreztem, az az öröm és békesség volt. Örömet éreztem azért, hogy Isten kimondhatatlanul szeret engem, és lehajolt hozzám, és nem hagyott elveszni, és békességet éreztem, amit Bélától már sokszor hallottam, de most magam is megtapasztaltam: a bűneimre adott bocsánattal a lelkemben kaptam a Krisztus ölelő karjaiban való nyugalmat.

Ahogy visszatekintek most mindarra, ami történt velem, és próbálom felfogni Isten minden értelmet meghaladó békességét, csodálkozom magamon. Testvérek, én nem akartam megtérni! Az utolsó pillanatig ellenálltam mindennek, ami megítélt engem. Mert hiszen szegyennek éreztem volna azt, hogy miközben már évek óta a gyülekezetben úgy élek, és beszélek, mint aki megtért, lelepleződik a szívem, és kiderül rólam, hogy hazudtam. Drága testvéreim, most azonban töredelmesen bevallom nektek, hogy igenis hazudtam. De ezt boldog örömmel vallom meg előttetek, mert bár a gyülekezet előtt megszegyenit, de Isten előtt nem, mert Jézus Krisztus elvette az én szegyenemet. Olyan csodálatos volt két nap múlva, vasárnap, bizonyágot tenni a pomázi templomban előttetek, testvérek! Soha életemben nem gondoltam volna, hogy ezt is megadja nekem az Isten, magamtól biztos, hogy ki nem állok soha! És olyan fel-emelő volt utána a beosztott lelkipásterünk igehirdetésében hallani az ígét: „*Ha még mindig embereknek akarnék tetszeni, nem volnék Krisztus szolgája.*” Bocsássatok meg nekem, de Pál apostollal együtt én is ezt vallom.

Én eddig nektek akartam tetszeni, előttetek tetszelegtem, de Jézus Krisztus megszólított: Egyedül rám nézzél! Bizzál bennem, és ne féljél! Veled vagyok!

Én sokat gondolkodtam korábban a megtérésről, és mindig gyanúsán méregettem másokat, akik egy evangélizációs alkalmon, vagy Biatorbágyon, vagy bárhol máshol úgy tértek meg, hogy odaálltak az Úr elé, imádkoztak, bűnt vallottak, megteltek Szentlélekkel,

bűnbocsánatot kaptak és újjászülettek. Nem a megtérésükben kételkedtem, hanem annak módjában. Ilyen egyszerű lenne? Nekem úgy tűnt, hogy emberi akaratból történik így, és nem Isten kegyelméből. De hát honnan is tudhatná az ember, mi a megtérés, ha nem élte át? Évszázadokon keresztül vitatkoztak az őskeresztény időkől fogva, hogy a megtérés Isten mindenhatósága, vagy az ember felelősége által van-e. A kálvinizmusnak ebben a kérdésben is igen határozott az álláspontja: az ember romlottsága miatt nem képes magától az Istenben való hitre, ezért a kiválasztása az üdvösségre egyedül Isten akaratából történik, és amikor Isten egy embert megtérésre hív, az az ember elkerülhetetlenül meg fog térni, mert Isten kegyelme ellenállhatatlan. Ezzel szemben az arminianizmus azt vallja, hogy az ember képes magától is hinni az Istenben, maga választja meg, hogy követi-e Őt, vagy visszautasítja a hívását, és Isten kiválasztása azt jelenti, hogy Ő előre tudja, ki fog hinni Krisztusban. Akkor most kinek van igaza?

Az, hogy Isten akaratából volt a megtérés, számomra evidencia. Nekem meg sem fordult a fejemben, hogy én megváltásra szoruló ember lennék. De Isten belevetett az Ő sebesen örvénylő folyójába, és száguldottam lefelé a vízben levegő után kapkodva, és hiába csapkodtam, nem tudtam kiúszni a part-ra. Sodort az ár magával, akár akartam, akár nem. És egyszer csak kiragadott Valaki az örvénylő vízből, és én ott találtam magam a kereszt alatt. Így van a megtéréssel is, testvérek. Amikor az ember elkészül az erejével, elfogytak a mentségei, a szemébe mondja valaki, hogy hazudtál, te nem vagy igaz ember, és már semmivel nem tud védekezni, elpuffogtatta az önigazolására visszalőtt ténylegeit, ott áll fegyvertelenül, és feladja, hogy a maga igazságát keresse az Isten igazságával szemben, akkor egy dolgot tehet, de ezt neki kell megtennie: kérheti Istentől a szabadítást. Alázatos szívvel kérheti a kegyelmet. És a nagy csoda az, testvérek, akármit mondjon is a teológia, hogy ha valaki így áll Isten elé, akkor **AZ ISTEN NEM FOGJA VISSZATASÍTANI!**

Mert mit mond az ige? „Mert csak én tudom, mi a tervem veletek – így szól az Úr –: békességet és nem romlást tervezek, és reményteljes jövőt adok nektek. Ha segítségül hívtok, és állhatatosan imádkoztok hozzám, akkor meghallgatlak benneteket. Megtaláltok engem, ha kerestek és teljes szívvel folyamodtok hozzám.” (Jeremiás 29,11-13) Ez a kegyelem! Így van kegyelmi kiválasztás! Ahogy az Atya fogadta vissza a tékozló fiút, futott elé az Isten, és átölelt. Így fogadott vissza. És tudom kiáltani: Abba, Atyám! Ki értheti ezt meg? Ki tudja megmagyarázni a megmagyarázhatatlant?

És Ő valóban Mindenható Isten, és valóban ellenállhatatlan a kegyelme. Ő mindent előre elhatározott, eltervezett az élettel kapcsolatban is. Az evangélizációs sorozat első napján mindenki kapott egy kis ígés kártyát. Én ezt az ígét kaptam: „**Az ilyen nem sokat gondol élete múlásával, mert Isten megengedi, hogy szívből örvendezzen.**” (Prédikátor 5,19) Hát nekem ez az ige akkor sem-

mit nem mondott. Nem értettem, mit akar ezzel az Isten üzeni nekem. Még az is megfordult a fejemben, hogy ki kellene cseréltetni. Hát minek örvendeznék én ebben a nyomorúságomban? Betettem a Bibliámba, aztán meg is feledkeztem róla. De hát hogyan tudta volna Isten, hogy örömet fog adni a szívembe! Ő mindent előre kigondolt. És most eszembe jut az első ilyen ígés kártya is, amit még *Hauberné Piroska* ígés tekercei közül húztam ki három évvel ezelőtt: „*Hiszen az Isten országa nem evés és ivás, hanem igazság, békesség és a Szentlélekben való öröm;*”

Horkay Barnáné rajza

(Róma 14,17). Igen, én ezt a Szentlélekben való örömet kaptam meg; és kaptam vele együtt igazságot, ami nem az én igazságom, hanem Jézus Krisztus igazsága, aki maga az Igazság; és békességet, de nem az én békességemet, hanem Jézus Krisztus békességét, amit nem úgy ad nekem, ahogyan a világ adja. És ennek az ígének folytatása is van: „*mert aki ebben szolgál Krisztusnak, az kedves az Isten előtt, és megbízható az emberek előtt*” (Róma 14,18). Így tett engem alkalmassá az Isten Krisztus szolgálatára, és tette rá pecsétjét az emberek előtti szolgálatomra.

Amikor Béláékkal együtt hazajöttünk, a kocsi-ban még elmondtunk egy imádságot, és elköszöntünk egymástól. Itthon azonban nem várt senki. Késő este volt, és Isten úgy rendezte a dolgokat, hogy – mint később kiderült – a feleségem elment a gyerekeket összeszedni innen-onnan, üres volt a lakás. Ott feszült bennem az öröm, és nem volt kinek elmondani. Ekkor olyat tettem, amit még soha: térdre borulva imádkoztam Istenhez, és köszöntem meg a bűneimre adott bocsánatot, a kegyelmet, amit megadott nekem a Válaszútnál, és könyörögtem, adjon állhatatos szívét megállni mindig a hitben. És imádkoztam azokért a testvérekért is, akik velem együtt kint álltak Pestszentlőrinc gyepe-n, azon a helyen, ahonnan együtt indultunk el Jézus Krisztus valódi követésére. Amikor a feleségem és a gyerekek hazajöttek, elmondtam nekik, milyen csoda történt velem, majd a

gyerekekkel külön-külön is beszéltem, és azt mondtam nekik: ha semmi mást nem is, de egy tanácsot fogadjanak meg tőlem az életben: ha egyszer meghallják, hogy az Isten hívja őket (mert mindenkihez szól az Isten, „*kétszer-háromszor is*”, hogy megmentse lelküket a kárhozattól), ne keményítsék meg a szívüket, fogadják el Jézus Krisztust, és legkésőbb Válaszútnál szálljanak át az örök élet vonatára, mely az Isten országába visz, hogy találkozassanak ott, szülők és gyermekek. Mindennap imádkozom Istenhez, hogy legkésőbb Válaszútnál indítsa őket erre.

„*Hogyan is adhatnánk eléggé hálát Istennek!*” – szölte a napi ige a bizonyásgtételem napján. Bizony nem tudok eléggé hálát adni Istennek a felém kinyújtott kezéért, szeretetéért, a felülről való születésemért. Kevés az emberi szó, kevés a kifejezőerő, és nem méltó eléggé az Isten dicsőítésére. Sokszor mondjuk sóhajtvá: „hála, Isten!” Csak így, zárójelben, mellékmondatként, amolyan toldalékként, odalökve, és bele sem gondolunk, mennyire méltatlan ez az Istenhez! Mintha azt mondanánk: „köszöni!” És hányszor megtettem ezt én is! Most ezért is alázatosan bocsánatot kérek Tőle. És amit elmulasztottam a bizonyásgtételem elmondani – amit nagyon sajnálok, és amit ezúton szeretnék pótolni –, az a köszönet kifejezése azoknak a testvéreknek (a teljesség igénye nélkül), akik végigkísértek engem ezen az úton, és akik Isten áldott eszközei voltak abban, hogy az Isten most bevitt engem az Ő országába. Elsőrenden is Nyilas Zoltán esperes úrnak, aki nemcsak úgy bibliás ember, ahogy mondják róla, mert mindig ott a kezében a Biblia, hanem mert az élete is egy nyitott Biblia, ami által Isten beszél hozzánk. Aztán Pap Lászlóné Erzsike néni-nak, aki, míg itt szolgált a gyülekezetben, nem gondolhatott felőlem olyan kicsit, hogy az sok ne lett volna, de a szolgálat átadásával sem szűnt meg lelkipásztora lenni azoknak, akik hozzá fordultak, így nekem is. Köszönet *Suhajdáné Erzsikének*, lelki édesanyámnak, aki szeretetével felkarolt a gyülekezetben, és kedves testvéremnek, Simonfi Bélának, aki tiszta szívvel, az Úr iránti hűségével adott példát elem. *Sebestényné Jáger Orsolya* lelkipásztor testvéremnek, a sok biztatásért és őszinte szívéért, *Orbán Laci* bácsinak, *Soós Laci* bácsinak, a bibliaórák és biblia-olvasó közösségnek, és még sorolhatnám a sort hosszan, de akit nem hagyhatok ki semmiképpen sem, *Bódis Miklósnak*, aki a hitével hegyeket mozdít, és semmi sem lehetetlen előtte, mert az Úr van vele. Áldott legyen Isten, Aki ilyen testvéreket adott elem.

„*Jöjjetek, boruljunk le, hajoljunk meg, eszünk térdre alkotónk, az Úr előtt!*”, mert szabadulást szerzett jobbjá, megmutatta szabadító erejét. És még ennél is többet tett! Isten még egy külön „bónusz” ajándékot is elkészített számomra, testvérek! 2015. május 8-án volt kisunokám, a négy éves Tibike születésnapja. Isten úgy rendezte a dolgokat, hogy ezen a napon legyen újjászületése a nagyapjának. „*Ez az a nap, amelyet az Úr rendelt!*” Soli Deo Gloria! Egyedül Istené a dicsőség! Ámen!

Puskás Attila

Miért kell a bűnösnek meghalnia? Ki állította fel ezt a szabályt, és miért volt erre szükség? Nem lehetett volna a problémát valamilyen más, irgalmasabb úton megoldani? Miért kell az embernek akár a legjelentéktelenebb bűnéért is meghalnia? Hosszú évekig törtem a fejem ezeken a kérdéseken, de nem találtam kielégítő választ. A legtöbb keresztyén általában beéri azzal a válasszal, hogy „Isten kijelentette, hogy így kell lennie” – továbbá, hogy „az igazságszolgáltatás megköveteli a bűnös halálát”. Eleinte én is beértem ezzel az érveléssel, de ahogy egyre jobban megértettem Isten gyöngéd szeretetének végtelen nagyságát – legyen szó, akármely teremtményről, akár a legaljasabb bűnösről is –, a korábbi válaszok egyre kevésbé tűntek számomra kielégítőnek. Mélyen el kellett gondolkodnom, és imádságos szívvel kutattam, mit mond a Biblia erről a kérdésről.

A szokványos keresztyén válasz így hangzik: „Nos, a bűnösnek azért kell meghalnia, mert a törvény elítéli, és halállal sújtja őt.” A bűnös halála – úgy tűnik – teljes mértékben és kizárólagosan a törvényhez való viszonyából fakad. Ez az elgondolás mélyen gyökerezik a keresztyén gondolkodásban, s bár részben igaz, mégsem tükrözi a teljes valóságot. Gondoljunk csak meg, mi is valójában a törvény. A törvények általában olyan alapelvek vagy szabályok, amelyek meghatározzák a dolgok működését. Amikor azonban törvényekről beszélünk, akkor kétféle törvényt kell megkülönböztetnünk. Vannak természeti törvények és jogi törvények – a köztük lévő különbség tudatosítása pedig kulcsfontosságú ahhoz, hogy megértsük, miért kell a bűnösnek meghalnia.

Természeti törvények

Ami a természeti törvényeit illeti, általában nem szorul magyarázatra, miért fontos ezekkel összhangban működnünk. A szabályok be vannak építve a természetbe: nem tudjuk ezeket sem megváltoztatni, sem módosítani. Ezek a törvények egyszerűen csak leírják, hogyan működik a természet. Azért hívjuk őket törvényeknek, mert soha nem változnak, minden esetben ugyanúgy működnek. A természet minden dolgot ezen elvek szerinti működésre kényszerít.

Vegyük például a gravitáció törvényét. Ez a törvény egy bizonyos viselkedést

követel meg tőlünk, és tudjuk, ha másként viselkedünk, az súlyos következményekkel jár. Ha ugyanis nem értek egyet a gravitáció törvényével, lehet, hogy egyszer csak gondolkodok egyet, és lelépek egy négyemeletes bérház tetejéről. Hamar belátom, hogy ha nem viselkedek a gravitáció törvényével összhangban, annak súlyos következményei lesznek rám nézve: bizonyára kitörök a nyakam. Nem lényeges tehát, hogy szeretem-e

a természeti törvényeket vagy sem. Ha ugyanis figyelmen kívül hagyom őket, akkor annak szomorú következményei lesznek. Ez minden természeti törvényre igaz.

Jogi törvények

A törvények másik csoportját, a jogi törvényeket egy hatalmi szerv fekteti le. Ezek olyan törvények, amelyeket a társadalom – az értelmes együttélés biztosítása érdekében – szükségesnek tart. A jogi törvények népenként és az éppen hatalmon lévő jogalkotó szervenként változhatnak. Ezen törvények esetében az engedetlenség nem feltétlenül jár következménnyel. Sok esetben megtörténik, hogy a törvénszegő büntetés nélkül megússza tettét. A jogi törvények betartatása nem magától értetődő, elmentben a természeti törvényekkel, ahol a következmény elkerülhetetlen. A jogi törvények esetében a hatalmi szervnek két dologról kell gondoskodnia: meg kell hoznia a törvényeket, és be is kell tartatnia azokat. Ez utóbbit úgy éri el, hogy büntetéseket szab ki a törvénszegőkre, melyeket azután neki kell végrehajtania.

Általában igaz, hogy a különböző országok jogi törvényeiben sokszor találhatunk hibát, sőt, igazságtalanságot is. A természeti törvények azonban **mind** Istentől származnak. A természeti törvények mindig jók. Úgy alkotta meg a világegyetemet, hogy a beépített természeti törvények **tökéletes** egyensúlyt és harmóniát biztosítsanak minden élőlény számára, örök időken át.

Az erkölcsi törvény természete

Az erkölcsi törvényről általában azt mondják, hogy ez Isten jellemének „szöveges megfogalmazása”. Azonban az a forma, ahogy az erkölcsi törvény a tízparancsolatban megjelenik, nem képes visszaadni Isten jellemének teljességét, és ezért pontosabb lenne azt mondani, hogy a tízparancsolat Isten jellemének csak egy „kivonata”, nem pedig pontos leírása. Ugyanakkor, ha igazán megértjük az erkölcsi törvényt – legmélyebb jelentéseit is figyelembe véve –, akkor világosabb képet kapunk arról, milyen is Isten erkölcsi természete. Az erkölcsi törvény írásos formája tehát csak kivonata **az igazi erkölcsi törvénynek, mely Isten maga**. Más szavakkal: Isten nem **alkott** újat az erkölcsi törvénnyel, hanem csak megfogalmazta számunkra, milyen is Ő, s hogyan kellene élnünk.

Ezzel a törvénnyel összhangban élni annyi, mint Istennel egységben lenni. És mivel Isten az élet, ezért a Vele való egység: egység az étellel. Ha azonban valaki kikerül az erkölcsi törvénnyel való összhangból, akkor nem lesz többé egységben sem Istennel, sem az étellel. Ennek elkerülhetetlen következménye a halál. Istennek nem kell külön elítélnie vagy megölnie az ilyen embert. Abban a pillanatban, amikor úgy dönt, hogy elválik az élet egyedüli forrásától, Istentől, az ember szükségszerűen halált von magára.

Világosan látható tehát, hogy az erkölcsi törvény természeti törvény. Ezzel összhangban járni: élet. Elhajolni tőle: halál. Nincs szükség ítéletre, nincs szükség kivégzésre. A bűn maga is elvégzi dolgát, ami természetes következménye a törvény működésének.

Hogyan jött be a halál?

Az Éden kertjében Isten ezt mondta Ádámnak a jó és gonosz tudásának fájáról: „A mely napon eszel arról, bizony meghalsz.” (1Móz 2:17) Sokan ezt úgy értelmezik, hogy Isten azzal fenyegette Ádámot, hogy ha eszik a fáról, Isten kénytelen lesz megölni őt. De valóban erről van itt szó? Isten itt fenyegetőzött vagy jövendőtt mondott? Arról beszélt, amit Ő tesz majd, vagy egyszerűen csak fel akarta világosítani Ádámot arról, mi lesz tetteének természetes következménye, ha kilép az Istennel való egységből? Pál apostol ezt írja:

„Annakokáért, miképen egy ember által jött be a világra a bűn és a bűn által a halál, és akképen a halál minden emberre elhatott, mivelhog mindenek vétkeztek.” (Róm 5:12)

Mit olvasunk? Egy ember által jött be

a világra a bűn. A bűn bejövetelel együtt pedig bejött a halál is. Nem Isten hozta tehát a halált az emberre, nem Ő mérte ki ránk ezt az ítéletet: amikor a bűn bejött, a halál tőle elválaszthatatlanul követte azt! Pál ezt írja: „a halál fullánkja pedig a bűn” (1Kor 15:56). Amikor egy méhecske belénk szúrja fullánkját, akkor a benne lévő méreg elkezd testünkben dolgozni. Ha valakit egy skorpió mar meg, az abból származó méreg a halál magva lesz benne. A méreg elkezd dolgozni, míg végül beáll a halál. Ezért mondja Pál, hogy a „halál fullánkja pedig a bűn”. A bűn megmárt minket és belénk engedte halálának mérgét, mely lassan, de biztosan elpusztít minket, s végül élettelenül összeroskadunk.

Pál tehát azt mondja, hogy *Ádám által jött be a bűn, a bűn által pedig a halál. A halál pedig minden emberre elhatott, mivel mindenkét vétkeztek.* Minden ember meghal, *mivel* minden ember meg van fertőzve a bűn halálos mérgével (Róm 5:12). Lássuk, Pál hogyan igazolja ezen állítását:

„Mert a törvényig vala a bűn a világon; a bűn azonban nem számítatik be, ha nincsen törvény.” (Róm 5:13)

Amikor Pál azt mondja, „a törvényig”, akkor ezt mely korszakra érti? A sínai-hegyi törvényadás előtti időről van itt szó: a világ teremtésétől fogva a Mózesnek adott törvény idejéig. A törvény mindig is létezett (mivel a törvény Isten természetét fejezi ki, Isten pedig mindig is létezett), azonban a világ népei előtt ez rejtve volt, amíg Isten ki nem nyilatkoztatta azt a Sínai-hegyen.

De hogyan folytatja Pál? „A bűn azonban nem számítatik be, ha nincsen törvény.” Mit akar ezzel mondani? A gondolatmenet lényegileg a következő: A bűn bejött a világba. Az emberek bűnösök lettek. Isten azonban nem számította be nekik bűneiket, nem vádolta őket törvényszegéssel. Miért is? Mert még nem lett kinyilatkoztatva a törvény! A törvény nélkül az emberek nem nyerhettek világos képet arról, mi a jó és mi a rossz; és ezért nem lett volna tisztességes felróni nekik gonosz cselekedeteiket. Azonban itt van a „de”!

„Úgyde a halál uralkodott Ádámtól Mózesig azokon is, a kik nem az Ádám esetének hasonlatosságára szerint vétkeztek, a ki ama következendőnek kiabrázólása vala.” (Róm 5:14)

Noha a törvény – mielőtt Isten kinyilatkoztatta volna – ismeretlen volt az emberek többsége előtt, a halál ebben az időben (Ádámtól Mózesig) is uralkodott az emberekben. Minden embernek el kellett szenvednie a halált (Énókhót leszámítva). De mivel a bűn nem számítatik be nekik, Isten nem ítélhette őket halálra. Hogyan is tehetné volna ezt, hiszen az embereknek nem is volt ismeretük a törvényről? Ismeret hiányában pedig nem

vétkeztek Ádámhoz hasonlóan – szándékosan ellenszegülve egy kijelentett parancsnak –, mégis meghaltak. Mi okozta akkor halálukat? Nem Isten volt haláluk oka, hanem a bennünk lévő bűn ölte meg őket. Bár nem volt világos ismeretük arról, mi a jó és mi a rossz, a bűn állapotában voltak. Ez az ádám örökség termelt minden emberben halálhozó gyümölcsöt (vö. Róm 5:21; 7:24; Jak 1:15).

Miért volt szükség a jogi törvényre?

Mindezek ellenére tagadhatatlan tény, hogy a Biblia azt is tanítja, hogy az emberek a törvény mérceével lesznek megmérve, és a törvény szerinti bűnösségük miatt lesznek halálra ítélve.

„Mert minden cselekedetet az Isten ítéletre előhoz, minden titkos dologgal, akár jó, akár gonosz legyen az.” (Préd 12:16)

„Úgy szóljatok és úgy cselekedjétek, mint a kiket a szabadság törvénye fog megítélni.” (Jak 2:12)

Ezekkel egyetemben sok más igeveres azt hangsúlyozza, hogy az egyes cselekedeteinknek is jelentősége van, és Isten minden tettet mérlegre tesz az ítéletben. Hogyan illik ez a képbe? Ha a bűn az, ami megöli a hozzá fordulókat, illetve a halál a bűn természetes és elkerülhetetlen következménye, akkor miért kell Istennek büntetést szabnia ki azokra, akik bünt követnek el? Miért van szükség egy olyan ítéletre, ami felsorakoztatja és megvizsgálja az emberek tetteit, hogy mindenki „cselekedetei szerint” kapja meg jutalmát? Miért nem hagyja Isten magára a haldokló bűnöst, ha tudja, hogy a bűn előbb-utóbb úgyis végez vele? Miért helyezi Isten az egész kérdést jogi keretbe, s miért mond ki jogi törvényeket, hozzájuk tartozó büntetésekkel, ahelyett,

hogy hagyná az eseményeket a maguk medrében folyni, míg a bűn el nem végzi pusztító munkáját, megsemmisítve azokat, akik bűnbe estek?

A rómareliekhez írt levél ad választ kérdéseinkre:

„A törvény pedig bejött, hogy a bűn megnövekedjék; de a hal megnövekedik a bűn, ott a kegyelem sokkal inkább bővölködik.” (Róm 5:20)

A törvény azzal a céllal jött be, hogy megnövelje, megsokasítsa a bűnt. Hogyan? Úgy, hogy ráébreszti az embert, milyen nagy a benne lakozó bűn ereje.

„Tehát a jó nékem halálom lett-e? Távol legyen: sőt inkább a bűn az, hogy megtessék a bűn, mely a jó által nékem halált szerez, hogy felette igen bűnös legyen a bűn a parancsolat által.” (Róm 7:13)

Összegezzünk: Amikor Ádám vétkezett, a bűn minden emberre elhatott. Ennek eredményeként mindenki belekeveredett valamilyen gonosz cselekedetbe, és végül mindenki meghalt a bűn miatt. A legtöbb embernek azonban fogalma sem volt arról, milyen rettenetesen bűnös is valójában. Az

emberek úgy kezdtek gondolkodni a halálról, mint ami az élet természetes velejárója, és nem vették észre az ok-okozati kapcsolatot az általuk élt életforma és a mindenkire elható halál között. Isten – mivel szeretett minket – kellett, hogy találjon egy olyan eszközt, melynek segítségével rádöbbenheti az embert természetének valódi arcára, és arra, hogy igenis van összefüggés a bennünk rejlő természet és a halál között. Meg kellett tudnunk, hogy a halál okozója a bűn, hogy így a bűn irtózatossá és gyűlöletessé váljon a szemünk előtt. Istennek be kellett vezetnie egy rendszert, „hogy felette igen bűnös legyen a bűn a parancsolat által”. A törvényt jogi formulaként fogalmazta meg, hogy minden ember megérthesse a bűn valódi természetét.

A törvény „felfedezése”

A történet szerint Isaac Newton egyszer egy almafa alatt üldögélt, amikor egy alma a fejére pottyant. A tudós kutakodó elméje előtt ez az egyszerű esemény egy forradalmi „felfedezésre” nyitott kaput. Így gondolkodott: „Miért esett az alma a fejemre? Miért esett az alma lefelé és nem felfelé?” Amint erről elmélkedett, rájött, hogy a dolgok mindig is így működtek, minden esetben, minden körülmény között. Ez vezette őt a gravitáció törvényének megfogalmazására, és ezért mondjuk, hogy ő fedezte fel ezt a törvényt.

Ez a törvény természetesen már jóval Newton előtt létezett, de amikor felfedezte, ez mindenki számára újszerű kinyilatkoztatásként hatott. Ő erre a törvényre váratlanul jött rá. Newton ezután szavakban is megfogalmazta ezt a törvényt, a „gravitáció törvényének” nevezve. Ugyanakkor nyilvánvaló tény, hogy a papírra vetett szavak

csak leírását adták egy olyan jelenségnek, amely mindig is tapasztalható volt, még mielőtt bárki észrevette volna. Amikor Newton ezt a törvényt szavakban kifejezte, nem alkotott és nem is léptetett hatályba új törvényt. Egyszerűen csak világosabbá és érthetőbbé tette az emberek számára azt, ami már régóta megvolt és működött.

Hasonlóképpen, Isten erkölcsi törvénye mindig is létezett. Az angyalok természetesen engedelmeskedtek neki, anélkül, hogy belegendoltak volna. Lucifer volt az első, aki felfedezte és kimutatta, hogy az angyalok viselkedése mindig arra irányul, hogy

Isten akaratát teljesítsék. Így tulajdonképpen azt mondhatjuk, hogy Lucifer „fedezte fel” az erkölcsi törvényt, és eltökélte magában, hogy nem veti alá magát neki.

Ahhoz azonban, hogy az ember is megértse az erkölcsi törvény működését, rábrenthessen a bűn hatalmára, és megláthassa a bűn és a halál közötti összefüggést, Istennek meg kellett fogalmaznia törvényét, az ember számára érthető, nyelvi keretek között. És Ő pontosan ezt tette a Sínai-hegyen. Hogy ezt még világosabban megértsük, nézzünk egy példát:

Egy példa

Tegyük fel, hogy van egy embercsoport, amely megrekedt egy hegycsúcson. Körülöttük mindenhol meredek szakadékok, és a hegyről nem lehet lejutni. A szakadékokba letekintve csak sötétség látszik, az alja olyan messze van, hogy látni sem lehet. Valójában a szakadék alja tele van éles sziklával, amelyek bárkit porrá zúznak, aki leesik vagy aki elég bolond ahhoz, hogy leugorjon a hegycsúcstról.

Egy nap feltűnik a hegycsúcson egy különös alak a semmiből, és arról kezdi gyózködni az embereket, hogy lent, a sötétségen túl, egy csodaszép föld terül el, telve minden földi jóval – egy valóságos paradicsom. Arról beszél, hogy ha valaki leugrik, amint átér a sötétségen, hirtelen lelassul az esése, és pihe-könnyen landol az említett paradicsomban. Sőt, a különös idegen még azt is megteszi, hogy leugrik a hegycsúcstról, és drága gyümölcsökkel megrakodva tér vissza. Az emberek egyre többen engedelmeskednek szavának. Egymás után ugrálnak le, noha senki sem látja, mi történik a leugrott emberekkel. Valójában mindnyájan darabokra zúzódnak, amikor ráesnek a mélység szikláira, a különös alak azonban a fennmaradtakat folyamatosan

azzal áztatja, hogy azok, akik leugrottak, tökéletes biztonságban vannak, és azóta már javában a lent elterülő paradicsom örömeit élvezik.

Van azonban a csoportban valaki, aki pontosan tudja, mi vár az emberekre odalenn. Elkezd rimánkodni nekik, hogy ne ugorjanak le, és figyelmezteti őket, milyen rettenetes sors vár rájuk, ha mégis megteszik. De kéréseiket süket fülekre talál, az emberek tovább ugrálnak. Végül a veszélyt ismerő ember elővesz egy pisztolyt, odaáll az egyik szakadék elé, és ezt mondja: „Ha valaki leugrik, azt lelövöm.” Néhányan azonban ennek ellenére is vállalják az ugrást. Ami a lényegét illeti, ezen emberek sorsa már az ugrás pillanatában megpecsételődött – ti. meg fognak halni –, a fegyveres ember mégis mindenki szemé láttára lelövi őket.

Nos, így már más a helyzet. Először az esés következtében haltak meg, most azonban itt van egy fegyveres, aki megöli őket. Az ok-okozati törvény – a gravitáció törvényének – eredményét most egy másik ember hajtja végre azzal, hogy megöli a leugrókat. Ez a tette az egész helyzetet megváltoztatja. Az illető olyan rendszert állított fel, amelyben az emberek vagy engedelmeskednek uralmának, vagy elszenvedik a büntetést, amelyet az ok-okozati törvény helyébe lépő rendszer hajt végre rajtuk. Most már jogi törvényről beszélünk („ne ugorj, különben lelőlek”), a természeti törvény helyett (ha leugrasz, a gravitáció megöli). A természeti törvény mindig magasabb rendű, hiszen örök érvényű. Az emberek tudatlansága és önpusztító viselkedése miatt azonban a dolgok valódi természetét átlátó fegyveres felállított egy jogi rendszert a természet rendszerén belül, hogy, akit lehet, megmentse a biztos haláltól. Valójában ugyanis csak azokat lövi le, akik amúgy is biztosan meghalának, s amellett, hogy ez irgalmas cselekedet – hiszen ezek az emberek szörnyet halnának a sziklákon – ezzel több jó dolgot is elér:

- 1. Azok, akik fenn maradtak, félni fognak

leugrani. Így talán egy kicsit tovább élhetnek, és van remény, hogy ez idő alatt ők maguk is felismerik a lenti állapotok valódi természetét, és annak a különös alaknak a jellemét, aki megtévesztette őket.

- 2. Megrövidíti azok szenvedését, akik a sziklákhöz csapódnának ugyan, de nem halnának meg azonnal.

Természetesen mindenki retteg a fegyverestől. Zsarnoknak fogják őt bélyegezni, és azt tervezgetik, hogy amikor éppen nem fi-

gyeli őket, majd leugranak. Zokon veszik jelenlétét, és azzal vádolják, hogy megfosztja őket a boldogságtól – noha éppen ő az, aki javukat munkálja.

Látjuk a párhuzamot? Isten ezért helyezte a kérdést jogi keretek közé, büntetések terhe mellett. A törvényadással Isten ezt mondta: „Ha leugrasz, lelőlek.” Bár az embereket már korábban is megölte a bűn, ők mégsem látták ezt át, és nem félték a büntőt. Belenyugodtak megromlott életvitelükbe és az azt követő halálba – mint ami az élet természetes velejárója –, és nem látták szükségét, hogy tartanak a büntőtől, vagy hogy megjobbitsák útjaikat. Isten ezért léptetett életbe egy jogi rendszert. Egy olyan keretrendszert adott, amelyben ha valaki áthágja a kijelentett törvényeket, akkor Ő maga követeli meg a törvényszegő halálát. Így az emberek félni kezdtek a büntőtől, mert az a halállal kapcsolódott össze a tudatukban, ugyanakkor igyekeztükben, hogy tartózkodjanak tőle, azt is felismerték, milyen mélyen gyökerезik a bűn természetükben. Felismerték, hogy természetfeletti segítségre van szükségük, ha valaha is meg akarnak szabadulni tőle, és így a törvény Krisztusra vezérlő tanítómester lett számukra (Gal 3:24).

Sajnos azonban sokan Istent kezdték a probléma valódi forrásának tekinteni, hiszen Ő adta az említett szabályokat, és Ő követelte meg betartásukat, halálbüntetést róva az ellesszegülőkre. Az emberek inkább Istentől akartak szabadulni, semmint bűneiktől; zúgóldtak törvényei miatt, és Őt hibáztatták azért, hogy az engedetleneknek meg kell halniuk. A végeredmény tekintetében azonban mindegy volt, Isten ítéli-e halálra a bűnöst, vagy hagyja, hogy a bűn végezzen vele.

Vegyük például az özönvíz előtti világot vagy Sodoma lakóit. Isten özönvizet illetve tüzet küldött e megkeményedett bűnösök kirtására. Ha Isten ezt nem tette volna meg, mi történt volna ezekkel az emberekkel? Néhány éven belül az egész nemzedék amúgy is kipusztult volna! A bennük munkálkodó bűn ugyanúgy megölte volna őket, mint ahogy mindenki más! Ugyanolyan halottak lennének, mint így, hogy az özönvíz, illetve a tűz vitte őket a sírba. Akkor miért ment elébe Isten ennek az eseménynek, hogy Ő ölje meg őket? Mit akart ezzel elérni? Egyrészt az elkövetkező nemzedékek előtt kívánta világossá tenni, hová vezet a bűn, s így megtanuljanak félni tőle. Másrészt Istennek határt kellett szabnia a bűnnek, mert különben az emberiséget teljesen a hatalmába kerítette volna.

Ha ezt nem tette volna meg, akkor azok, akik valami jobbra vágyakoztak, reménység nélkül maradtak volna. A gonoszság áradata olyan erőssé vált volna, hogy senki sem menekülhetett volna meg előle.

Három szint

Az Istenhez való viszonyulás és a Vele való kapcsolat szempontjából az emberek alapvetően három különböző szinten állhatnak.

1. Az első és legalacsonyabb szinten a gondolkodás mottója: „Ha engedetlen vagyok, Isten megöl.” Ebből fakadóan Istentől és az általa kiszabott büntetésektől félnek, és ezért Őt próbálják meg kiengesztelni. A pogány vallások mind ezen az alapon működnek, és sokszor maguk az izraeliták istentiszteletének is ugyanez a torz gondolkodás volt a mozgatórugója. Még sajnálatosabb azonban, hogy sok „keresztény” még ma is ugyanezen a primitív szinten áll az istenismeretben. Istent tartják a probléma forrásának, és azt kívánják, bárcsak megváltoztathatnák Őt.

2. A második szinten az emberek többé már nem Istent tartják a probléma forrásának, hanem saját cselekedeteiket. Isten nem sze-

retné megölni őket, de ha az emberek nem jobbítják meg cselekedeteiket, akkor kénytelen lesz megtenni. Az igazságszolgáltatás megköveteli, hogy Isten elpusztítsa őket. Azoknak az embereknek, akik így gondolkodnak, már jobb Isten-képük van, de még mindig nem látják a probléma valódi gyökerét. A halált Isten szükségmegoldásának tartják, azt gondolván, hogy Ő maga is köteve van az igazságszolgáltatás törvénye által. Azt gondolják, hogy a valódi probléma a cselekedeteikben rejlik, és ezért erőfeszítéseiknek **cselekedeteik** megváltoztatására kell irányulniuk, hogy azok összhangba kerüljenek a **törvény** kívánalmaival. Ezen a szinten a bűnös a megoldást az igazságszolgáltatás előtti megfelelésben látja.

3. A harmadik szinten azonban végre megértjük a lényegét. Valójában egyetlen probléma van csupán: Istentől való elszakadottságunk, amely a bűnnek nevezett betegséggel fertőzött meg minket. Ez az, ami szétválasztja életünket, gonosz cselekedeteket idéz elő bennünk, és végül megöl minket. Valójában a bűn az igazi pusztító. Nem a jogi törvény miatt halunk meg – amely megköveteli a bűnös halálát –, hanem egy ok-okozati elven működő, természeti törvény miatt. Most tehát, ha látjuk a valódi problémát – a bennünk lakozó bűnt –, akkor tudjuk, hogy nem elég pusztán a cselekedeteinket megváltoztatni, hanem új természetre van szükségünk. Attól a Valakitől kell életet nyernünk, Aki egyedül képes ezt elvégezni értünk. Ezen a szinten a hívó végre a hit általi megigazulás

alapján gondolkodik és cselekszik.

Muszáj megértenünk ezt, mert ha a gondolkodásunk megreked a második szinten, akkor a bűnhöz és Istenhez való viszonyulásunkat mindig csak a jogi keretek szemszögéből fogjuk látni és tapasztalni. A bűnről úgy fogunk gondolkodni, mint ami a törvény részleteinek megsértése, az üdvösség pedig a parancsolatok iránti engedelmesség. Isten kegye és maga az élet is teljesen a szabályokhoz kötődik. Valójában ez a törvényeskedés alappillére, mely az üdvösséget és az életet a parancsolatok viszonylatában értelmezi.

Nem a cselekedeteim, hanem a természetem

Amikor a harmadik szintre érkezünk, és már nem kiskorúak vagy szolgák vagyunk, hanem fiak (Gal 4:3,7), akkor végre megértjük a lényegét. A gond valójában nem azzal van, amit **teszünk**. Nem a cselekedeteinkkel van a gond, hanem azzal, **amik vagyunk**. A természetünk van mélyen megromolva. Felismerjük, hogy Isten sem a cselekedeteinket próbálja megváltoztatni, hanem új szívet akar nekünk adni, és meg akar szabadítani minket bűnös természetünkől, ami megöl minket. Új természetet akar adni, amely által a cselekedeteink is megváltoznak! Most már nem Istentől félünk, sőt, már nem is a cselekedeteinktől, hanem saját magunktól! Most már nem azért küzdünk, hogy megváltoztassuk a **cselekedete-**

teinket, hanem teljes szívvel Krisztust keressük, hogy hitben alá tudjuk rendelni magunkat Neki, Aki egyedül képes megváltoztatni a **természetünket!** Nem Isten, még csak nem is az igazságszolgáltatás az, ami a halálunkat megköveteli. Bűnnel elátkozott természetünk az, ami munkálja bennünk a halált; és bár Isten törvénye vezetett el minket ennek felismerésére, a probléma megoldására mégis erőtelen. Krisztushoz kell jönnünk (nem az írott törvényhez, hanem az élő törvényhez), hogy életünk és új természetünk legyen (Gal 3:24).

Isten a problémát egy jogi keretrendszerbe helyezte. Törvényeket és büntetéseket szabott meg, ez azonban nem adja ki a teljes képet. Ez csupán kép a képen – a második szinten. A valódi kérdések magasabb szinten rejlenek: nem a jogi, hanem a természeti törvények szintjén. Itt olyan elvekkel találkozunk, amelyek a világegyetem létének alapját képezik.

David Clayton

„Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz ó: megbocsátja bűneinket, és megtisztít minket minden gonoszságtól.” (1János 1:9)

»„Magasztalja lelkem az Urat, és az én lelkem ujjong Isten, az én Megtartóm előtt, mert rátekintett szolgálóleánya megalázott voltára...”« (Lukács 1,47-48)

NAGY DOLGOKAT TETT VELEM AZ ÚR! SIPOS KÁROLYNÉ TÓTH MÁRTA

Mindenekelőtt egy személyes tapasztalatomat szeretném megosztani Márti néniel kapcsolatban: valahányszor felveszem kocsival, hogy elvigyem istentiszteletre vagy bibliaórára, mindig a következő párbeszéd zajlik le közöttünk:

– Hogy vagy, Márti néni? – kérdezem.

– Köszönöm, jól, áldott legyen érte az Úr! Csak leborulni tudok előtte és magasztalom Őt! – válaszolja sóhajtva, elfúló hangon, a mondat végét szinte már suttogva. Amolyan Márti nénién. Mert ha az Úr Istennek adunk hálát, azt csak elcsukló hangon, könnyes szemmel tehetjük igazán, hiszen azt mondjuk, ami elmondhatatlan, a szemeink ragyogása beszél helyettünk.

A beszélgetésből aztán persze kiderül, hogy azért itt fáj, ott sajog, „a karomat sem tudom felemelni”, de már kora reggel ott sűrűg-forog a konyhában, és megfőzi az ebédet a gyerekeknek, hogy elmehessen a templomba – dicsőíteni az Urat, hálát adni a Megtartó Istennek. Így mesél az életéről is:

Anyai részről egy ízig-vérig református családba, apai részről egy ízig-vérig katolikus családba születtem. Édesapám az 1930-as évek elején Pomázra került tejkezelőnek, és feleségül vette édesanyámat. A nagyanyám nagy katolikus volt, egész nap a rózsafüzért morzsolgatta, ennek ellenére a református templomban volt az esküvőjük, és úgy mesélték, nagyanyám hangosan végigsírta az esküvőt, és jajgatott, hogy a fia elkárhozik, mert református templomban köt házasságot.

1935-ben született a bátyám, '37-ben én, de édesapám két éves koromban elhagyott bennünket. Többször lejártunk Hortra, ahonnan édesapám származott, és láttam nagyanyámat, ahogy folyton imádkozik. Mindig csodálkoztam, hogy lehet ennyit imádkozni!? Úgy nézett ránk a bátyámmal, Gáborral, hogy mi reformátusok elkárhozunk. A nagynénénk, Mária néni viszont nagyon szeretett bennünket. A hitre nézve nekem édesanyám jelentett a legtöbbit, bár ő később tért meg, amikor én már főszo tagozatos voltam. *Zsindelyné Tüdős Klára* evangélikázott főnt az Istenhegyi úton, ott fogadta el az Úr Jézust.

Én itt nőtem fel a pomázi református gyülekezetben. Nem itt kereszteltek, mert Pesten születtem, és ott is kereszteltek meg, de egész gyermekkorom és lánykorom – rövid kitéréssel – Pomázon telt el. Emlékszem, akkor még a *Paczolay Péter* tiszteletes úr volt itt a lelkész, akit mindenki nagyon szeretett. Sokszor láttam nagyanyámat Paczolay tiszteletes asszonnyal beszélgetni a kőkerítésen keresztül. Ezt a kerítést akkor építették, amikor leégett a parókia, mert volt náluk vendégségben két fiatalember, akik lövöldözni kezdtek, tüzet fogott az épület és leégett. A Paczolay tiszteletes asszony Gábor fia (aki a II. világháborúban esett el), és az én édesanyám, egyidősek voltak. Emlékszem az Erdélyi gyerekek nagyapjára, *Erdélyi Károlyra* is. Amikor aztán Paczolay Péter meghalt, 1944-ben jött Pomázra a Demeter család szolgálni. Akkor voltam én elsős. Együtt jártam

Demeter Leventével, ide az öregiskolába, a mostani Sashegyibe.

Az első négy osztályt Pomázon végeztem, ötödikbe pedig Sárospatakon jártam. Édesanyám szerette volna, ha Gábor hitben nő fel, ezért elvitte a bátyámat Patakra, majd később engem is. Patakon együtt voltam *Pap Lacival* (a későbbi pomázi lelkésszel), *Demeter Leventével* és *Kiss Lolával*. *Pap Laci* és *Levente* a fiúosztályba, mi, lányok, a vegyes osztályba kerültünk. Velünk járt *Darányi Ilonka*, *Darányi Lajos* tiszáninnyi püspök úrnak a lánya, meg *Vladár Tibor* is. Ebben az 1948/49-es tanévben evangélikázott Sárospatakon *Szikszai Béni* bácsi. Nem emlékszem már, melyik ígéről szólt, de ma is hallom a hangját: „Aki nagyon egyedül van, jöjjön az Úr Jézushoz!” És én akkor felálltam, és kimentem. Akkor voltam tizenegy éves. Nem tudtam még, mit jelent megtérni, én az Úr Jézushoz mentem, mert egyedül voltam. De az Úr Jézus a markába metszett, és végigkísért az életemen.

A következő évben édesanyám már nem tudta a tanítástomra az anyagiakat előteremteni, így én hazajöttem. Ide jártam a pomázi gyülekezetbe. Emlékszem, milyen nagyon féltém Demeter tiszteletes úrtól! Jártam a hittanóráira – nagyon szigorú volt. Annyira, hogy amikor aztán jóval később Kecskeméten felkértek engem,

hogy legyek hitoktató, azt mondtam, nem vállalom. És akkor az Úristen megintett. Pedig Demeter tiszteletes úr nagyon szeretett. Annyira, hogy amikor konfirmált, azt az ígét kaptam, hogy „Minden féltett dolognál jobban őrizd meg szívedet, mert abból indul ki minden élet.” (Péld. 4:23.) Ez volt a konfirmációi ígém. Aztán az ütött szíven, amikor a Zsidókhoz írt levélből prédikált: „Ma, ha az ő szavát halljátok, Meg ne keményítsétek a ti szíveteket” (Zsid. 3:7-8.), mert akkor egy olyan vágy tört fel bennem: „Uram, add, hogy ha szólsz, akkor nyitott legyek, meghalljam a szavadat!” Nagyon szerettem az igehirdetéseit. Aztán amikor a képzőbe kerültem, *Erdélyi Marcsa* után bekerültem a vasárnapi iskolába, és annak a vezetője lettem, és itt szolgáltam.

A családban mindig én voltam a fekete bárány, a Tóth, mert én mindig visszapöntyögtem édesanyámnak. Amikor azt mondta, hogy a leckéhez írjal még öt sort, én azt mondtam, hogy édesanyám, megcsináltam a házi feladatot, nem írok még öt sort. A bátyám szófogadó volt, ő mindent megtett, amit édesanyám mondott. Én visszapöntyögő voltam. Talán emiatt is volt a lánykorom elég nehéz.

Pomázon a legjobb tanulók közé jutottunk Lolával, *Somody Laci* bácsi még ki is rakta a képünket a folyosóra. Lola aztán gimibe ment, én meg az óbudai Zirzen Janka Tanítóképzőbe. Ott is nagyon jól tanultam, de tudtam, hogy nem leszek tanító, mert elhatároztam, hogy továbbtanulok, és főiskolára megyek, földrajz-történelem szakra. Így kerültem Szegedre, ahol '56-ban együtt ordítottuk az utcán, hogy „rusz-kik, haza!” Az egész ifjúság, a sok egyetemista, mindenki. Két hónap múlva oda-jött hozzám az, aki akkor lelkesen fényképezett, hogy lépjek be a KISZ-be. Ránéztem: „Hát minek nézel engem? Dehogy lépek!” Na, ennek később meg is lett a következménye!

Aztán megjelent az életemben Sipos Karcsi. Én fenntartásokkal voltam a férfikkal szemben, mondtam is neki, hogy ne udvaroljon nekem, felesleges, de azt mondta, hogy ő nem akar nekem udvarolni, csak beszélgetni szeretne velem a tejjövőben. Ének-történelem szakra járt a főiskolára, de

hozzám, ő lett a lelki anyám. Sok fiatal járt hozzám.

A főiskolán már beadtam a szakdolgozatomat, amit Pomázról írtam, amikor '59 májusában értesítettek, hogy államellenes vallásos szervezkedés miatt kizárnak a főiskoláról. Bementem az igazgatóhoz, és megkérdeztem tőle, hogy „azért mert templomba járok, meg ifjúsági órára, nem taníthatok földrajzot, meg biológiát? Tudtommal vallás szabadság van!” Az igazgató csak hápogott. Volt egy tárgyalás, azon is visszakérdeztem, hogy „tessék már megmondani, kiket szerveztem én, kiket agítáltam!” Közöltem, hogy én nem szerveztem senkit, erre beírták a jegyzőkönyvbe, hogy szemtelen vagyok. Kisült, hogy ötünk közül, akiket kizártak, az egyiknek az apja kommunista volt, ő jelentette fel a főiskolát azzal, hogy a lánya itt tért meg Szegeden. Májusban így már a pomázi Úvág szövetségében segítettem anyámnak tolni a büfé-kocsit, utána elmentem óvodába dadának.

Esküvői kép 1959-ből

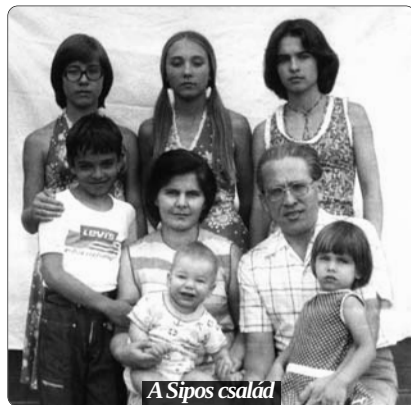
átment a Zeneművészetire, hogy fagott és szolfézs tanár legyen, amit azonban egy időre abba kellett hagynia, mert az édesapját, id. Sipos Károlyt, aki református lelkész volt, Debrecenből kirakták Egyekre. Azért rakták ki, mert amikor Péter János püspök felszólította a lelkészeket, hogy prédikáljanak amellest, hogy az emberek lépjenek be a TSZ-be, az én apósom a Bibliájával a kezében felment hozzá, hogy mutassa már meg neki a Bibliában, hogy hol van ez benne. Rövid idő múlva már Egyeken volt. De ott egy fillért se kapott, úgyhogy Karinak el kellett mennie a Postára dolgozni, hogy maradhasson a főiskolán. Azt mondta Sipos nagyapa: „Tudod, lelkem, az Úristen azért helyezett engem Egyekre, hogy ezeket a kitelepített embereket az Úr Jézushoz szeressem.” Így is történt. Aztán nem onnan, hanem Komlódtótfaluról ment nyugdíjba, de a kitelepítetteket mind hívta Jézus Krisztushoz. Olyan lelkész volt, aki amit a szószékről hirdetett, azt élte. Csak az Isten Igéjét prédikálta. Sose szólt bele az életünkbe, de ha kikértük a tanácsát, megmondta. Sokszor igen határozottan. Azt mondta: „Ti döntők, mert tiétek a felelősség.” Nagyon szerettem. Szinte azt mondhatom, hogy édesapám helyett édesapám volt.

Szóval, Karival sokat beszélgettünk, és elvitt több hangversenyre is. Sose felejttem el, hogy Bartók A kékszakállú herceg várát hallgattuk meg, és én nem aludtam azon az éjszakán. Bár addig is szerettem a zenét, de Kari mellett kinyílt az életem. Eltelt két év, amikor kaptam tőle egy fényképet, ezzel a felirattal a hátoldalán: „Sok-sok szeretettel Mártinak, Istentől rendelt életem párjának. Karcsi. Szeged, 1958. december 6.” 1959-ben eljegyeztük egymást.

Szegeden, a Honvéd téri református templomba jártunk istentiszteletre, meg ifjúsági bibliaórákra. Amikor először voltam a gyülekezetben, Bors Juliska néni odajött

Novemberben Kari elvett feleségül. Sipos nagyapa esketett Komlódtótfalun. Az igénk az volt, hogy „Lelketeket az igazság iránt való engedelmségben képmutatás nélkül való atyafiúi szeretetre tisztítván meg a Lélek által, egymást tiszta szívből buzgón szeressétek” (1. Péter 1:22.). Eleinte itt laktunk Pomázon, Kari ide jött haza. Következő év szeptemberében megszületett Márti lányunk, és egy-két hónapra rá kaptunk egy picit lakást Kecskeméten, egy szobát Tollas Béla lelkésznel. WC kinn az udvaron, víz 300-400 méterre. Itt éltünk három gyerekkel, mert a következő év decemberében megszületett Kati, '63-ban pedig Zsuzsi. Végül hét gyerekünk lett. Szegény Kari! Mindig ő volt terhes, nem én. Mindig összeroskadt: „Mit mondanak az emberek, hogy hogy vigyázok én rád!” Kérdeztem tőle, hogy „szeretsz?” „Igen!” „Én is! Akkor nem érdekel, mit mondanak az emberek.” Mindig is vágytam arra, hogy sok gyerekem legyen. Aztán kaptunk egy két szobás, fürdőszobás szövetkezeti lakást, Péter már itt született '67-ben. Ez volt életem első fürdőszobája, mert Pomázon sem volt fürdőszoba, fataköbön fürödünk.

Közben tanítottam is, mert Kecskeméten az osztályvezető megkérdezte Karit,

A Sipos család

hogy „a feleséged miért nem tanít?” „Hát mert kizárták a főiskoláról.” Mondta, hogy adjam be a kérvényt. Beadtam a kérvényt, és behívtak a Művelődési Minisztériumba. Kérdezték, hiszek-e? Mondtam, „jobban, mint azelőtt!” Gondoltam, úgyse adjátok meg! Mit ad Isten: '64 szeptemberétől tanítottam. Előtte leállamvizsgáztam, és 1994 szeptemberéig harminc évet letanítottam.

'73-ban megszületett Eszter, '76-ban Gergő. Apa éneket tanított a gimnáziumban, délután a zeneiskolában szolfézst, délután kórus, este színház, fagott. Szegény, amikor hazajött, leült a TV elé, és azonnal elaludt a fáradtságtól. De minden reggel hétkor asztalnál ültünk. Apa elolvasta a napi igét, és imádkoztunk. A gyerekek is imádkoztak. Gergő például: „Úristen, add, hogy a focimeccsen győzzünk!” Egy másik: „Uram, Te légy velem a dolgozatírásnál!” „Gyógyítsd meg a szomszéd kislányát!” Zoli három és fél évesen: „Úr Jézus, vigyázz a Nanóra az úton.” Néztünk rá, nem értettük, nem vártunk aznap senkit. Reggel imádkozott a gyerek, és délután ott volt nálunk a Nagymama Pomázról.

Karácsony Sipos nagyapával

A Zólya utcai Általános Iskolába kerültem, először napközisnek, az államvizsga után földrajz-biológia szakos tanárnak. Éneket is tanítottam. Kari énektanár volt, besegített a kórusomba, nyertünk is érmekeket. Kijavította az énekóráim vázlatát, mindig intett, tanítgatott. Egyszer rám telefonált Iványi Tibor nászom, hogy tudom-e, hogy mit írt Apáczai Csere János? Mondom, persze, hogy tudom, még képzős koromban olvastam. Azt írta: „Az a pedagógus, amelyik nem imádkozik a tanítványaiért, annak nem sokat ér a munkája.” Én sokat imádkoztam. Mikor elhívtak a nyolcadikosok a harmincéves találkozójukra, és elkezdtek mondani, miket csináltam, mondtam, semmire nem emlékszem, de arra igen, hogy megálltam az ajtó előtt, hogy „Uram, gyere velem a pokolba”. Mert a hetedikes, nyolcadikos fiúkkal nem volt könnyű már akkor sem. És volt, amelyiket megfogtam, bevittem az igazgatóhoz, és felmutattam, hogy ott fenn engem számon kérnek! Azt hittem, hogy ez a fiú megver az utcán, de szétárt karokkal ölelt át: „Csókolom, Márta néni!” A rendszerváltás után sok minden megváltozott. Amikor például biológiából tanítottam Darwint, elmondtam a gyerekeknek, hogy a tudomány ezt mondja, de én ezt nem hiszem. Akkor már mondhattam.

Még fiatalasszony koromban tiltakoztam az ellen, hogy én szent vagyok. „Én szent?” Utána jött az ige: „Nem vagy szent! Az Úr Jézus vére, ami betakar! Az szentel meg!” Karival csendességet tartottunk, együtt imádkoztunk. Az Úristen faragott, és nyitogatta az értelmemet. Aki megtért, annak lelkében ott az Úr Jézus. A testünk elkövethet bűnöket, de a lélek figyelmeztet bennünket, mégpedig szép halkan: „Ne fuss Márta!” De Márta futott. Akkorát estem ezelőtt hat-hét évvel, olyan lett a képem... De semmim nem tört. Mondtam: „Uram, köszönöm az angyalaidat!” Az Úristen nevel mind a mai napig. És üzen, hogy „vissza Márta, csend!” Sokszor mondja: „Márta, nem kell annyit beszélni, maradj csöndben!” De van, amikor annyira indít a Lélek...

„Miért ilyen apát adtál, Uram?” Ezt is számon kértem. Aztán jött a válasz: „A jó fejteketek apátoktól örököltétek, te is, Gábor is.” Gábor az Akadémia póttagja lett, egyetemen tanított. Hányszor mutattam Neki a pénztárcámat! „Sok a gyerek, kabátot, cipőt kellene venni. Uram, de ebből hogy vegyek?” Aztán meg tudtam venni a cipőt is, meg a kabátot is, és még maradt kétszáz forintom. De egy biztos: mindig mindent megbeszéltem Vele, mindig mindent elmondtam Neki. Meg azt is: „Nincs rád időm, Uram!” Azt hittem, megbüntet. De nem! Megáldott! Azt mondta, hogy „a gyerekeknek szolgálsz, és azzal nekem szolgálsz.” Magaszalom az Urat! Nagy dolgokat tett velem az Úr! Az életemben az átkokat mindig áldássá változtatta, leborulok előtte hálás szívvel.

A Sipos család minden évben tart családi találkozót, ezeken együtt imádkozunk valamennyien. Míg Apa élt, ő volt a legöregebb, reggeli áhítat, esti áhítat. Most már az unokák szervezik a nyári találkozókát, és az áhítatokat együtt, közösen tartjuk. Nem kell nekem szólni ezért. Legkisebb fiamat, Zolit, negyvenöt évesen szültem. Kari ötven éves volt. Azt mondta: „Unokám is lehetnél!” Három év múlva megszületett első unokánk, Dávid, és Zoli ugrált a telefonnál, hogy „nagybácsi vagyok! Nagyon nagy bácsi vagyok!” A legkisebb az unokákkal nőtt fel. Annyira együtt vannak, és szeretik

egymást, hogy csak leborulok az Úr előtt, és megköszönöm Neki, hogy így nőhettek fel. Márti férje lelkészgyerek, Kati férje lelkészgyerek, Zsuzsi férje lelkészgyerek, Péter felesége lelkészgyerek, Zoli felesége lelkészgyerek... Azt hittem, lesz majd vagy 5-6 unokám, a nagycsaládosoknál így szokott ez lenni, de most a 25. unokát várjuk, áldjuk érte az Urat.

Van erőm – ezért is áldott legyen az Úr! Tudok főzni. Ha főzök – hét gyerekre főztem –, mindig nagy fazékkal. Nagyon sok imádság száll a családon belül. Imádkozom a szomszédaimért is.

1994-ben mentem nyugdíjba, Kari egy évvel később. Utána költöztünk ide fel Pomázra. '89-ben meghalt édesanyám, rá egy hónapra kimutatták, hogy Kari parkinsonos. Nem remegett, nem az a fajta betegsége volt. 2009 márciusában betettek az agyába egy diódát. Mikor felnyitották a koponyáját, az orvosok azt mondták, hogy régen láttak ilyen gyönyörű, tiszta agyat, mire az uram: „Legalább valami szép is legyen bennem!” Egy évre rá meghalt. Zoli fiúknak azt mondta, hogy hazamegy. Nekem két nappal előtte meg azt, hogy „ne haragudj, Anya!” „Haragudni?” Azóta is áldom az Urat! Ki az, aki mind a hét gyerekeknek diplomát adott a kezébe!? Ez a ház sem állna így!

Ha végignézek a hetven-

nyolc évemen, akkor csak azt mondhatom, hogy köszönöm, Uram, hogy ennyire szerettel kicsi gyermekkorom óta! Köszönöm, hogy nyitott szemet és fület adtál! Köszönöm, hogy a Tied vagyok! Hogy sok nyomorúságon keresztül vezetted, de mindből áldás lett! Reggel, ha felébredek, ez az első szavam: „Uram, áldott légy, hogy szeretsz!” Nem tagadom, Kari nagyon hiányzik. Elmondom ilyenkor: „Te mondtad, Uram, nem jó az embernek egyedül!” És akkor megszólal: „Veled vagyok!” És megtapasztalom, hogy velem van. Ad erőt, értelmet. Ha pedig ránézek a gyerekeimre, unokáimra, dédunokáimra, látom rajtuk, értelmeseek, szépek. Áldott legyen az Úr, hogy fölöttébb megáldott!

Nem emberi beszéd, Isten Lelke, ami odaölel a Krisztushoz. A Szentlélek. Ezért könyörgök minden szombaton, Uram, áldd meg lelkészünket, és áraszd ki Szent Lelkedet, de nemcsak rá, hanem erre a nyomorult magyar népre, hogy éljen, mert különben elpusztul.

Puskás Attila

Sipos családi találkozó

Családi körben

HÍREK NYÁRÁDKARÁCSONBÓL

„Jöjjetek én hozzám mindnyájan!” (Máté 11,28)

ITT VAN ISTEN KÖZTÜNK

Károly minden istentiszteleten részt vett. Igaz, közel lakott a templomhoz, pár perc alatt a toronyba is feljutott. Fel is ment minden alkalommal, s meghúzta a kötelet, finoman, érzéssel, lélekkel. Megszóltatta a nagy, majd a kis harangot. Megszóltította a híveket: Jöjjetek... Itt van Isten köztünk. Ő volt a harangozó. Isten nyugtassa.

*

2015 szilveszter éjszakáján pe-tárdák, tűzijáték hangja, fénye jelezte, ünnepelte az újévet. Ez a divat. De a harangok zengése az más, annak nincsen párja. Az idén is megszólaltak, igaz, nem ember húzta a köteleket, de hívogatásuk hangzott, figyelmeztetett, jöjjetek, ...siessetek, hamar lejár, fut az idő.

S jöttünk. Január elsőjén szent jelenlétben kezdtük az évet a Nyárádkarácson-Folyfalvi templomban. Negyedikén közgyűlést tartottunk. Nagy örömünkre a gyülekezet lélekszáma tizenöt év után nem apadt, nem is gyarapodott, 425 lélekkel indultunk.

Január utolsó hetében imahetet tartottunk. Estéről-estére meghívott lelkipásztorok olvasták a samáriai asszony történetét. Hirdették: ott volt Jézus a kútnál, s oda ment

az asszony. Vette-vitte az élet vizét, tovább adta, s hívogatta a többieket: Jöjjetek, lássátok meg: Nem ez-é a Krisztus? Ifjak, gyerekek, asszonyok énekel, szavalattal, bizonyosságtétellel hirdették nekünk is: itt van a közepem... Mi is merítettünk az élet vízből.

*

Februárban az Ákosfalvi Református Egyházközség ifjai szervezték meg az Alsó-Nyárádmenti ifjúsági istentiszteletet. Ehhez a régióhoz tizenhét gyülekezet tartozik, s havonta találkoznak valamelyik templomban az ifjak. Az alkalom "alternatív istentisztelet, nemcsak ifjaknak", dicsőítéssel kezdődik, amit előadás és szeretetvendégség követ. Ide is meghívtak, és részt vettünk azon.

Március 8-án a szomszédos somosi gyülekezet szervezte meg az Ökumenikus Világimánapi alkalmat. Az asszonyokhoz szólt a „Jöjjetek”. Elmentek.

Virágvasárnap konfirmált: *Bőr Ferenc, Nagy László, Pásztor Norbert, Véress Hanna, Vónya Laura és Vónya Zalán.*

Március 25-én az Alsó-Nyárádmenti presbiterek számára szerveztünk találkozót. Novembertől márciusig havonta más-más gyülekezetben találkoznak a presbiterek. Az előadást *nt. Lőrincz János*, a Marosi Református Egyházmegye esperese tartotta „Generációk közti feszültségek” címmel. A szeretetvendégségen alkalom nyílt a beszélgetésre is, melyen jobban megismertük egymás örömeit, sikereit, nehézségeit.

Közben nagy igyekezettel készítettük elő az áprilisi ifjúsági istentiszteletet, mint házigazdák. Meghívtuk *Kötő Barna* fiatal lelkipásztor testvérünket, hogy tartson előadást „Mire jó a házasság?” címmel. A pár éve nősült és újdonsült apuka szívesen elvállalta a kihívást. Meghívtuk a Reménység Együttest, hogy zenéljen, vezesse a dicsőítést.

Ők is örömmel vállalták a szolgálatot. Meghívtuk a tizenhét gyülekezet ifjait. Előkészítettük az interaktív játékot. A szeretetvendégségre is megterítettünk. S ekkor, április 17-én délután 16 órakor megkondult a nagyharang. Jöjjetek ifjak, minden kész! Nagyon sokan jöttek. Százötven lélek dicsőítette az Urat fél órán át. *Kötő Barna* az ige alapján hangsúlyozta, hogy többek

között arra is jó a házasság, hogy az embernek társa legyen jóban-rosszban, s mint aki pár hónapja édesapja, kiemelte, hogy a gyermekért is jó a házasság. Az előadás után *Labancz Dávid* levezette az interaktív játékot. Következett a szeretetvendégség. Megtelt a terem, a parókia udvara fitallal. Felejthetetlen emlék számunkra.

*

Május. Ekkor ünnepeljük az anyákat, apákat. Vallásórás gyerekeink a jeles nap előtt pár héttel már gyakorolták az énekeket, köszöntőket. Mindenki készített az édesanyjának egy szál virágot, melyre ráírta: „Anyukám, szeretlek”. Az idén *Labancz Csilla* tiszteletes asszony készítette fel a gyerekeket az anyák napi ünnepélyre. A zenészek is – *Pethő Rebeka* fuvola, *Labancz Eszter* zongora, *Pethő Csaba* gitár – segítettek. A templomban minden éneket kísérték.

A köszöntők után *Labancz Gyula* a Nyárádkarácson-Folyfalvi Református Egyházközség lelkipásztorja megemlékezett arról, hogy tizenöt éve szolgál a helyi gyülekezetben. Az I. Sámuel 7:12. alapján hálás az Úrnak, hogy Ő segítette meg mindeddig a helyi közösséget, Ő adott előmenetelt. S újra szeretetvendégség a templom udvarán. Jó volt együtt lenni.

*

Kedves pomázi, csobánkai Testvérek! Januárban levelet kaptunk, amiben meghívottatok: Jöjjetek! Örömmel fogadtuk a meghívást, s ha az Úr is úgy akarja, elmegyünk. Ott leszünk. Augusztusban találkozunk. Addig is naponként járuljunk az Ő színe elé, esedezzünk egymásért.

Testvéri szeretettel Nyárádkarácsonból. Békesség Istentől!

Egy alkalommal, mikor SEBESTYÉN GYŐZŐ, a Fót-központi Református Egyházközség lelkipásztora Pomázon járt valamilyen egyházmegyei rendezvényen, és elolvasta, hogy mi van a szószék mögött fölírva, a pomázi gyülekezet néhány évtizeddel ezelőtti szolgálattevője, Pap László jutott eszébe, akit ő gyermekfejjel ismert meg Vaján, egy ifjúsági konferencián, de ellátogatott néhányszor hozzájuk Nagyvarsányba is. Felvillant benne egy emlék, amint Laci bácsi egy sarokülőkén ült az előszobájukban, és imádságra buzdítja az egész háznépet, vagy hogy hogyan imádkozta a Mi Atyánkat, lassan, hangsúlyozva, meg-megállítva a belehadarókat. Amikor tehát felpillantott a pomázi templom szószékére, ahol valamikor Pap László pomázi lelkész állt, ilyen imádságos szívvel sóhajtott: „De jó lenne, Istenem, ha egyszer én is ezen a szószéken állhatnék, és innen hirdethetném Isten Igéjét!”

Az ima meghallgatásra talált, mert a pomázi gyülekezet böjti evangélizációs hetén az Úr akaratából Sebestyén Győző szolgált közöttünk a pomázi templom szószékéről, aki egy ilyen vajai nyári ifjúsági konferencián kapott új életet, később pedig elhívást a lelkipásztori szolgálatra. János evangélista egy-egy képét hozta el a nagytiszteletű úr, azok közül négyet, mert az ötödik, „Jézus az életnek vize”, az ökumenikus imahét témája volt, ezért ez nem került az evangélizáció során ismételésre.

A következőkben az evangélizációs igehirdetések lényegesebb gondolatait, üzeneteit olvashatják el a kedves testvérek.

AZ IGE TESTTÉ LETT

Néhány nagyon kedves képet kaptam most erre a hétre János evangéliumán keresztül, melyeket hiszem, hogy csak János írhatott le. János, aki látta Krisztusban az Istent, aki erről bizonyosságot is tudott tenni. Így szeretnék elétek hozni estéről estére egy-egy képet János evangéliumából. Ma este az 1. fejezet 1-14 versét olvasom, és erről szeretnék bizonyosságot tenni.

Az első kép nekünk talán nem annyira ismert, mint János akkori hallgatóinak és olvasóinak, bár azt a kifejezést, amit itt a görög eredeti tartalmaz, bizonyára mindannyian sokszor hallottuk már: „Logosz”. Az „Ige”. Az ige a görög ember számára egy ismert fogalom volt, de olyan, ami mögött valami megfoghatatlan, valami megmagyarázhatatlan, valami kikutathatatlan dolog rejtőzik. A logoszról a görögök azt tartották, hogy az volt, ami a mindenség előtt létezett, amiből minden kiindul, de megmagyarázni pontosan nem tudták. Itt nagyon közel jutunk a mai „felvilágosodott”, „reálisan gondolkodó” emberhez, a mai tudomány emberéhez, aki ugyanúgy vallja, hogy „valaminek” lennie kellett az első robbanás, az első világosság előtt is, de hogy mi, azt nem tudja. Körüljárja, gondolkodik, filozofál rajta,

úgy, ahogy tették az ókori görögök is.

És itt jön János egy nagy bizonyosságtétellel. Van egy presbiter testvérünk, aki amikor János evangéliumát elővesszük, mindig megjegyzi: „Ez a legcsodálatosabb evangélium!” Lehet, azért a legkedvesebb a számára, mert az illetőt is Jánosnak hívják, de János evangéliumát valóban sokan nagy szeretettel olvassák és hallgatják most is. Origenész azt mondta, hogy az egész Szentírásból a legfontosabbak az evangéliumok, de az evangéliumok között is a legfontosabb a János írása szerinti evangélium. Amikor azt az ígét János leírta, hogy „Az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az ő dicső-

ségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal.”, egészen biztosan remegett a keze, amikor azt írta, hogy mi láttuk Krisztusban magát az Istent. Mi láttuk azt, aki azt mondta magáról, hogy „aki engem látott, látta az Atyát”. Mi láttuk az Isten Fiát! Az Isten Fia – mondhatta János – szeretett engem. Engedte, hogy a fejemet odahajtsam a vállára, engedte, hogy elkísérjem a legbensőségesebb találkozásaira, beszélgetéseire, ahol az Atyával volt közösségben. Ez a János írja le Krisztus istenségének evangéliumát.

Azonban ahhoz, hogy ezt az evangéliumot az ember megértse, világossá kell tenni, hogy hogyan találkozhat az ember az Istennel. Az ember test. Csont, hús, látható, fogható, tapintható dolog – matéria. Azt mondja János, hogy a Logosz, az Ige matériává lett, hogy te is megérthesd, hogy te is találkozhass vele. Anyaggá lett, testté lett az Ige, amiről te azt valold, görög ember, hogy mindennek a kiindulója, abban van az egésznek a lényege. Pont ez a „valami” jött el hozzád, és szeretné magát megismertetni veled. Hányszor mondjuk: Akkor hiszem, ha látom! Mi csak így tudunk gondolkodni. Az a legfontosabb a számunkra, ami valós, ami kézzel fogható. A testünk. Nem ezzel megy el a napunk nagyobb része? Etetjük, itatjuk, tápláljuk,

karbantartjuk, gyógyítatgatjuk, vagy sopánkodunk, ha betegsége van, és azon gondolkodunk, mi lesz majd, ha nem lesz. Mi Istenről is ezt kérdezzük: Vajon hogy néz ki? Milyen lehet Isten? „Isten Lélek” – ezt mondja az ige, mi azonban testiek vagyunk. És Isten azt mondja: Ember, hogy végre megértsd, hogy milyen az Isten, olyan leszek, mint te. Testté leszek. Aztán az első karácsonyon az Ige testté lett, hogy az ember megértse Isten szeretetét. János evangéliuma egy magát kijelentő Istenről beszél. Így olvastam egy lelkesítő Isten anyagra fordította magát. Hogy az ember végre megértse, hogy felfogható legyen számára, hogy ki is Ő igazából. Hogy a láthatatlan Isten látható legyen, hogy a halhatatlan Isten hallható legyen az olvasható Igében, és amikor Jézus testté lett, akkor emberre legyen, emberként lépjen oda hozzád és hozzám. Azt olvassuk a Szentírásban Isten tulajdonságairól, lényéről, gondolkodásáról, hogy minden Jézusban vált olyan valósággá, hogy végre én is és te is megérthetjük, felfoghatjuk: az Ige Isten akarata. Isten szándéka vált testté az emberek között.

Nagy kérdés az ember számára: Vajon milyen az Isten? A választ Jézusban lehet megtalálni, Jézusban lehet felismerni. Hogyha valaki találkozni akar Istennel, akkor Jézus a találkozási pont. Nincs máshol. Ezért bírálják is minket, keresztyéneket, mondván, kirekesztőek vagyunk, mert azt valljuk, csak a keresztyénség az egyetlen üdvözítő vallás. Igen, mert nincs más találkozási pont az Istennel, hogy az ember megismerhesse, milyen is az Isten. „Aki látott engem, az látta az Atyát.” Aki hisz Jézus Krisztusban, az tudja, hogy milyen az Isten.

Mi bizonyítja azt, hogy valóban Jézusban jött el ez az Ige? Az, hogy Ő ezt abban a harminc egynéhány évben a hétköznapi cselekedeteire fordította és váltotta be, hogy az ember megtapasztalhatta, amit a római százados így vallott meg Jézus keresztyénél: Ez tényleg Isten Fia volt! Mert más nem tud ilyen odaszánón, megbocsátóan élni, nem tud szeretni, nem tud lehajolni, nem tud bénát felállítani, vakot gyógyítani, halottat feltámasztani, más nem tud így meghalni. Nagy igazság, hogy más módon nem is lehet Istennel találkozni, csak akkor, ha ez a találkozás fölülről indul el lefelé. Ha Isten – akit én Istennek tartok, valóban megérdemli ezt a kifejezést, hogy Isten, akkor – emberi erőből nem elérhető magasságban van. Akkor alulról nem lehet fölmászni hozzá. Jézus nem a tanítványok tették Istenné, hanem az Atya jelenti ki

róla. Ő kezdettől fogva van, és kezdettől fogva Isten. Ez az Ige jön el az emberhez. Isten döntött úgy, hogy testté lesz, megalázza magát, szegénnyé lesz, otthagyja a mennyei dicsőségét. Azért kellett az Igének testté lenni, mert egyedül így jöhet létre az a találkozás, ami más, új emberré tesz. Büntelenként megszületett Krisztusban, hogy megváltsa a bűnösöket. Ez az egyetlen módja annak, hogy az ember megváltott legyen.

„Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige.” Nem karácsonykor, nem Betlehemben kezdődött el Jézus története. Ő öröktől fogva van. Isten Igéje azt mondja, Krisztus az az Ige, aki kezdetben volt, és aki Istennél volt. Ez ugyanaz az Ige, amelyik elérkezett az idők teljességében, a Názáreti Jézus testében hozzád és hozzám. Ha szavanként próbáljuk végiggondolni János evangéliumának ezt a néhány első mondatát, az ember bele is szédül. Kezdetben? Pont úgy, ahogy Mózes kezdi, amikor még nem volt semmi? Igen, pont úgy! Mert Krisztus már akkor és ott jelen volt – a kezdetben. Amikor Isten a világot teremtette. Kezdetben – az Ige már akkor is volt. Ezért bízhatom rá az életemet. Mert Ő örök. Ő maga az Isten. Jézusban Ő maga áll itt meg előttetek, és Ő keres titeket. Ő nem úgy lett, hogy teremtett, hogy keletkezett, mint a többi dolog, hanem volt. Soha nem keletkezett, hanem mindenkor, az örökkévalóságtól fogva létezik, és nem is lesz olyan idő, amikor Ő nem lesz.

Kezdetben tehát volt az Ige, és csak az Ige volt. És az Ige elég volt ahhoz, hogy megszólaljon Isten, és a semmiből a valami előálljon. Isten akarata és szándéka, az Ő Igéje kellett ehhez. Más ember életideje a születésével kezdődik. Krisztus teremtő és megváltó Urként már akkor is volt, „mikor még semmi nem létezett” – ahogy ezt énekelni szoktuk. Mikor még semmi nem létezett, Te már akkor megváltottál, már akkor gigondoltál, már akkor elindultál felém, neked már akkor terved volt rólam velem kapcsolatban. Ilyen mélyre nyúlik vissza Krisztus keresztyé. Ilyen mélyen gyökerzik a megváltás ténye, amit szeretne veled is megismertetni a mi Urunk, Jézus Krisztus. Isten Őt küldte, és miután itt volt a földön, meg is halt, de nem szűnt meg a létezése, mert nem lett úrrá fölötté a halál. Ezzel sem zárult le az Ő útja, mert még mindig van, tehát bizalommal fogadhatod mindazt, amit mond. Számíthatsz rá, segítségül hívhatod Őt, és rá építheted az üdvösségedet, mert örökkévalót csak Ő képes adni neked. Isten a kezdetben szolt és

lett, és ma is ugyanígy kezdődik az élet, ma is megteszi ezt a csodát. Mert az Ő szava ma is teremtő erő. Ő szolt és életet teremt. Minden az Ige által jön létre. Krisztusban testet öltött az Ige, és lett a világ megváltójává. Megismerteti magát a testben élő emberrel, kijelenti magát neki, és bizalmat ébreszt arra, hogy azt mondja: Uram, én rád bízom az életemet! Uram, a tiéd vagyok! Uram, ments meg és szabadíts meg!

A zsidókhöz írt levél írója azt mondja, hogy hit által értjük meg, hogy a világ Isten beszéde által teremtett, hogy ami látható, az a láthatatlanból jön elő. Erről a teremtésben is munkálkodó Igéről mondja majd tovább János, hogy az Ige testté lett. És, tudod, Isten terve ma is ugyanez: hogy az Ő Igéje benned testté legyen. Krisztus ma is jön, és Igéje által az a szándéka, hogy az élettelen, az élet nélküli emberben Úrként és Krisztusként megszületve élővé tegye az embert. Ma sem akar kevesebbet, minthogy egyszer csak az ember szívében hit ébredjen, és azt mondja: Uram, bennem is ölt testet! Uram, engem is használj! Uram, legyél az én szívemnek lakója! Uram, szabadíts meg a bűneimtől, mert magamtól nem megy! És neki van hatalma minden gonosz sötétséget legyőzve jönni, és megszületni bennem és bennem. Az Ige, a Logosz így megint testté lesz, függetlenül attól, hogy milyen a sötétség, a bűn hatalma, milyen a halál ereje az életedben.

Egy kis képpel szeretném befejezni a ma esti néhány gondolatot. Egy nyugat-indiai miszionáriusról olvasható az a történet, hogy annak idején, amikor a rabszolgák között próbálta hirdetni az evangéliumot, azok nem fogadták el azt tőle. Szabad emberként nem tudott alkalmas eszköz lenni. Látva ezeket a nyomorult rabszolgákat, a miszionárius úgy döntött, hogy minden nehézségükben, minden nyomorúságukban, minden fájdalomukban osztozni fog, hogy végre meghallgassák, hogy végre elfogadják, amit mond, és eladta magát rabszolgának. Így lett maga is rabszolgává, és amikor így beállt közéjük, már elfogadták az ige hirdetését. Az Ige testté lett, hogy közöttünk lakozzon. Krisztus is így szeretne melléd állni és megismertetni magát veled. Az Isteni Logosz eljött emberi formában, és értelmezhetővé tette számokra és számomra Isten lényét, gondolatait, érzéseit, mindenképpőt pedig kegyelmét és szeretetét, hogy olyan módon is megjelenjen, ahogy te is megérted, ahogy te is elfogadhatod.

János így tesz bizonyosságot arról az örök Igéről, amely ma itt szólít és keres, és várja, hogy vajon mi lesz a válaszod arra, amit Ő tett. Ámen. ■

HALÁLBÓL AZ ÉLETBE

János képeket használva újra és újra előhossa és megfogalmazza azt a szót, melyről a mai estén együtt fogunk gondolkodni. Most az 5. fejezetből szeretnék egy igeverset fölolvadni, ami legalább annyira fontos igéje János evangéliumának, mint a János 3,16, melyet még a kis hittanosok is kívülről tudnak mondani: „Bizony, bizony mondom néktek: aki hallja az én ígémet, és hisz abban, aki elküldött engem, annak örök élete van; sőt ítélre sem megy, ha-

nem átmeg a halálból az életbe.” (Jn 5,24)

Amiről itt Jézus szavait lejegyezve János evangélista hírül ad nekünk, élet-halál kérdés. Tudjuk, hogy amikor igazán fontos döntésekhez jutunk, mi is így használjuk ezt a kifejezést. Azonban mi, emberek, egészen másként vélekedünk és gondolkodunk, és egészen másként beszélünk életéről és halálról, mint ahogy azt Jézus tette. Ebben az egy kis mondatban Jézus azt árulja el, hogy hogyan lehet a miénk ez az élet.

Tegnap Julianna nap volt, a feleségem Julianna, és azért is szaladtam este haza innét, mert

szerettem volna még köszönteni, gondoltam, viszek egy kis virágot. Már délelőtt kinéztem a virágosnál egy nagyon szép rózsaszín tulipánt. Vettem egy csokorral, hazavittem, köszöntöttem vele a feleségemet és betettük a vázába. Örültünk, milyen jó, milyen sokáig lesz majd itt nekünk. Reggel fölkelünk, és bizony ahány szál, annyifelé nézett ki a vázából – lefelé. Tegnap még szép volt nagyon, örült neki a feleségem, a kedves tavaszi hangulatnak, csak egy probléma volt vele, vágott virág volt. Már nem él. Csak úgy néz ki, mintha élne. Látszólag minden életjelet

magán hordoz, mégsem él. Rögtön eszembe jutott, hogy igen, én ma erről fogok itt szólni, és hogy mennyire beszélés ez a dolog: milyen fontos, hogy az élet valóban élet legyen, és ne csak annak valami látszata.

Kedves hallgatóim, akik ti most vagy élték, vagy nem, az nevezhető közületek élőknek, aki hallja az Igét, el is hiszi, hogy amit Jézus mond, az igaz, mégpedig olyan módon, hogy az, amit elhisz, az összeköti Jézussal, beleárad az életébe az életnek beszéde, és ott van benne. Akkor nem a halál állapotában van, hanem már átment a halálból az életbe. Ettől lesz egészen más értelme annak a néhány évtizednek, amit itt eltölt ezen a földön, mert ettől lesz igazi célja, ettől lesz igazi öröme, és a vége már nem egy igazi határátlépés, egy nagy elválás lesz, hanem csak folytatódik, mert szüntelenül Jézussal lesz, és örökké ennek a közösségnek fog örülni, amit már itt most megkapott. Ha azonban valaki ugyan hallja az Ő beszédét, de nem hiszi el, vagy meg se akarja hallgatni, és nem köti össze vele az életét, semmi köze nincs Jézushoz. Akkor megmarad abban az állapotban, amibe bele született: a halál állapotában. És majd csak annál a bizonyos határátlépésnél – mert az akkor az lesz –, a biológiai halál állapotában döbben rá, hogy valami nincs meg, és ezen már nem is tud változtatni – mert ott már nem lehet –, és egy örökkévalóságon keresztül szenved és nyomorog amiatt, hogy nem lett övé az élet. Ezt hívja a Biblia halálnak, vagy másként kárhozatnak.

Jézus valami mást gondolt és mást értett életen és halálon, mint amit mi gondolunk, és mi értünk. Ő az Isten nélküli életet, az Isten nélküli létezését tartja igazából halálnak. Mindenki ebbe az állapotba születik bele, és benne is marad, hacsak nem lesz számára Jézus élet. Jézus azért jött, hogy életet hozzon, hogy a halál állapotából kiszabadítsa az embert, és amikor bejelenti a maga küldetésnyilatkozatát, életprogramját, azt mondja, azért jöttem, hogy élete legyen és bővítködjön. Ne csak létezzon, hanem valóban éljen az ember.

A lelkileg halott ember hasonló a testileg halott emberhez. Sok mindenre érzéketlen. Nem tudja elképzelni, hogy mi az, hogy Isten szól hozzám. Nem értem én a Bibliát! Ezt akkor szokta általában csak megérteni az ember, amikor az állapotváltozás megtörténik, a lelkileg halott lelkileg élővé lesz. Nemrég egy ifiünk egy nyári alkalmon kapott új életet, jön ifire, és mondja, hogy Győző bácsi, apukám már tényleg otthon van. Eddig is otthon volt, de most ott van köztünk. Az történt, hogy az apuka egy gyülekezeti csendeshéten új életet kapott. Addig is otthon járt köztük, de most már érdekelte, hogy mi van a gyermekeivel, meg ezzel a nagylányával tudott lelkiképpen, lelki dolgokról beszélgetni. Most már itt van apu, és foglalkozik velünk. És imádkozunk együtt, ő olvassa az Igét. Észreveszi a másikat, a mások baját, mozdul, hogy segítsen. Akar adni, felelősen ott lenni a család többi tagjával együtt. Tud beszélni, van értelmes és valódi mondanivalója, ami hasznos. Kinyílik a szeme, látja a szemmel nem érzékelhető világot is. Észreveszi Isten keze munkáját. Nem érzéket-

len már többé, nem csupán testileg mozog, hanem most már lelkileg is reagál, él és cselekszik.

A lelkileg halott ember minderre képtelen. Nem érti Istent, nem is hallja Istent. Néma, süket és érzéketlen rá, és ezen a lelkileg halott állapotban ugyanúgy nem tud változtatni semmit, mint ahogy egy fizikailag, biológiailag halott nem tud változtatni a maga állapotán. Le lehet tölteni egy egész életet, akár száz évet is, ebben a halálállapotában marad. És csak akkor jelentkezik a rettenetes hiány majd, amikor ott áll Isten színe előtt, és nem az övé az örök élet, de akkor már nem kap semmit Krisztustól. Isten Igéje arról beszél – János többször erről tesz bizonyosságot –, hogy Krisztus éppen ezért akar minket megszabadítani, és éppen ezért hozza az életet, hogy ne töltsük el nélküle. És ne is csupán csak ezt a néhány évtizedet töltsük el vele, hanem egy örökkévalóságot. Nála és ott, ahol az élet fakad. Mert e nélkül az élet nélkül mindaz, ami ebben a látható világban bennünket körülvesz, csak a halálnak a diadala.

Hogyan lehet enyém ez az élet? Erre a kérdésre válaszol ebben az igeversben: „*Aki hallja az én ígémet, és hisz abban, aki elküldött engem, annak örök élete van, sőt ítéletre sem megy, hanem átment a halálból az életbe.*” Aki hallja az én beszédemet, és hisz annak, azt az örök élet forrásával köti össze. Jézusból beleárad az élet, a lelkileg halott ember életre támad, és élete lesz. Átmejj a halálból az életbe, sőt már át is ment. Nagyon fontos ez a múlt idejű fogalmazás is.

Az első feltétel tehát ez: „*Aki hallja az én ígémet*” – mondja Jézus. Hogy lehet Jézust hallani, amikor már nincs is itt? Igenis lehet! Azt mondta a tanítványainak, hogy aki titeket hallgat, engem hallgat. Aki Jézusról szóló biznyságtételt hallgat, annak magát Krisztust kell meghallania. Aki templomba jön, és hallgatja Isten Igéjét, nem a lelkész miatt kell tennie, hanem Krisztus miatt, aki vonja, és aki ma is akar vele beszélni, aki a hirdetett Ige által cselekszik, és étellel ajándékoz meg. Hatalmas kijelentés ez. Azt jelenti, hogy Jézus szavának befogadása életet ad, Jézus szavának az elutasítása viszont halált közvetít. Hogyha pedig ezt jelenti, akkor mindent félretéve ez kellene, hogy a legfontosabb legyen, hogy nap mint nap az Ő Igéjével táplálkozzam, hogy kinyissam és keressem: Mit akarsz ma nekem mondani, Uram? Hogy amikor alkalom van, akkor menjek, és tegyek félre minden megkönyező dolgot, és elhárítva minden akadályt ott legyek az Ő népének közösségében, halljam az Ő szavát, halljam az Ő Igéjét. Keressék minden percet, minden alkalmat, hogy Jézus szavát halljam, mert ez határozza meg a jelenemet, és mindennél jobban a jövőmet.

Isten szeret, és Jézusban elkészítette számunkra az életet, amit mi elveszítettünk az Édenkertben. Visszavezet minket Istenhez. Ezért mondta mindenkinek, aki a közelébe került: „*Kövess engem!*”, ezért mondta az első igehirdetésében: „*Térjete meg!*”, ezért mondja ebben az igeszakaszban is, hogy csak ebben a földi életben van lehetőség arra, hogy átmenj a halálból az életbe, az Isten nélküli létezésből az Istennel való közösségbe. Tehát

nem az lesz az igazi határátlépés, amikor a biológiai funkcionálisok elmúlnak, hanem az, amit az Ige megtérésnek, Istenhez való visszatérésnek határoz és fogalmaz meg. Ez az igazán nagy határátlépés, mert ekkor lépsz át a halálból az életbe. Abba az életbe, ami nem egy másat, egy újat, valami váratlant hoz, hanem csak kiteljesíti azt, ami már elkezdődött, azt az életközösséget, amit Jézus hozott el. Mert Isten már nem ellenség többé, és az is, aki visszajön ítélni eleveket és holtakat, nem ítélőbíró lesz, hanem az életet hozza és teljesíti ki.

Pál apostol olyan szépen, szemléletesen írja ezt le az eféziusiaknak a levele 2 részének első néhány versében: „*Titeket is életre keltett, akik halottak voltatok vétkeitek és bűneitek miatt, amelyekben egykor éltetek e világ életmódja szerint; igazodva a levegő birodalmának fejedelméhez, ahhoz a lélekhez, amely most az engedetlenség fiaiban működik. Egykor mi is mindnyájan közöttük éltünk testünk kívánságaival, követjük a test és az érzékek hajlamait, és a harag fiait voltunk emberi természetünk szerint, éppen úgy, mint a többiek. De Isten, gazdag lévén irgalomban, az ő nagy szeretetétért, amellyel minket szeretett, minket is, akik halottak voltunk a vétkeitek miatt, életre keltett a Krisztussal együtt.*” Ez az igazi határátlépés, az igazi nagy váltás az ember életében, ezt tette lehetővé Krisztus. Ezt hozta el a megváltást szolgáló földi életével, kereszthalálával és feltámadásával, és erre hívogatja ma is az Ő halott hallgatóját, hogy életre kelte, hogy képessé váljon érteni és érezni, látni és hallani, beszélni, mozogni, reagálni és szolgálni, mert Isten gyermekévé lesz, kinek életjelei lesznek. Valaki egyszer így fogalmazta meg: életszaga lesz. Pál sokkalta finomabban fogalmaz, azt mondja, hogy illata lesz. Nem hullaszaga. Az élet illata életjeleket, vonzó életillatot ad. Nem olyat, mint ez a vágott tulipán, már tegnap este sem volt illata, de ma reggel már végképp nem. Ez pusztult, ez halott.

Vonzott-e már valakit az életillatunk a Krisztushoz? Vagy nem is lehet tudni róluunk, hogy igazából kik is vagyunk, kié is vagyunk, hogy élünk-e igazából? Ha hosszú ideig senkinek nem tűnik fel, akkor föl kell tennem magamnak a kérdést, vajon nem a halál állapotában vagyok? Mert az élet illatozik. Az letagadhatatlan, az elrejtethetetlen. Aki ezt az életet hordja magában, abból áradnia kell az életnek. Az ilyen ember ennek a világnak a halálszagában feltűnő lesz, mert ezután az illat után sóvárog a világ, és semmi mással nem lehet összetéveszteni. Éppen ezért annyira fontos, hogy tudd: tied-e már az az élet, amit Krisztus hozott? Mert akkor magát Krisztust hordozod magadban.

Drága testvéreim, ezen a ma estén mi most halljuk az Ő szavát, halljuk az Ő Igéjét. A kérdés az, hogy hiszünk-e abban, aki Jézus Krisztust elküldte? Elegünk van-e a körülöttnünk, vagy éppen belőlünk áradó hullaszagból, ami Jézus nélkül van? És kérjük-e tőle ezt az újat, ezt az igazit, ezt az örököt, ezt a teljést, ezt a tartalmasat, ezt az értelmes életet? Mert aki ezt tőle kéri, attól ezt Jézus soha nem tagadja meg. Ámen.

AZ IGAZI VILÁGOSSÁG

A mai estén visszakanyarodunk János evangéliuma első fejezetéhez, melynek első néhány versében már találkozunk a kifejezéssel, amivel ma foglalkozunk: a világosság kérdésével. János evangéliuma 1. fejezetének 4-től 9-ig, valamint a 12. versét olvassom:

„Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága. A világosság a sötétségben fénylik, de a sötétség nem fogadta be. Megjelent egy ember, akit Isten küldött, akinek a neve János. Ő tanúként jött, hogy bizonyítsa, hogy igaz a világosságról, és hogy mindenki higgyen általa. Nem ő volt a világosság, de a világosságról kellett bizonyítsa. Az Ige volt az igazi világosság, amely megvilágosít minden embert: ő jött el a világba. ... Aki pedig befogadta, azokat felhatalmazta arra, hogy Isten gyermekeivé legyenek; mindazokat, akik hisznek az ő nevében”.

Amikor Jánosnak egy újabb képéhez, a világosság képéhez érünk el, olyan jó látnunk, hogy nem kell magyarázunk, hogy mi a világosság, mert hiszen azt szeretjük. Hogyha valamiért áramszünet van, az nagyon kellemetlen, nem tudom fölkapcsolni a villanyt, sötét van, botorkálni kell, nem találok a dolgaimat. Nem jó a sötét. Amikor János megpróbálja leírni, hogy milyen volt meglátni Jézusban az Isten Fiát, magát az Istent, akkor azt mondja, hogy Ő az igazi világosság. Benne az igazi világosság érkezett el, Őbenne valósult meg az, amit érdemes „a” világosságnak nevezni.

Az első fejezetben megfogalmazza, hogy milyen is volt, mikor az Ige jött el az emberhez, és mi mindent hozott el, hogy elhozta az életet, meg a világosságot. Isten szólt, hogy legyen, és kigyúlt a krisztusi világosság. Benne jelent meg az élet – láttuk tegnap este –, és ez az élet volt az emberek világossága. Aztán pedig azt mondja, hogy ez a világosság, ami hozzánk elérkezik, megvilágosít mindent. Megvilágosítja az embert, megvilágosít téged és engem. Ahhoz, hogy az ember megértse és meglássa, hogy mi is az igazi világosság, ahhoz Jézussal kell találkozni.

Ahogy Jézus jön, kisugározza azt, milyen az Isten. Kisugározza az ember felé, hogy mit gondol Isten az emberéről, hogyan érez Isten az ember iránt, mit tervez az emberrel, mit akar adni az embernek. Nem csupán egyfajta világosság van, hiszen vannak más fények, vannak más ragyogások is ebben a világban, de Jézus az egyetlen igazi világosság, a valódi világosság. János azt mondja, az igazi világosság egészen más, mint a hamis. Nem olyan, mint az álvilágosságok, amit a világ tud kínálni mindannyiunknak. A sötétségbe merült világnak Krisztusra van szüksége, az igazi világosságra. Rajta kívül nincs más. A többi mind hamis fény, vagy csalóka ragyogás. A világosság az az alapvető feltétel, ami nélkül nincs élet, ami lehetővé teszi, hogy lássunk, vagy legalább megpróbáljunk tájékozódni ebben a világban. Sötétben az ember csak tapogatózni tud a fizikai világosságra, ugyanúgy, mint ahogy a lelki értelemben tett

világosságra is szüksége van az embernek. Ha az élet ellentéte a halál, akkor a világosságnak a sötétség. Ha pedig az élet és a világosság köztelenül együtt jár, akkor a halál és a sötétség is.

Jézusban ragyog fel ez a világosság, ami megmagyarázza a 18. verset is: „Istent soha senki nem látta: az egyszülött Isten, az Atya kebelén van, az jelentette ki őt.” Vagyis Jézus világosítja meg nekünk, hogy milyen is az Atya, hogy ki is az Isten, hogy lehet Őt megtalálni, miként kell gondolkodnom felőle. Megvilágosítja, hogy miért keres, mit adhat nekem, illetve mit veszítek, hogyha én nem akarom vele összekötni az életemet. Hiszen Jézus az egyetlen, aki látta az Atyát. Jézus azt mondja, én láttam, én tőle jövök. Én tudom, milyen az Atya, sőt én tőle hozom az életet – hallottuk tegnap este –, én magam vagyok az Ő istenségének a része – hallottuk tegnapelőtt –, utána meg azt mondja, hogy én hozom tőle ezt a világosságot is. És meg tudom mutatni, hogy milyen Ő. Amit Ő mond el Istenről, egyedül az a megbízható, ahogyan Ő látja. Ő látja az ember életét, és látja, hogy hogyan lehetne azt Istennel összekötni. Ahogy Ő fedi fel az élet és halál kérdését, a sötétség és világosság kérdését, az az igazi világosság. Nagy kérdés, hogy tudod-e, hogy mi az igazi világosság, ki az igazi világosság?

Na de ha valaki nem lát elég világosan, akkor mit kellene tenni? Mit szoktunk olyankor csinálni, hogy ha éveink telésével megromlik látásunk, olvasni szeretnénk, de alig látom, mi van a könyvben? Azt mondom, hogy húzódjunk csak közelebb a lámpához, mennyivel jobb így. Közelebb hozzuk a lámpához, a világossághoz. Már ki tudom bo-

gozni, hogy hol is tartottam. Ugyanezt kellene tennünk a magunk hétköznapi dolgaival is. Hozzuk csak közelebb a világossághoz, Isten Igéjéhez: a bűneimet, a gondolataimat, a szenvedésemet, a családi életemet, a zűrzavaraimat, az anyagi kérdéseimet, mindazt, ami fáj, a nyomorúságaimat, a kudarcaimat – Isten Igéjének világosságához közelebb egy kicsit. Olyan bátorító, ez fogja oszlatni a sötétséget. Vidd közelebb a világossághoz, ha nem boldogulsz vele, onnan fog kiderülni, hogy mire való!

Mert mi lesz azzal, aki a világossághoz

közelebb kerül? A 12. versben azt mondja János, hogy akik befogadták ezt a világosságot, „azokat felhatalmazta arra, hogy Isten gyermekeivé legyenek; mindazokat, akik hisznek az ő nevében”. Aki Jézus előtt megnyitja az ajtót, az minden örömét és boldogságát beengedheti az életébe. Ez az ígevers nagyon világossá teszi, hogy csak egyetlen módon lehet elfogadni, befogadni Istent ezt a világosságot: Krisztus elfogadása által. Csak azok válnak Isten fiaivá. Többször halottam már, hogy mindannyian Isten gyermekei vagyunk. Dehogy vagyunk! Mindannyian Isten teremtményei vagyunk, de fiaivá csak azok lesznek, akik befogadták Krisztust. Azok lesznek Isten gyermekei, azok mondhatják el, hogy örökösei vagyunk. Azoké az istenfiúság, azoké Isten országa. Hogyan lehetünk Isten gyermekei? Hit által. De sokkal több az istenfiúság annál, mint hogy valaki hisz-e Istenben, vagy sem, tőle származtatja a létét, elismeri a tőle való függését, mert tudja, hogy valamilyen módon ott fenn Ő irányítja a dolgokat. Egészen más meglátnom azt, hogy istengyermekségem, istenfiúságom az én megváltozott állapotomat jelenti. Az Isten családjába való befogadást, adoptálást. Isten fiai ugyanis így öröklék az Ő országát, így öröklék mindazt, amiért meghalt Jézus Krisztus. Isten fiai így lehetnek ennek a világosságnak a részei. Tulajdonképpen nem kell semmi mást tenni, csak befogadni. Jézus csak azt várja, hogy fogadjam be a szívembe. Egyszerűen csak azt kéri, hogy bízzam rá magam. Rajtad és rajtam csak az áll, hogy befogadjuk Krisztust. Az újjászületés titkával nincs tennivalónk, ez Isten munkája, Ő képes megtenni, és terajtd is véghezvinni. A mi részünk Krisztus elfogadása. Aztán Isten majd szépen elváltoztatja a szívedet, oszlatni fogja a sötétséget, mert Ő nem túri azt. Ha befogadod Isten Fiát, akkor az örökkévaló Isten fiává leszel te is.

Egy gyülekezeti csendeshéten Bereksződön voltunk, ahol a kiscsoportos beszélgetésen egy várandós kismama szót kért, és elmondta, hogy már gyerekkora óta hallja az Igét, Debrecenben, az Árpád téri gyülekezetben nőtt fel, járt istentiszteletre, konfirmált, jól ismerte a bibliai történeteket, és most is hallgatta az Igét, ami egyszer csak hirtelen világosságba került. Ugyanazokat a szavakat, meg történeteket hallotta, mint gyerekkora óta ki tudja, hány-szor már, és – így mondta – egyszer csak eltűnt, aki az Igét hirdette, csak én voltam ott, meg az élő Isten. Csak én voltam, meg Jézus, egymással szemben, és az a sokszor hallott szó Igévé, világossággá, valósággá változott, és már lehet, hogy nem is a szószékről jött, az igehirdető szájából, hanem egyszer csak bennem lett az életnek beszédévé. Ahogy itt vagyok, a pocakomban egy kis élettel, ugyanúgy van mindig velem. Olyan jó! Mindig megsimogatom, picikét mozog is, és állandó közösségben vagyunk. Ahogy ebben az állapotomban, várandósan itt vagyok, ugyanúgy lett enyém a világosság is. Itt van, velem van, bennem van, és bennem él. Hála Istennek, megszületett utána a harmadik kislánya is, de az a Krisztus, akit befogadott az életébe, ott maradt benne.

Ezzel a vilárossággal él és szolgál most is a gyülekezetünkben. Azt mondta akkor, hogy valami megrezdült, megmozdult bennem. Új élet kezdett el munkálkodni bennem. Hordozok magamban valamit, ami addig nem volt. Igen, mert akik befogadták, azokat felhatalmazta arra, hogy Isten gyermekeivé legyenek, mindazokat, akik hisznek az Ő nevében, akik nem vérből, nem test és férfi akaratából, hanem Istentől születtek.

Ugyanakkor van itt egy furcsa paradoxon. Az ember igényelné, hogy maga körül a dolgok rendben menjenek, világosak legyenek. Szeretné a tiszta életet. A legtöbb ember vágyik erre a tiszta és világos élet után. Csak hogy ezt a tisztaságot és vilárosságot nem akarják Jézustól elfogadni. A vilárosság ugyan fénylik a sötétben, „*de a sötétség nem fogadta be*” azt. Igen, az ember valahol vágyik egy eszményi vilárosság után, de ha ez leleplezi a

sötét gondolatait, indulatait, cselekedeteit, akkor az már nem kell. Nem akar szakítani a maga sötét dolgaival, mert lételeme a sötétség. A legtöbb gonoszságot, a legtöbb gaztettet éjszaka, sötétben követik el. Azért nem szeretjük azt a vilárosságot, amit Jézus hoz, mert tudjuk, hogy Jézus sohasem lesz a cinkosunk a sötét dolgainkban. Nem lesz hajlandó velünk együtt gyűlölni, ütni, csalni, hazudni, vagy bárkit becsapni, mert Ő a világ vilárossága, benne nincs semmi, ami sötét lenne.

Azért lett az Ige testté, azért jött el hozzánk az élet, és azért van ebben az életben vilárosság, hogy Isten mindenkivel megérintse: a kegyelem utolsó korszakába értünk. Ő Jézusban mindent odaadott. Egészen Keresztelő Jánosig jöttek a próféták, jöttek a szolgálók, és legutoljára elküldte az Ő egyetlenjét, az egy szülött Fiát. Jézus születésével Isten megadta a nagy lehetőséget mindannyiunk számára,

hogy abba hagyjuk végre sötét cselekedeteinket, és a vilárosságra, Krisztus oldalára álljunk. Oda kerülhessünk az Ő vonzáskörzetébe, ahol semmi sem maradhat sötétségben.

Jézus szeretetének vilárosságában lesznek és maradnak dolgok, melyek szíven ütnek bennünket, amiket nem lesz jó látni. Kérdés az, hogy akarod-e, és mered-e vállalni? Akarod-e, hogy Jézus így világítson be az életedbe? Mert eljött a világ vilárossága, eljött az igazi vilárosság, hogy megvilágosítson minden embert. Bátorít, hív és keres, hogy az Ő közelsége minden bűnt, ami sötétként ott van az életben, leleplezzon, és attól megszabadítson. Áldott az a vilárosság, aki így tud minket megszabadítani a sötétségből, aki rávilágít és felfedi mindannyiunk szívének rejtett titkait, indulatait, és Isten éltető vilárosságába hozza. Ámen. ■

AZ ÉLET KENYERE

János evangélistának egy-egy képét hoztam el az elmúlt estéken közéték, így értünk el az utolsóhoz, ami talán – első hallásra – nem feltétlenül böjti téma, mert kenyérről van szó, de figyeljünk arra, hogy hogyan használja ezt a képet János, hogy bizonyosságot tegyen Jézus Krisztusról. János evangéliuma 6. fejezetéből, a 48. versből az 51-ig olvasom Isten Igéjét. Jézus mondja:

„*Én vagyok az élet kenyere. Atyáitok a mannát ették a pusztában, mégis meghaltak. De ez az a kenyér, amely a mennyből szállt le, hogy aki eszik belőle, meg ne haljon: Én vagyok az az élő kenyér, amely a mennyből szállt le: ha valaki eszik ebből a kenyérből, élni fog örökké, mert az a kenyér, amelyet én adok oda a világ életéért, az az én testem.*”

Van egy történet a Bibliában, az evangéliumokban, amely szinte egyedülálló módon hatszor is leírásra került a négy evangélistánál. Ez a hat alkalommal leírt és megjelölt csoda az ötezer, vagy több ezer ember megvendégelésének a története.

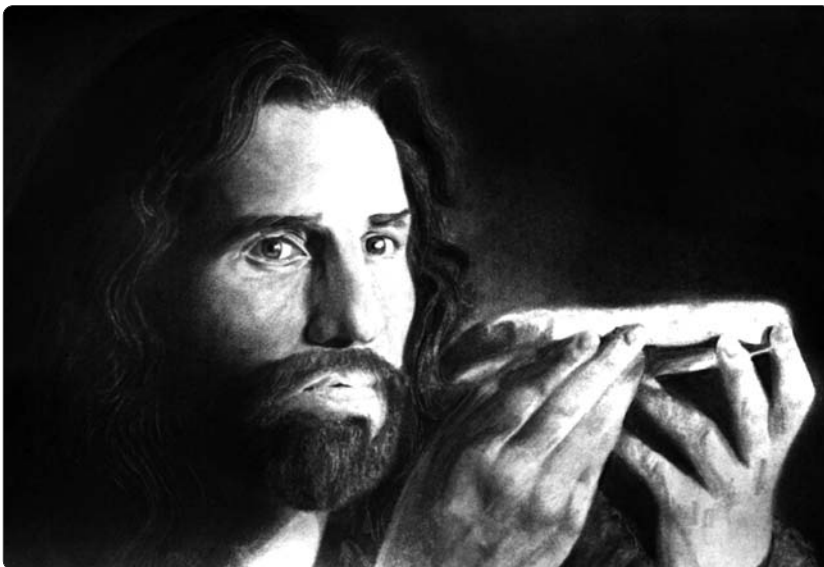
János is leírja. A tanítványok bölcsen meglátják, hogy a Jézust követő sokaságnak enni kell adni, de nincs miből. Nem tudják megoldani ezt a kérdést. De van ott egy gyermek, akinél van öt kis árpakenyér, meg két hal, és valamilyen módon Jézus megeteti belőle a tömeget. Mindenkinek jut elegendő mennyiségű étel, még felesleg is marad.

Ötezer férfit ír az evangélista, de ha jól utánaszámolunk, a hozzátartozókkal együtt ez sokkal nagyobb tömeg. Megnéztem, hogy Pomázon ma hányan laknak, körülbelül 16.900-an. Tessék elképzelni, hogy milyen lenne az, ha öt nagyobb zsömléből, meg két tisztességes halból egész Pomáz jölnék, és még maradna tizenkét teli kosár maradék is. Ezen szokott az ember főnnyakadni és megbotráncolni. Ez nem lehet, ez nem hiteles! Mert rögtön emberi módon kezdünk el róla véleményt formálni, mert csak magunkra nézünk, és emberi lehetőségeinkben gondolkodunk. Többször elhangzott már a héten, hogy János azért írja le az evangéliumát, mert ő Jézusban Istent magát látta meg. Jánosnál ezek a képek mind arra valók, hogy Jézust, mint Istent

mutassa be, tegye megismerhetővé és érthetővé az ember számára. Igen, hogyha emberben gondolkodunk, képtelenség ennyit kiosztani, hogy jusson mindenkinek. De János itt nem egy emberről beszél, hanem Istentől magáról tesz bizonyosságot az evangéliumában. Itt az a Jézus cselekszik, akinek hatalma volt letenni az életét, és hatalma volt újra fölvenni az életét.

Én hiszem és vallom, hogy ez pontosan úgy történt, ahogy János és a többi evangélista leírta. Mert Jézus a kövekből is tudott volna enni adni, Ő tudott ilyen hatalmasan cselekedni. János arról tesz bizonyosságot, akivel Isten országa, Isten uralma jött el hozzánk. Aki a testté lett Ige, aki az élet, aki a vilárosság. Jézus, hogyha hozzánk hasonló embernek is látszott, egészen más volt, mint az ember. Őbenne eljött Isten igazsága, Isten szeretete, hatalma, megjelent az Ő emberi testében, és akárhogy is mosolyog rajta a világ, mégis ez a mi keresztény hitünk meggyőződése. Rá egészen másként kell tekinteni. Másképp – azaz hitben. Ezzel a hittel ír róla János, ezzel a hittel tesz róla bizonyosságot. Előtte olyan lehetőségek vannak, ami a mi képzeletünkbe nem fér bele. Tudunk-e úgy hinni Jézusban, hogy azt mondjuk: Uram, neked van erre hatalmad!

A történet arra is megtanít, hogy nem szabad abba a két végletbe esnünk, hogy vagy csak a testit, vagy csak a lelkit bízunk Jézusra. Mert majd elhangzik itt két nagyon érdekes mondat: „*Én vagyok az élet kenyere*”. „*Én vagyok az az élő kenyér*”. Vannak, akik azt mondják, hogy Jézustól csak lelki táplálékot várjunk, mások meg nem is akarnak tőle mást, csak testit. Hadd gyógyuljak, hadd legyen körülöttem minden rendben, hadd álljak anyagilag stabilan, egészséges legyen mindenkim, legyen munkám és legyenek a kapcsolataim rendben! De nem szabad csak a lelki, vagy csak a testi egyensúlyozottságot várni tőle, hiszen mind a kettőt meg tudja adni, mind a kettőre van hatalma. „*Én vagyok az élet kenyere*” – ez azt jelenti, hogy Ő tudott és akart is gondoskodni a testi szükségleteken.

Amikor azonban másnap visszamegy hozzá a sokaság, és keresi Jézust, azt mondja nekik, hogy én sokkalta többet akarok ennél adni, mint amiért ma visszajöttetek. Nemcsak egy kenyéradó gazdának a gesztusát szeretném gyakorolni, hanem én magamat adom oda táplálékul. És itt, a 6. fejezetben elmondja Jézus az élet kenyereéről a legnagyobb tanítását. Rámutat a kezében tartott kenyérdarabra, és azt mondja, nem egy hirtelen támadt nyomorúságra való gyógyszer, hanem egy mindennapi eledelt kínál, a velem való közösséget. Magamat kínálom. Nemcsak akkor, amikor általában élni szoktál vele, ha baj van, hanem azt szeretném, ha én lennék a te életed kenyere, amit mindennap megfogsz és eszel. Én legyek az, amit mindennap magadhoz veszel. Ne csak úgy keress meg, mint a gyógyszeresdobozt, hanem naponként hadd adjam oda magamat neked. A legtöbb ember ott téveszti el a dolgot, hogy csak mint végső megoldáshoz fordul az Úrhoz, és keresi Jézust. Mert kell a segítség. Mikor már nagy a baj. Mikor talán már késő a gyógymód.

Amikor Jézus azt mondja, hogy „*Én vagyok az élet kenyere*”, akkor ezzel arra is rámutat, hogy minden más lelki táplálék – legalábbis, ami ennek kínálja magát – nem az életet munkálja. Isten Igéjével együtt vallom, hogy az emberi nyomorúságok gyógyulása akkor válna lehetségessé, ha az egyes ember úgy kezdene el élni Krisztussal, hogy mindennap Ő lenne számára az élet kenyere. Ha úgy tekintené a vele való közösséget, mint életszükségletet, és úgy viszonyulna a munkájához, a pénzéhez, a hajlékához, a családjához, a körülötte lévőkhöz, a saját egészségéhez, mindenhez, ha tényleg Ő lenne a családnak a feje, ha tényleg Ő lenne a mindennapi közösség és kapcsolat, a mindennap jelen lévő. Igen, akkor tudna megváltozni minden, mert akkor Ő ott ülne a Parlamentben is, ott ülne a hivatalokban is, ott ülne az iskolákban, a padokban, meg a katedrán is, Ő lenne otthon a panelben is, meg a palotában is.

Jézus ugyanakkor azt is elmondja, hogy „*Aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, az énbennem marad, és én őbenne*” (Jn 6,56). Tehát Ő ezzel az életet hozza, az életet kínálja, mert csak azt érdemes életnek nevezni ebben a bűnnel agyonfertőzött világban, ami a vele való közösség. Ahonnan Krisztust kihagyják, ott nincs élet, csak lassú haldoklás van. Ott úgy van, ahogy Lázár történetében panaszkodik a testvére: „*Ha itt lettél volna, nem halt volna meg!*” Bizony, hogyha Jézus mindenhol jelen lenne, és életszükségletként élnék vele, akkor nem lenne annyi halál közöttünk. Igen, Jézus nem ment Lázárhoz hamarabb, mert mindinkább Istenre akart mutatni, hogy megmutassa, kinél van az élet, és hogyan lesz Ő az élet kenyere. Hogy Ő nélkülözhetetlen életszükséglet mindannyiunk számára. Tényleg így szoktunk vele élni? Mindig

így élünk azzal a lehetőséggel, hogy az Ő Igéjének a közelébe kerülhetünk? Így nyúlunk a Bibliánk után, amikor a napi csendesség ideje van, hogy anélkül nem tudok lefeküdni, vagy nélküle nem tudom elkezdni a napot? Drága az a táplálék? Vágyom és keresem igazán?

Szeretett testvérem, az élet kenyere itt van a te számodra is. Vasárnap is majd, amikor az úrvacsoraosztásnál kézbe veszed, meg ahogy mindennap megfogod a kenyeret, teljesen és valóságosan itt van. Nem tudom megmondani, hogy az a kenyérdarab, amit megeszünk, hogy alakul át bennünk mozgássá, erővé, ugyanígy nem tudom megmondani azt sem, hogy az élet kenyere, Krisztus hogyan lesz valakinek az életében megbocsátani tudássá, szeretetté, szolgálattá, türéssé, békességgé. Egyszer csak azzá válik, ha valaki Krisztussal összeköti az életét. Egészen csodálatos, titkos módon elkezdi hatni. Lehet Jézusról beszélni, lehet róla elmélkedni, de ha nem volt még ilyen közösségem vele, akkor nem ér semmit. Ugyanúgy a részemmé kell hogy legyen, mint ahogy tényleg megrágunk és lenyelünk egy darab kenyeret. De ahogy más nem eheti meg helyetted a reggelidet, az ebédedet, meg a vacsorádat, ugyanúgy nem teheti meg helyetted más valaki, hogy Krisztust úgy fogadja, mint az élet kenyérét. Mindenkinek magának személyesen kell elfogadnia. Úgy, hogy veszem minden nap az Ő Igéjét a Bibliából, úgy, hogy hallgatom az Ő hirdetett Igéjét, és majd úgy, hogy megállok vasárnap az Úr asztalánál, veszem azt a darabka kenyeret, lenyelem azt a kortynyi bort, és valóságosan a testem részévé lesz. Itt áll az Úr az Ő asztalánál, otthon, a mindennapi csendes magányodban, amikor előveszed az Ő Igéjét, és hív és nyújtja feléd az életnek kenyérét – Önmagát.

Szeretett testvérem, vedd magadhoz, élj vele és élj általa örökké! Ámen.

SEBESTÉNY-JÁGER ORSOLYA CSÖNDES GONDOLATOK A KEGYELEMÉRŐL

„*Kegyelmedről elmélkedünk templomodban, ó Isten*” (Zsolt 48,9)

Ajándékba adtad az utat.
Években mérem mérföldköveit,
ahogy fölém borul a téli ég –
immár a negyvennegyedik.

Szinte gyermek voltam még,
egy fényekkel átszótt, messzi napon,
a nyomodba szegődtem akkor
ó földig hajló, áldott hatalom.

Te féltőn lefogtad szívem ott,
e csapongó, félénk madarat:
„Mit rajtad át én adok,
másnak csak annyit adj.”

Annyi botláson át mégis:
minden seben – a Te véred hull,
s Te kötözöl minden sebet,
ahol a szív is térdre hull.

Csattognak fönt a rigók,
szelíd az égbolt, esteledik,
s Te ajándékba adtad éveim,
s ez immár a negyvennegyedik.

BÁBEL TORNYA (1Móz 11)

Úgy vittünk oda minden követ,
mint kincset visz mind az álmodó,
hogy szerezzünk magunknak hírnevet,
mely határtalan és el nem fogyó.
Magunkkal vittük csöndjeink,
a szótlán és konok némaságot,
mely nem kérdez, nem kér
csak magasba tör –
tükrében látom a kettétört világot.

Urunk, bocsásd meg hallgatásunk,
hogy hallgattunk ott, hol nyílt volna a szánk
és egymás szavába vágva beszéltünk,
hol a csöndben Te szóltál volna hozzánk.

NYÁRI VISSZHANG

Álmos a nyár – alszik a csönd is.
Nem adnak enyhet a megfáradt órák.
Utam mentén fehér templomtorony,
ósi zsoltár szűrődik a falakon át.

A kapuban megállva hallgatom.
Ébresztgetnek a fényből font szavak,
visszacsendülve zengnek időtlen:
„Mindenen át erősen tartalak”.

Testvéreim, Istenünknek az az ígéje, amely alapján az Ő üzenetét kívánom hirdetni az ünneplő közösségnek, a konfirmáló fiataloknak, szüleiknek, kereszt-szüleiknek, e népes közösségnek, írva található Máté evangéliumában a 4. részben a 21. és 22. versekben a következőképpen:

„Miután Jézus továbbment onnan, meglátott két másik testvért, Jakobot, a Zebedeus fiát, és testvérét, Jánost, amint hajójukban atyjukkal, Zebedeussal együtt rendezték hálóikat, és őket is elhívta. Ők pedig azonnal otthagyták a hajót és atyjukat, és követték Jézust.” Ámen.

Kedves Testvérek, ünneplő gyülekezet, konfirmáló fiatalok, az evangéliumból Jézus Krisztus szolgálatának a kezdetét hallottuk és hallottatok. Máté evangélista megjegyzi számunkra, hogy Jézus szolgálata úgy kezdődött, hogy Keresztelő Jánost börtönbe vetették, ezután pedig Ő maga kapernaumi lévén előállt, és hirdette: „Térjete meg, mert elközelített az Isten országa!” Jézus szavának ereje és hatalma volt, és Jézus szavának ereje és hatalma van. „Kövessetek”, mondta Jézus, és ebben a történetben, amelyet hitoktató testvérünk, Kriszta néni felolvasott most nektek, azt hallottuk, hogy egyik pillanatról a másikra elindulnak, és Jézus nyomába lépnek. Elindul Péter, elindul András és elindulnak a Zebedeus testvérek is: Jakab és János. Mert Jézus szava – hadd legyen az első bátorítása, felütése az ígének számotokra – hatalommal bíró szó. Kegyelmes szó és kegyelmes parancs. Jézus

így fordult az emberekhez mindig. Hívta és várta őket, azonban nem arra hívta és várta őket, hogy életük rendezetlen maradjon, hanem arra, hogy rendeződjön. Ezért meg is parancsolta az Ő követését.

Hogyan lehetséges az, hogy Jézus szavára emberi életek indulnak el? Olyan mesésnek tűnik ez. Jézus azt mondja: jöjj és kövess engem, és ők ott hagynak mindent és követik. Négy emberről olvastuk most, hogy meghalotta Jézus szavát, és egészen új helyzet teremtődött mindennapjaikban.

Ha gondolatban most becsuknánk a szemünket, akkor egy tengerparton járnánk. A halászok éppen befejezik az éjszakai munkát, kikötnek, és méregetik az éjszakai zsákmányt, mi az, amit fogtak, megint mások pedig már készülnek a következő fogásra, hálóikat rendezgetik, kiteszik száradni, talán megnézik, hogy mi akadt bele, hol szakadt el a háló, és így telik el a reggelük.

Ezen a reggelen azonban Kapernaumban a tengerparton megjelenik Jézus. Őt pedig egy sokaság kíséri. Lukács evangéliuma elmondja mindazt, amit Máté csendben elhallgat: Jézust olyan sokat követik, hogy szinte agyon akarják nyomni. Van ilyen élethelyzet az embernél, amikor úgy érzi, hogy elfogy körülötte a levegő. Amikor nyomnak, amikor tolnak, amikor rád teleszik minden. Azt mondtátok most az előbb, hogy ti már nem izgultok, most már izguljak én, és izguljon a gyülekezet, ti már túl vagytok a tegnapi napnak a szorításán, amikor itt ültetek tizenhároman az Úr asztala körül, és sorjázatok a kérdések, sőt ki kellett állni az Úr

asztalához egy történetet hallhatóan elmondani a gyülekezetnek. Tudjátok, miről beszéltek, amikor elfogy a levegő, amikor úgy érzed, hogy agyonnyom a teher.

Nos, Jézust így akarta agyonnyomni a sokaság, s egyszer csak beszáll – írja Lukács – Péter hajójába. És azt mondja Péternek: menj beljebb, a tengerrel fogom tanítani a sokaságot, a tengerrel fogok beszélni az embereknek. Péter pedig csalódottan ül a hajóban. Tudjuk, hogy azon az éjszakán, mely napon Jézus belépett Péter hajójába, nem fogtak semmit. Ők, akik ismerik a tengert, a halaknak a járását, ismerik, hogy hol, mikor van jó kapás, most csalódottan ülnek a hajóban, mert üres a hálójuk. A másik két tanítvány pedig – a Zebedeus fiak – már foltozgatják a hálóikat. Ők egy picit előre tekintenek. Nem azon morfondíroznak, hogy mit adnak majd a gyermekeiknek enni, mert aznap nem fogtak semmit, hanem hogy felkészítsék a hálót a következő vetésre, a következő halászatra.

Kedves fiatal testvéreim, kedves konfirmálók, ünneplő gyülekezet! Gyakran vagyunk mi is így, ahogy Péter és András, Jakab és János, hogy az életünk üres. Szeretnénk meg-tölteni, és mégis csalódottak vagyunk napról napra. Hiányzik belőle valami, hiányzik belőle valaki. Akik a Péter fajtájához tartoznak, azok nekikeserednek. Azok lógatják az orrukat. Azok csak azt tudják számolni, hogy mi az, ami hiányzik az életükből. A Jakab és János típusú emberek azt mondják, hogy ők erősebbek, ők felkészülnek a következő napi fogásra, előkészítik a hálókat, kitisztogatják őket, de alapvetően a két embertípusnak az élete nem különbözik, mert mind a kettő életében üresség van. Az egyik már bele-törődött az ürességbe, a másik pedig csak önmagában bízik, hogy majd holnap vagy holnapután valahogyan megoldja.

Ennek a helyzetnek az a komikuma, hogy közben ott van velük Jézus, az Élet Ura. Egyszer azt érzik, hogy üres az életük, másrészt pedig egészen közel van hozzájuk az, Aki betölthetné az életüket. Aki maga az élet. A konfirmációban idáig jutottunk el, valljuk meg őszintén. Nem szeretnénk hazudni. Odáig jutottunk el, hogy ti elindultatok. Odáig jutottunk el, hogy sok mindent megtanultatok. Hogyha megkérdezzük tőletek, hogy kicsoda Jézus Krisztus, akkor el tudjátok mondani, hogy a Szentháromság második személye, ő a Fiúisten. Ha megkérdezzük tőletek, hogy Isten mikor töltötte ki az ő Szentlelkét, akkor nem úgy lesztek, mint az interneten keringő videóban, hogy azt sem tudják az emberek, hogy létezik pünkösd, de az életek, az életünk nélküle, Jézus nélkül üres. És most Jézus itt van a ti hajótokban is, itt van a mi hajótokban is, itt van azoknak az embereknek a hajójában, akik csalódottak, itt van azoknak az embereknek a hajójában, akik úgy érzik, hogy üres a mindennapjuk, itt van Jézus azoknál az embereknél, akik a napjaikhoz napokat toldanak, hálóikat foltozgatják, hogy majd valahogyan, emberi erővel megoldják a mindennapok gondját. Jézus ilyen közel van most hozzátok. És Jézus szeretne a ti életek részévé lenni. Szeretné, hogyha meghallanátok az Ő szavát.

Még egyszer mondom: amikor Péter beengedte Jézust a hajójába, nem hitt benne. Egy halász volt, aki annak a szónak engedett csak, hogy Jézus egy kicsit távolabbról hirdethesse az ígét, mert olyan nagy a nyomás rajta. És ahogyan nekikeseredett, ahogyan hallgatja Jézus prédikációját, ahogyan kezdi megismerni Jézust, megváltozik az élete. És

amikor Jézus azt mondja neki, hogy vesd ki a hálódát, és fogsz, akkor megtelik a hajó hallal. Ez az a pillanat, ami elgondolkodtatja Pétert, Andrászt, Jakobot és Jánost, hogy akivel szemben van az ő életük, az az Isten. Nem egy Istenhez hasonló, hanem maga az Isten. A Jézussal való közösségünk az Istenrel való közösséget jelenti. Engedjétek az életetekbe Jézus Krisztust, hogy megteljen a ti életetek, hogy Isten betöltse önmagával a ti életeteket! Ez minden konfirmációnak a lényege, és ez a konfirmációnak az üzenete is: Csak Jézus Krisztussal lehetséges boldogan, örömben élni! Csak Jézus Krisztusban lehetséges teljes életet élni! Addig csak mi magunk toldozgatjuk-foldozgatjuk a hálódainkat, úgy, mint ahogyan halljuk ebben a történetben.

Nem szeretnék elkeseríteni benneteket, néhány év múlva, mikor mindannyian középiskolások lesztek, kezetekbe kerül majd az ókori irodalom legszebb gyűjteménye. Kezetekbe kerülnek majd az ókori drámák. Ezekben a drámákban a szereplők jellemformálódáson mennek keresztül. Magukon hordozzák a múltjukat, megkötözöttségüket, de minden drámának van egy pillanata – meg fogjátok tanulni ezt a görög szót –, amely így szól: „katarzis”. A tisztulásnak a pillanata. A tisztázódásnak a perce. Amikor kisimulnak a dolgok. Amikor megérti az ember a helyét, a szerepét, a jövőjét. Bármilyen furcsa, ebben az ígében ez a görög szó szerepel. Tudniillik Jakab és János a hálódikat „tisztítgatják”. Kiszedik belőle azt, ami nem oda való. Sőt azt is jelenti ez a kifejezés, hogy „kipótolják” a hálódikat, ott ahol elszakadozott a háló, oda befonnak még egy darab madzagot, zsinórt, hogy erős legyen, hogy nehogy kislisszanjon a hal a háló réseit között.

Azt mondja az ige – és innentől kezdve egy lelki oldalát is fogjuk vizsgálni majd –, hogy a konfirmációban rendezhettek az

életeteket. Helyrehozhatjátok az életeteket. Ott van a kezetekben az életeteknek a hálódja, mint ahogyan a halásznak a kezében volt. Milyen jó, hogy van ilyen pillanat! A rendeződésnek a pillanata, a tisztálátásnak a pillanata, hogy kicsoda Isten, és ki vagyok én. És milyen jó – én örömmel mondom –, hogy nemcsak magatokban történik, hanem egy gyülekezet közösségében történhet!

Pál apostol két helyütt beszél erről a Szentírásban, és említi ezt a „tisztogatás”, „helyrehozás” kifejezést. Egyrészt a galatabeli gyülekezetnek mondja, másrészt a korinthusi gyülekezetnek mondja. Az előbbinek így: „Testvéreim, ha valakit tetten is érnek valamilyen bűnből, ti, akik lelki emberek vagytok, igazítsátok helyre az ilyet szelíd lélekkel.” Ez a „helyreigazítás”, amit nem csak magadban tehetsz meg, hanem a gyülekezetben, hogy az életed rendeződjék. Istennek adunk hálát a mi közösségünkben, hogy a legkisebbektől a legidősebbekig lehetnek olyan rétegalkalmaink, ahol ez a rendeződés megtörténhet. Néhány pillanat múlva, amikor majd köszöntenek benneteket, akkor evvel a jó reménységgel hívunk titeket például az ifjúság közösségébe.

A másik ígéje a korinthusiaknál olvasható. „Végül testvéreim, örüljétek, állítsátok helyre a jó rendet magatok között, fogadjátok el az intést, jussatok egységre, éljétek békességben, és akkor a szeretet és békesség Istene veletek lesz.” „Állítsátok helyre” a jó rendet! Ugyanaz a pillanat, mint ahogyan a hálódját foldozgató, tisztogató, erősítő Zebedeus fiaknak a képe. Miért? Azért, mert a gyülekezet közösségében mi mindannyian imádkozunk értetek. Így készültünk erre a mai napra, és így készülünk a jövőre is. Meglátjátok majd, ez a mai ünnepi alkalom sok meglepetést tartogat. Ide állnak majd az Úr asztala köré azok a testvéreink, akik ötven évvel ezelőtt konfirmáltak, azért, hogy hálát adjanak Istennek megtartó szeretetért és kegyelméért. Mert ők is imádkoztak velünk együtt értetek.

Néhány nappal ezelőtt, amikor a thesszalonikaiakhoz írott levelet olvastuk a Szentírásban, így volt előttünk az ige a 3. rész 9. és 10. versében: „Hogyan is adhatnánk eléggé hálát Istennek értetek mindazért az örömről, amellyel megörvendeztetettek minket a mi Istenünk előtt, amikor éjjel és nappal buzgón könyörgünk azért, hogy láthassunk benneteket, és kipótolhassuk hitetek hiányosságait!” Ez a gyülekezet nemcsak inteni szeretne benneteket, hanem imádkozott is értetek, hogy örömünk teljes legyen, és hogy „kipótolhassuk” hitetek hiányosságait. Nem mondok újat, hogy ebben az ígében is ugyanaz a szó szerepel, mint ahogyan a Zebedeus fiak a hálódikat pótolgatják, javít-

gatják. Mert a gyülekezet közösségéről azt mondja a Szentírás, hogy nemcsak egy egyházfegyelmi közösség, hanem egy testvéri közösség, ahol egyik hite által épülhet a másik. A ti hitetek által épülhet a miénk, s a mi hitünk által épülhet a tiétek. S végül pedig az egészet egybe szerkeszti az Isten.

Hadd hozzak ide még két szentírásbeli ígét, ahogyan a zsidókhöz írott levélben olvassuk, és ahogyan Péter apostol bátorít és buzdít benneteket. „A békesség Istene pedig, aki az örök szövetség vére által kihozta a halottak közül a mi Urunkat, Jézust, a juhok nagy pásztorát, tegyen készséggé titeket minden jóra, akaratainak teljesítésére, és munkálja bennünk azt, ami kedves öelötte Jézus Krisztus által, akinek dicsőség örökkön örökké.” És talán már mosolyra fakasztó, hogy itt is erről a szóról beszél a Szentírás. Hogy kész lehet a ti életetek, hogy egész lehet a ti életetek. Hogyha belép oda Jézus Krisztus, akkor a legnagyobb csoda történik meg. Akkor már nem emberek pótolják hit által, hanem az a Jézus Krisztus, aki meghalt és feltámadott, „készzé tesz” téged az Ő örök dicsőségére. Ezért bátorítja – most már csak végül, utoljára – az apostol a mindenkorai konfirmálókat: „A minden kegyelem Istene pedig, aki elhívott titeket Krisztusban az Ő örök dicsőségére, miután rövid ideig szenvedtetek, maga fog titeket felkészíteni, megszilárdítani, megerősíteni és megalapozni.” S ha hiszitek, ha nem, itt is ez a szó szerepel, a hálódját foltozó Zebedeus fiaknak a szava. Isten „készít fel” téged a vele való közösségre.

Sőt, milyen eredetű szó a „konfirmáció”? Latin eredetű szó. Ha a latin fordítását vesszük elő a Szentírásnak, akkor azt olvassuk benne, hogy Isten az, aki felkészít titeket, és aki meg is „konfirmál” titeket, mert itt pedig ez a szó szerepel. Isten az, aki megszilárdít benneteket. Nos, hát ez a konfirmáció. Isten az, aki szakadozott életeteket megerősíti, megszilárdítja, egészszé teszi a vele való közösségre.

Azt kívánjuk imádkozó lélekkel Péter apostollal együtt, hogy ebben erősödjétek meg, ebben alapozódjatok meg, ebben legyen a ti életetek! És akkor hiszünk, hogy a ti munkátok és a mi munkánk nem hiábavaló az Úrban. Így áldja meg az ünneplő közösséget, felkészült gyermekeinket, konfirmációra váró fiataljainkat a Szentháromság egy örök és igaz Isten! Ámen.

Nyilas Zoltán esperes

„Senki semmilyen módon ne vezessen félre titeket.” (2Thessz 2,3)

KONFIRMÁCIÓ - 2015

A mai napon egy két éves időszak végéhez értünk el, ami után azonban egy kettőspontot teszünk. Tudniillik két év alatt a Heidelbergi Kátéra épülő konfirmációs tankönyvből megtanultuk gyermekeinkkel, hogy mi is református hitünk titka, kicsoda református hitünk titka. A konfirmációval megismertük az egyház életét, megismertük az egyház tanítását, és megismertük az egyház Urát, Jézus Krisztust.

Ma egy olyan világban élünk, amikor az információ tömegével áll rendelkezésünkre. Az ember bármit keres, most már nem a lexikonokat üti fel, hanem beüti a számítógép kereső programjába, és a motorprogramok rögtön meghatározzák a választ, de sokszor azt is látjuk, hogy egymással szembeálló válaszok is megfogalmazódnak egy-egy kérdésre. A konfirmáció napján arra hívjuk fel fiataljaink és az ünneplő családok figyelmét, hogy az, amit az Isten mond, az igaz. Az élet végső kérdéseiben, és az élet legapróbb kérdéseiben az Isten igazsága a valóság. Számunkra nem a motorprogramok döntenek el – aszerint, hogy hova klikkeltek többen, hogy melyik válaszra adtak több szavazatot –,

hogy mi az igazság, hanem azt tartjuk igaznak, Aki eljött hozzánk, Aki meghalt értünk, Aki feltámadott, Aki a mi Urunk – Jézus Krisztus.

Református tanításunk gyönyörű foglalata a Heidelbergi Káté első kérdése, pontosan a Krisztushoz tartozásról beszél: „Mind életben, mind halálomban nem a magamé, hanem az én hűséges megváltómnak, Jézus Krisztusnak a tulajdona vagyok.” Ez az igazság! Ez a valóság, hogy ha hiszünk benne. És erre mondja az apostol, féltő szeretettel, egyben felszólítással: Senki ne tévesszen meg titeket! Mondhatnánk úgy is, hogy: Ne higgyetek annak, aki mást mond az élet legkisebb vagy legnagyobb dolgában! Mert a valóság, az élet értelme: Jézus Krisztus! Vigyázatokat tehát, hogy amit megtanultatok, arra emlékezzetek is majd azokban a percekben, órákban, amikor szükség lesz erre. És ne csak őrizzétek ezt a kincset, hanem közösen imádkozzunk azért, hogy ez a kincs, ez az alap, amelyet elsajátítottatok, élővé legyen bennetek, megismerve a mi Urunkat, Jézus Krisztust. Ámen.

Nyilas Zoltán esperes

A konfirmációs fogadalmat tett fiatalok névsora: Fehérvári Ákos, Geszti Kristóf, Hajdú Bálint, Katona Vivien, Kodolányi Maja Zulejka, Malárik Anett, Mátyás Hunor, Molnár Petra, Osváth Csanád, Szilágyi Barbara, Szucsics Adrienn, Szucsics Brigitta, Szucsics Nikolett.

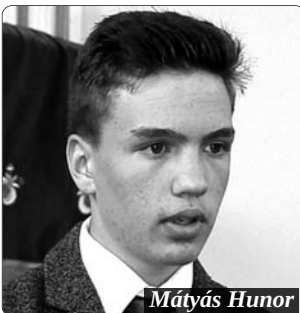
KONFIRMÁCIÓI VIZSGA - 2015. MÁJUS 16.

Osváth Csanád

Szucsics Adrienn

Mátyás Hunor

Geszti Kristóf

Katona Vivien

Molnár Petra

KONFIRMÁCIÓI FOGADALOMTÉTEL - 2015. MÁJUS 17.

Közös imádság

A fogadalomtétel

Kodolányi Maja Zulejka Isten népéhez tartozik

Dr. Regius Ferenc tb. főgondnok köszönti a konfirmandusokat

Molnár Petra megáldása

Úrvacsora vétele

Malárik Anett úrvacsorát vesz

Mátyás Hunor úrvacsorát vesz

Bíró Krisztina hitoktató

MI A KONFIRMÁCIÓ?

Kedves Konfirmált Fialatok!

Mi a konfirmáció? Egy felfedező út, amely a hitre jutás alkalmá lehet.

Két évvel ezelőtt szeptember közepén ez volt az egyik kérdés, melyre együtt kerestük a választ. Nagyon sokszor emlegettem nektek abban a tanévben. És lám, eljött ez a pillanat is.

Két esztendő alatt számos témát érintve próbáltunk vezetni benneteket Zoli bácsival, próbáltunk benneteket egy útra terelni, fogtuk a kezeket. Ezt az időszakot ahhoz tudnám hasonlítani, mint amikor a kisgyermek először áll fel, de elindulni, az első lépéseket még segítséggel teszi meg. Ezek az első lépések, a segítség mára már odáig jutott, hogy el tudjátok engedni kezünket, el tudtok indulni magatok is. DE! Nem azt jelenti, hogy magatokra hagyunk Benneteket. Ellenkezőleg! A háttérből mindig kaphattok támogatást úgy, ahogyan szüleitől, keresztszüleitől, nagyszüleitől kaptok. Csak nem leszünk jelen állandóan. Mi nem, de a Mindenható Isten igen. A Vele való köteleketek napról napra erősödni fog.

Jó volt látni Benneteket, átélni izgulá-

sotokat. Most vicces, vagy néhányatok számára sértő lehet, de 15 évvel ezelőtt én is átéltem azt, amit most ti. Feleltem a feltett kérdésekre, fogadalmat tettem, és elindultam azon az úton, melyen most is járok. Nem egyedül. Előttetek? Igen. Veletek együtt? Bizom benne.

Kívánom nektek, hogy lépjeteek rá az ösvényre, mely bár szűk, olykor tövisekkel van tele, de tapasztaljátok meg azt, amit Túrmezei Erzsébet így fordított:

„Gyermekem, sose hagytalak el téged!

Azokon a nehéz napokon át azért láttad csak egy pár láb nyomát, mert a legsúlyosabb próbák alatt téged vállamon hordoztalak!”

És végül szívetekre helyezem azt az ígét, melyet konfirmálásomon kaptam: „De akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak, és nem lankadnak meg, járnak, és nem fáradnak el.” (Ézs 40,31)

Isten áldjon Benneteket!
Kriszta néni

A 2015-BEN KONFIRMÁLTAK

A képen láthatók:

Első sor balról jobbra:

Gesztzi Kristóf, Fehérvári Ákos, Malárik Anett,
Hajdú Bálint, Szucsics Nikolett.

Hátsó sor balról jobbra:

Molnár Petra, Mátyás Hunor, Kodolányi Maja Zu-
lejka, Osváth Csanád, Katona Vivien, Szucsics Adri-
enn (takarásban), Szilágyi Barbara, Szucsics Brigitta.

50

JUBILÁLÓ KONFIRMÁLTAK KÖSZÖNTÉSE

Juhos Ibolya köszöntötte
a konfirmáltakat

Az 50 éve konfirmáltak köszöntése

Az 1965. május 30-i pomázi konfirmáció

Mónika, akit híres fiának, Augustinus (magyarosan: Ágoston) egyházatyának elbeszéléséből ismert meg a világ, imádkozó édesanya volt. Élettörténetében egy megindító jelenetről olvashatunk:

Az észak-afrikai tengerparton álló kápolnában éjnek idején egy asszony térdel, és Istenhez könyörög fia lelkének megmentéséért. Nem érzi a kópadozat hidegét, nem gondol kimerültségére, megfedekezik könnyektől kimart, égő szeméről. Imádsága egyetlen segélykiáltás: Uram, mentsd meg a fiamat a pusztulástól, segíts neki, hogy keresztyénné legyen! Mónika nem is sejtí, hogy fia, akiért könnyeket ont és imádkozik, éppen ezen az éjszakán száll titokban hajóra, hogy Rómába vitorlázzon. Augustinus lelkiismerete elől, Istene elől menekül. Nem bírja tovább anyja figyelmeztetéseit, és szeretetének számtalan jelét. Messze maga mögött akarja tudni a keresztyén gyülekezetet is, amely botrányos életmódja miatt elhatárolta magát

tőle. Milyen megkönnyebbülten lélegzett fel tegnap, hogy a kikötőtől éppen akkor indult egy hajó Itáliába! Egy estét még barátaival akart tölteni – „de nagyon vidám estének kell lennie!” –, és másnap megnyílik az út a szabadság felé. Ekkor hirtelen anyja állt ott előtte. Utánament, hogy lebeszélje az utazásról. Augustinus legszívesebben ellökte volna magától. Mégsem tette meg, sőt belátónak és bűnbánónak mutatkozott, de szívében csak gúnyt és megvetést érzett iránta. Miközben Mónika egész éjjel fiáért imádkozott, Augustinus megszökött előle. Az anyját másnap olyan csalódás érte, hogy szomorúságában mélyebbre már nem is juthatott volna.

*

Göröngyös út vezetett eddig a napig. Mónikát, a keresztyén lányt, nagyon fiatalon adták egy idősebb pogány férfihez, aki rendkívül hirtelen haragú ember volt. Mónikának sok keserű szenvedésben volt része. A rosszul sikerült házasság nyomorúságában hite kiállta a próbát. Keserűség nélkül tudott férjéért imádkozni és türelemmel viselte nehéz sorsát. Isten ebben

sem hagyta magára. Férje nem sokkal halála előtt megkeresztelkedett. Három gyermeke közül Augustinus, a legidősebb, már korán kitűnt nagyszerű képességeivel. Játszva tanult, de nemcsak gyors felfogóképessége tűnt fel, hanem szenvedélyes természete is. Egyre nagyobb gondot okozott anyjának. Mindenkit kigúnyolt és könnyelmű volt. S minél idősebb lett, annál gátálatalanabban élt a bűnnek. Rendkívüli képességei miatt sikereket ért el, de mint reményteljes virágot lisztharmatként leptek be súlyos kicsapongásainak és kiábrándultságának következményei. Mónika nemcsak végtelen sokat szenvedett emiatt, hanem súlyos megaláztatást is jelentett számára, hiszen élete egyik legfontosabb feladatának tekintette gyermekei nevelését. Az volt szívének leghőbb vágya, hogy gyermekeit Jézus Krisztushoz vezethesse! Legidősebb fiáért különösen sokat imádkozott.

Megalázottságából fakadt a kísértés: „Isten megtagadja tőlem az áldását? Imádságaim nem jutottak volna el füléig?” Amikor Mónika nagy bánatát egyszer elpanaszolta püspökének, a következő választ kapta: „Fiad szíve még nem képes a tanulásra. Csak az Úr hozhatja el azt a pillanatot, amikor odafordul a hit felé. Menj el és imádkozz érte továbbra is: Nem veszhet el az a fiú, akiért ennyi könnyet ejtetek és ennyit imádkoztatok.”

Mónika elvakult fiához nemcsak szívében maradt szoros közelségben, hanem adott esetben gyorsan is tudott cselekedni. Bebizonyította ezt azon a reggelen is, amikor felfedezte fia szökését. Mit tett a családott édesanya? A következő hajóval utána utazott.

Milánóban látták viszont egymást. Ez egyszerűnek látszik, de gondoljuk csak végig, hogyan kereste fiát Rómában, a világváros utcáin, hogyan lelt a nyomára és hogyan veszítette megint szem elől. A testi erőfeszítéstől, csalódásoktól és a szomorúságtól kimerülve folytatta útját.

Milánó püspöke abban az időben a híres Ambrosius volt. Nagyszerű tanító volt. Augustinus, aki a szónoki tudományok professzora akart lenni, azért járt a püspök prédikációira, hogy tanulmányozza és elemezze beszédstílusát. Mónika anyai szívében feltámadt a remény szikrája, mert nemsokára érezte, hogy fia szíve nem maradt érintetlen az igehirdetések hallatán. Abban az időben biztosan még jobban könyörgött, mert ismerte Isten Igéjének hatalmát, amely pörölyként zúzza szét a sziklakemény szívet is. Augustinus már nemcsak fülével hallgatta a püspököt, éles eszével végiggondolta a hallottakat. Lassan valami új is társult ehhez: Szíve megnyílt az evangélium előtt. Szomjas földhöz hasonlóan fogadta be Isten üzenetét.

Miután szívében az Úr felé fordult, jelentkezett a kereszteszt megelőző oktatásra.

AURELIUS AUGUSTINUS Ő, ŐRÖK SZÉPSÉG

Ó, örök szépség, későn szerettelek!
Íme, belül voltál,
én pedig kívül kerestelek.
Velem voltál, és én nem voltam veled.
De Te hívtál, kiáltottál,
és összetörted süketésgemet.
Sugarad rám özönlött,
és messze nem alszik el fogamat is.
Megízleltelek,
már éhezem Reád és szomjúhozlak Téged.
Érintettelek,
és békességedet óhajtom.
Irgalmad fölségében van csupán
minden reménységem.
Ó, mindörökké lángoló Szeretet,
tűzed nem alszik el sosem!
Ó, Szeretet,
gyújts föl engem, Istenem.
Ámen.
Könyörülj, könyörülj, Uram!

Mónika boldogsága teljes volt. Túlradó szívvél mondott köszönetet Istennek. Nem tudott hová lenni a csodálkozástól, hogy Augustinusból hirtelen milyen istenismeret árad. Anya és fia közösségét egy ideig semmi sem zavarta meg. Beszélgetéseiket is átitatta az öröm. Augustinus hálás szívvél mondott köszönetet anyjának, akinek „Vallomásaiban” maradandó emléket állított.

Nemsokára kiderült, hogy Mónika annyira várta imádságai beteljesülését, fia megtérését, hogy most úgy érezte, élete céljához érkezett. „Mit tehetnék még itt a földön? – kérdezte. Egykor az tartott életben, hogy mielőtt meghalok, téged keresztyénné lássalak. Isten túlradó módon teljesítette kérésemet, és nem tudom, hogy milyen feladatom lenne még a Földön.” Nem telt el sok idő, és heves lát ragadta el alig néhány nap alatt. Ahol azonban nevét említik, a mai napig is az imádkozó édesanya példaképét látják benne, akinek hitét az Úr csodálatosan megjutalmazta.

Maria Hüsing

Bevezető

A hetedik nap megszentelésének Isteni parancsáról több igehelyen is szól Szentírásunk. Tanít róla a Heidelbergi Káté. Magyarázta olyan bizonyágtevő erővel megáldott igehirdető, mint Joó Sándor. Tanítanak róla Joó Sándorhoz hasonlóan „bölcseccsel és lélekkel” szóló lelkipásztorok, mint Dr. Szűcs Ferenc, Tariska Zoltán, vagy szolnoki presbiter testvérünk, Dr. Szabó Károly.

Úgy érzem, nem tudok utánuk újat, többet mondani, „bölcsebben és lélekkel teltebben” szólni, írni. Ezért az alábbiakban főként szentírási helyeket, a Kátét és az ő gondolataikat idézem, azokat, amik engem megérintettek, elgondolkodtattak, vagy épp önvizsgálatra készítettek, és szeretném, ha ugyanígy megérintenék, elgondolkodtatnák, vagy épp önvizsgálatra készítenék a testvéreket is.

A negyedik parancsolat

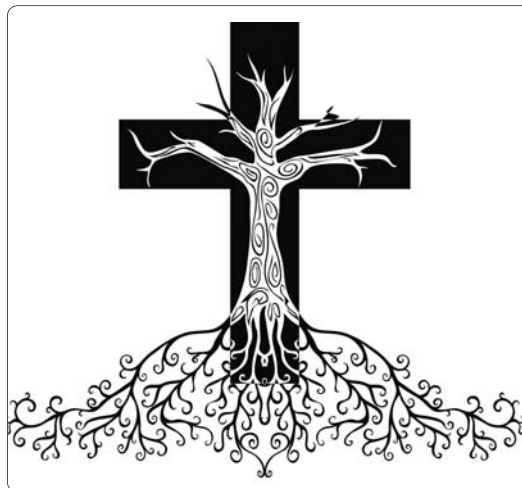
„**Megemlékezzél a szombatnapról, hogy megszentelj az. Hat napon át munkálkodjál, és végezd minden dolgodat; de a hetedik nap az Úrnak, a te Istenednek szombatja: semmi dolgot se tégy azon, se magad, se fiad, se leányod, se szolgálóleányod, se barmod, se jövevényed, aki a te kapuidon belül van; mert hat napon teremté az Úr az eget és a földet, a tengert és mindent, ami azokban van, a hetedik napon pedig megnyugovék. Azért megáldá az Úr a szombat napját, és megszentel az.**” (II. MÓZ. 20:8-11. - Károli)

„**Emlékezz meg a nyugalom napjáról, és szenteld meg azt!** Hat napon át dolgozz, és végezd mindenféle munkádat! De a hetedik nap a te Istenednek, az Úrnak nyugalomnapja. Semmiféle munkát ne végezz azon se te, se fiad, se leányod, se szolgálóleányod, se állatod, se a kapuidon belül tartózkodó jövevény. Mert hat nap alatt alkotta meg az Úr az eget, a földet, a tengert és mindent, ami azokban van, a hetedik napon pedig megpihent. Azért megáldotta az Úr a nyugalom napját, és megszentelte azt.” (2MÓZ 20,8-11 - PRUF)

„**Vigyázz a szombatnak napjára, hogy megszenteld azt,** amiképpen megparancsolta neked az Úr, a te Istened. Hat napon át

munkálkodjál, és végezd minden dolgodat. De a hetedik nap az Úrnak, a te Istenednek szombatja: semmi dolgot se tégy azon, se magad, se fiad, se leányod, se szolgálóleányod, se ökröd, se szamarad, és semminémű barmod, se jövevényed, aki a te kapuidon belül van, hogy megnyugodjék a te szolgálóleányod, mint te magad; És megemlékezzél róla, hogy szolgáló voltál Egyiptom földén, és kihozott onnan téged az Úr, a te Istened erős kézzel és kinyújtott karral. Azért parancsolta neked az Úr, a te Istened, hogy a szombat napját megtartsad.” (V. MÓZ. 5:12-15. - Károli)

„**Tartsd meg a nyugalom napját, és szenteld meg azt,** ahogyan megparancsolta neked Istened, az Úr. Hat napon át dolgozz, és végezd mindenféle munkádat, de a hetedik

nap a te Istenednek, az Úrnak a nyugalomnapja. Semmiféle munkát ne végezz azon, se te, se fiad, se leányod, se szolgálóleányod, se ökröd, se szamarad és semmiféle állatod, se a lakóhelyeden élő jövevény. Hadd pihenjen szolgálóleányod hozzád hasonlóan! Emlékezz arra, hogy szolgáló voltál Egyiptomban, de erős kézzel és kinyújtott karral kihozott onnan téged Istened, az Úr. Ezért parancsolta meg neked Istened, az Úr, hogy tartsd meg a nyugalom napját.” (5MÓZ 5,12-15 - PRUF)

Szombat vagy nyugalomnapja?

„Megemlékezzél a szombatnapról, hogy

megszentelj az.” „Emlékezz meg a nyugalom napjáról, és szenteld meg azt!”

Szombatnap vagy nyugalomnapja? A két szó: szombatnap, nyugalomnap, egy és ugyanaz. Szombat szavunk ugyanis, a héber sabbath, sabbát (megszűnés, szünet, pihenőnap) szó átvétele, amely nyelvünkbe szláv egyházi közvetítéssel került. A héber **jóm ha sabbát** nap, a hét hetedik napja a nyugalomnapja.

Isten szombatja.

Isten nyugalomnapja.

Az Ószövetség népének – Isten parancsa szerint – jóm ha sabbát nap a nyugalomnapja. A Református Presbiteri Füzetek II. (6) kötetében Dr. Szabó Károly szolnoki missziói gondnok testvérünk így ír nyugalomnapjáról: „Isten nyugalma visszavezethető a teremtésre, amikor Isten megnyugodott, amikor „látá, hogy minden jó, amit teremtett”.

Mit jelentett a nyugalomnapja Isten ószövetségi választott népének? Tariska Zoltán tiszteletes úr, péceli ny. lelkész írja „A vasárnap megszentelése” című elmélkedésében: „Csak rész szerint tudjuk összeszedni, mi minden volt benne ebben a napban. Benne volt a teljesség: kész a teremtés munkája. Teljessé vált az az isteni rend, mely az egész teremtést fenntartja, működteti. Isten nyugodalma örök öröm, ezért beszél az Isten népének örök örömről a próféta (Ézs 35, 10).”

Isten – írja az egykori neves igehirdető, Dr. Joó Sándor pasaréti lelkipásztor, ugyancsak „A vasárnap megszentelése” címet viselő egy 1943-as prédikációjában: „Azért teremtett mindent, hogy azután megnyugodva láthassa benne a maga dicsőségét. Ez a szombat, ez a cél szabta meg az előző napoknak is a munkáját és az irányát.” Öröm és dicsőség: ez Isten nyugalomnapja, Isten szombatja. És még valami: A nyugalomnap – jel. Milyen jel? Ismét Tariska Zoltán tiszteletes urat idézem: „Isten és Izrael között a körülmetélés az egyik szövetségi jel, a másik pedig a nyugalomnap megtartása.”

A Feltámadás napja, az Úr napja

Dr. Szabó Károly a szombatról írva megjegyzi: „A szombat előre mutat, ígéret a jövőre: Isten ott lakik majd köztünk. A teremtmény az Isten nyugalmában jut el a saját maga nyugalmához, jelenlétében van létezésének az áldása. Eppen ezért a szombathoz kapcsolódik a Messiás várása.”

Tariska Zoltán írja: „Az Újszövetség népe azonban nem a szombaton ünnepli az isteni nyugalom napját. Miért a hét első napja nekünk az Úr napja, és miért nem a szombat? Az Izraellel kötött szövetség egyik jele a szombat. Jézus Krisztusban Isten új, kegyelmi szövetséget kötött az újszövetség népével, a megváltottakkal. Ennek alapja Jézus Krisztus kereszthalála és feltámadása. A feltámadás napja a hét első napja. Ekkor jöttek össze az első tanítványok még Jézus mennybemenetele előtt (János 20,26),

de ekkor tartották az első keresztyének is összejövetelüket pl. Troászban (ApCsel 20,7). Ezért nekünk Jézus Krisztus feltámadásának, isteni győzelmének napja a nyugalom napja.”

Jézusunkról szólva ne felejtjük a szombatról szóló nagy evangéliumi tanítását: „A szombat lett az emberért, nem az ember a szombatért; tehát az Emberfia ura a szombatnak.” (Mk 2,27-28)

Az ember kötelessége

Szentírásunk már idézett szavaival, ez az isteni kívánság, az isteni parancsolat: „Megemlékezzél (...) hogy megszenteljed azt.” „Emlékezz meg (...) és szenteld meg azt!”

Mit jelent a megszentelés? Dr. Szabó Károly gondnok testvérünk így válaszol erre a kérdésre: „A megszentelés azt jelenti gyakorlatilag, hogy azzal, hogy Istennek szentelem oda ezt a napot, kifejezem, hogy önmagamat akarom odaadni neki. És közben történik meg a nagy csoda. A pihenés ideje a felüdülés idejévé is lesz számomra. ... Felüdít az, hogy találkozom az Atyával, az Igével és a Szentlélekkel.”

A Heidelbergi Káté 103. kérdés-felelete így szól a negyedik parancsolattal kapcsolatban az ember Isten iránti kötelességéről: „Mit kíván Isten a negyedik parancsolatban? Először azt, hogy az igehirdetés szolgálata és az iskolák fenntartassanak; és én, különösen ünnepnapokon az Isten gyülekezetébe szorgalmasan eljárjak, hogy ott Isten igéjét hallgassam, a szent sákramentumokkal éljek, az Urat nyilvánosan segítségül hívjam, és keresztyénhez illően alamizsnálkodjam. Továbbá, hogy életem minden napján szűnjek meg a magam gonosz cselekedeteitől, engedve, hogy bennem az Úr munkálkodjék az Ő Szent Lelke által, és így az örökkévaló szombatot már e földi életben megkezdjem.”

Egy mondatba sűrítve ez azt jelenti, hogy az ember Urára, Istenére fókuszáljon, Ő legyen a középen.

Hogy állunk kötelességünk teljesítésével?

Fentebb már idézett igehirdetésében írja Dr. Joó Sándor: „Istennek akármelyik parancsolatát halljuk, az mindig legelőször megítél bennünket. Alaposan megítél ben-

nünket a negyedik parancsolat is. Óh, nemcsak azért, mert nem szenteljük meg kellőképpen az Úr napját, hiszen ez már csak tünete egy sokkal mélyebben fekvő bajnak.(...)

Ezáltal, hogy Isten hat nap alatt mindent azzal a céllal teremtett, hogy a hetediken megláthassa benne a maga dicsőségét, ezáltal meg is szabta örök időkre a teremtett világ életének a rendjét. Ez a világregd pedig abban áll, hogy a hét hat munkanapján is minden munka, minden törekvés a szombat felé, az Isten dicsősége felé halad.

(...) Isten elgondolása eredetileg az volt, hogy az ember egész élete egyetlen nagy, folytonos szombat legyen, amelyből minden hetedik napon kiemelkedik a nyugalom napja. A paradicsomi embernek a bűneset előtt ilyen is volt az élete, egyetlen nagy szombat. (...) Ezt az életrendet zavarta, kuszálta össze a bűn. A bűn rombolása talán sehol sem olyan szembeszökő, mint úgy, ha összehasonlítjuk az első ember örök szombatját a mai ember életével. Az a nyugtalanság, külső és belső békétlenség, ideges kapkodás, ami a mai ember életét olyan elviselhetetlenné teszi, éppen az ellentéte az ősi szombatnak, a nyugalomnak és békének.” Ez volt a helyzet 1943-ban...

... És ez 2004-ben: A Református Presbiteri Füzetek II. (6) kötetében Dr. Szabó Károly testvérünk közzé teszi egykori lelkészünk Dr. Szűcs Ferenc: „A vasárnapi munka kérdése” címen tartott egyik előadásának szerkesztett változatát. Professzor úr ebben így ír: „Korunkban megfordulni látszik a sorrend; nem az ünnep megszentelése az első, hanem talán éppen az, hogy elmosódik a határ ünnep és hétköznapi között, mint ahogy általában a modern világban minden összekeveredik egy kicsit és a határok elmosódnak szent és profán között.”

... Az Ószövetség korában pedig, ahogy Ámós prófétánál olvashatjuk a csaló kereskedők párbeszédét: „Mert így beszéltek: Mikor múlik el az újhoid, hogy gabonát árulhassunk, és a szombat, hogy gabonával ke-

reskedjünk, kisebb vékával, nagyobb súlyokkal és hamis mérleggel csalva” (Ám 8,5).

Megfordult sorrend, összezavart életrend. Életritmus Isten nélkül. Ünnepnapok nélküli végtelen hétköznapiok. Szervenvedély-betegséggé váló túlzott munka (angol szakszóval: workoholic). Szó sincs már meg-

emlékezésről, még kevésbé megszentelésről. Áldatlan állapot, megrendítő helyzetkép.

Mi a megoldás? Európa első keresztyén megújítói, Nursiai Benedek és követői a bencés szerzetesek jelmondata így hangzott: „Ora et labora = Imádkozzál és dolgozzál”. Reformátor eleink ezt átalakítva így mondták és örökítették tovább: Orando et laborando = Imádkozva és dolgozva. Előbb imádkozni és aztán munka, csak ez a helyes sorrend. Életritmus Istennel, ahol Ő az első. Így állítható vissza Isten eredeti elgondolása, még egyszer idézve Dr. Joó Sándort: „...hogy az ember egész élete egyetlen nagy, folytonos szombat legyen...”

Osváth Zsolt

A Pomáz, Budakalász és Csobánka alkotta társcehgyházközségben 36 éven át voltam presbiter. A presbiteri tisztség – vagy talán még szebb, ha így határozzuk meg: szolgálat – bibliai eredetű. Maga a szó a Biblia újszövetségi részében használt görög szó – preszbyterosz = öreg – elmagyarosított formája. Az újszövetségben a gyülekezetek elöljáróit nevezi így a Biblia, de ugyancsak öreg jelentésben már az Ószövetségben is találkozunk olyan férfiakkal, akik a közösség vezetőjének – ebben az esetben Mózesnek – a tanácsadó testületét alkotják.

Isten Egyiptomban ezt az utasítást adta Mózesnek: „Menj, és gyűjtsd össze Izrael véneit” (2Móz 3,16). Összegyűjtötte, ők voltak Mózes tanácsadói a kivonulás idején. A pusztában Mózes ugyancsak kapott Istentől maga mellé segítséget a nép vezetéséhez. Amikor már túl nehéznek érezte a hosszú ideje vándorló nép vezetését, ekképpen fordult imádságban Istenhez: „Nem tudom egyedül vinni ezt az egész népet, mert túl nehéz nekem. Ha így bánss velem, inkább nyomban ölj meg, légy ennyi jóindulattal hozzám! Ne kelljen látnom nyomorúságomat!” Isten meghallgatta Mózes imádságát, és ekképpen utasította: „Gyűjts össze nekem hetven férfit Izrael vénei közül,

akiről tudod, hogy a nép vénei és elöljárói! Vidd oda őket a kijelentés sátrához, és ott álljanak melléd! Akkor leszállok és beszélek ott veled. Elveszek abból a lélekből, amely rajtad nyugszik, és rájuk is kiárasztom, hogy veled együtt hordozzák a nép terhét, és ne hordozd azt egyedül!” (4Móz 11,14-17) Mózes tehát segítséget kap Istentől, aki mellé rendel hetven öreg embert – a magyar Biblia a preszbyterosznak megfelelő héber szót itt a vén szóval fordítja –, hogy segítségére legyen a nép vezetésében. Ez a vezetési forma nem volt új a zsidóknál, már a környező népeknél is álltak a vezetésben segítő, tapasztalt idős emberek a nép vezére mellett: „Elmentek tehát Móáb és Midján vénei.” (4Móz 22,7).

Az első keresztyén gyülekezetek követték ezt a példát. Ott eleinte a már tapasztalt, idősebb keresztyének vezették a gyülekezetet. Őket a magyar Biblia egyes helyeken elől-

járokknak fordítja: „A tanítványok pedig valamennyien elhatározták, hogy aszerint, amint kinek-kinek módjában áll, valami segítséget küldenek a Júdeában lakó testvéreknek. Ezt meg is tették, és elküldték Barnabással és Saullal a gyülekezet elöljáróihoz.” (Csel 11, 29.30); „Miatán pedig gyülekezetenként elöljárókat választottak nekik, böjtölve és imádkozva ajánlották őket az Úrnak, akiben hittek” (Csel 14,23); máshol meg a vének kifejezést használja. Ezeket a gyülekezeti elöljárókat böjtölés is imádkozás után választották ki a szolgálatra, és kézrátétellel iktatták be őket tisztségükbe. Később közülük emelkedett ki a gyülekezet egyszemélyes vezetője, a püspök vagy felügyelő, aki mellett természetesen továbbra is ott állt az idősebbek – akár életkorban, akár lélekleben idősebbek – tanácsadó, segítő testülete. János leveleiben presbiternek nevezi önmagát.

Ma minden keresztyén egyházban megvan a presbiteri tisztség, bár nem mindenhol ugyanazt jelenti. A Római Katolikus Egyházban például a presbiter a papi tisztség egy fokozata, itt tehát tulajdonképpen nem laikus (nem lelkészi) tanácsadó vagy segítő a lelképásztor mellett, hanem egy bizonyos fokozat a papi ranglétrán. A protestáns egyházak megőrizték a presbiter szó bibliai jelentését, ott valóban azt a laikusokból álló testületet jelenti a gyülekezetet vezető lelképásztor mellett, amely egyrészt tanácsadó, másrészt a gyülekezet terheit hordozni segítő testületként tölti be hivatását. Az, hogy az ősgyülekezetekben a gyülekezetet vezető presbiterok csoportjából emelkedett ki a gyülekezet egyszemélyes vezetője – mindegy, hogy magyarul minek fordítjuk: elöljáró, felügyelő „püspök” (episzkoposz) –, azt is jelenti, hogy az ősgyüle-

SOÓS LÁSZLÓ: SZOLGÁLTAM

Öldöklő háború vérzivatarában,
Még szinte gyerekként, alig húszévesen,
Naponta sunyítva a halál torkában,
Bátran, de mégis csak halálfélelemben,
Küzdvé az életért életeket védve
Szolgáltam hazámat, szebb jövőt remélve.

Akkor nem volt drága az emberi élet,
Katonák, gyermekek rogytak össze holtan.

Volt, ki életének golyó vetett véget,
A másikkal gyilkos bomba végzett gyorsan.
Holtakat temetve, másokat megmentve
Szolgáltam úgy, mint hős, csak belül remegve.

Magam is bujdosva, bujdosókat bujtva
Rejtettem azokat, akiket üldöztek.

Másokért aggódva, találatról sújtva,
Fáradtan, veszélyben, már alig győzve ezt,
Sírva, imádkozva, mindig bizakodva
Szolgáltam, magamat háttérbe szorítva.

Elmúlt a háború, aztán jött a béke,
Az ágyú már nem szólt, más volt a csatátér.
A szolgálatomnak ekkor sem lett vége,
Küzdöttem kallódó, vergődő lelkekér’.

Harcokban bátorrá válva, a békében
Tovább is küzdelmes szolgálatban éltem.

Fagyos hómezőkön éjjel csatangoltam,
Az Igét hintettem elárvult lelkekbe.

Elkallódottakért szerte kóboroltam
Zuhogó esőben, fagytól megdermedve,
Tékozló fiakat keresve, hol vannak,
Kerestem értelmét a szolgálatomnak.

Szórványlelkésként el soha nem fáradva
Templomot épített kemény kezem s hitem,
Krisztusokra talált megtérteket látva
Tudtam, megáldotta szolgálatom Isten.

Dicséretet ezért nem vártam, nem kaptam
E földön, csak attól, akit hűn szolgáltam.

Mint száműzött, aki elhagyja otthonát,
Léptem ki a templomból, mit építettem.
Vadul küzdve magam tüskén és bokron át,
Előttem most minden rideg, ismeretlen.
Idegen közegben, ijesztő homályban
Új erőre kapva Uramat szolgáltam.

Királyi paloták nyíltak meg előttem,
Babilon kincsei csalfán csalogattak.
A világ örömet kínál ekkor bőven,
Ígért hamis zafírt, csillogó aranyat.
Jeruzsálem felé ablakom kitértam,
Mint egykor Dániel, s Uramat szolgáltam.

Baleset összetört, betegség meggyötört,
Körülöttem s bennem minden elsötétült,
Átengedtem másnak csillogást és gyönyört.
Amikor már úgy tűnt, a szívem is kihűlt,
Új erőre kaptam. Csak előre nézek,
Szolgállok tovább, és semmitől nem félek.

Meddig még, nem tudom. A jövő nagy titok.
Szegénység, betegség? Ki tudja, mi vár rám?
De van, ami biztos: Szívem-lelkem nyitott
Felé, ki kezével takarta a bárkám
A viharos vizen, hol a szelek fújtak.
Ő az, aki most is nekem új erőt ad.

Ama kis időben, ami még itt vár rám
Csak őneki élek, csak neki szolgállok.
Ő, aki értem is megfizetett drágán,
Tudom, hogy már kitárt karokkal rám vár ott.
Egész életemben téged szolgáltalak,
Utolsó percemig még hadd szolgáljalak!

(2015. május)

Pócsmegyeri kántorként

kezetben nem volt mereven elválasztva a lelkészi és a laikus gyülekezeti vezető, ami a mai állapotokra vetítve ugyanezt jelenti.

Eszerint az, hogy valakinek lelkipásztori szolgálatra jogosító képesítése van, nem jelenti azt, hogy nem lehet valahol a gyülekezetet vezető lelkipásztor mellett szolgáló tanácsadó, segítő testületnek a tagja. Tehát a lelkipásztor és a presbiter nem két külön emberfaj, a lelkészi oklevél senkit sem tesz alkalmatlanná presbiteri szolgálat végzésére, mint ahogy nekem is volt lelkészi oklevelem, amikor budakalászi presbiter lettem, de lelkészi képesitésem egyáltalában nem akadályozott abban, hogy a budakalászi gyülekezetben az itteni lelkipásztort szolgáló segítő testület (a presbitérium) tagjaként végezzek szolgálatot.

Elég régen, ötvenegy évvel ezelőtt, 1964-ben toppantam be először a budakalászi gyülekezetbe. Addig lelkipásztori szolgálatot végeztem egy másik gyülekezetben, Nagylókon. Abban az időben nem volt könnyű a gyülekezeteket vezető lelkipásztorok helyzete. Mint tudvalevő, az akkori államhatalomnak a vallásnak az emberek tudatából való kiirtása volt a célja. Ilyen körülmények között, bármilyen nehéz volt is, a Biblia utasítását kellett követnünk: „Minden lélek engedelmeskedjék a felettes hatalomnak, mert nincs hatalom másától, mint Istentől, ami hatalom pedig van, Istentől rendeltetett! Aki tehát nem engedelmeskedik a hatalomnak, az Isten rendelkezésével fordul szembe, akik pedig szembefordulnak vele, azok maguknak köszönhetik ítéletüket” (Róma 13,1,2). Én is e szerint a parancs szerint szolgáltam, nem fordultam látványosan szembe a hatalommal mindaddig, amíg a hatalmat nem szolgáló, hanem kiszolgáló egyes egyházi feletteseim nem akartak belerángatni köztörvényes bűnözésbe. Akkor mondtam azt, hogy becsületese ember ezt így nem csinálhatja tovább, és lemondtam nagylóki lelkészi állásomról. Ettől kezdve „mint száműzött, ki vándorol” bolyongtam munkát – és szolgálati lehetőséget is – keresve.

Így toppantam be Budakalászon az isztentiszteletre, ahol Demeter Jóska bácsi nagy szeretettel fogadott, és rögtön megkért, hogy ha már itt vagyok, üljek oda a harmóniumhoz, mert nincs, aki nyomkodja. Munkát már találtam, és íme, most Isten szolgálati lehetőségét is nyújtott nekem. Azt meg kell jegyezni, hogy már maga az a tény, hogy egy gyülekezetben bármit vállalok, kockázatos volt, mert bár csak egy vacak gépírói állásban sikerült elhelyezkednem, de ez az állás történetesen egy bányavállalatnál volt, így besorolás szerint „bányász” lettem, azoknak pedig szigorúan tilos volt templomba jáni. Szerencsére a gépírónt annyira lenézték, hogy nem nyomoztak utána, hogy vasárnap mit csinál, én pedig azt mondtam, hogy vasárnap nem tudok ügyeletet vál-

alni, mert én akkor muzsikálok. Ezt elfogadták. Azt nem kérdezték, hogy mit muzsikálok.

Drága emlékeztető Demeter Jóska bácsi hamar annyira megszeretett, hogy gyakran felkért igehirdetési szolgálatra is. Természe-

Laci bácsi a pócsmegyeri presbitériumban (első sor, jobbról a második)

tesen ezt is örömmel vállaltam. Az esperesünk, akit a háborús időkből ismertem, ezt hallgatólagosan tudomásul vette – akkor igehirdetési szolgálatot saját gyülekezetén kívül csak külön engedéllyel lehetett végezni –, így az egész egyházmegyében szabad út nyílt előttem a szolgálatra. Amikor pedig presbiteri tisztújítás volt, a budakalászi gyülekezet presbiternek is megválasztott, amely szolgálatot ettől kezdve harminchat éven át végeztem. Itt megint óvatossá kellett lennem, mert nem tudtam, hogy ezt a tisztséget mennyire ellenőrzik, és ekkor már a Kohó- és Gépipari Minisztérium fordítási osztályán dolgoztam. A bányászatonál mindenkivel jó baráti kapcsolatba kerültem, a titkárnővel is, aki egy munkaidő utáni borozgatás közben elárulta nekem, hogy a szigorúan titkos belső utasítások szerint mire kell vigyáznom, sőt még a káderlapomat is megmutatta. Eszerint a presbiternek nem érdeklik a kommunista államhatalmat, a gondnokoknak már jobban vigyázniuk kell. Azt tehát senki nem jelenti a munkahelyemnek, hogy presbiter lettem. Gyermekeimet viszont be ne írassam hittanra, mert az igazgatóknak az ilyen szülőket jelenteniük kell a munkahelyüknek, és akkor vitorlázó repülőként suhanhatok ki a minisztérium ajtaján. Ezért mind a három gyermekem felnőtt korában konfirmált.

Ekkor én már mint gyorsíró a legkülönbözőbb helyeken dolgoztam jegyzőkönyvvezetőként. Jóska bácsi ekkor rájött, hogy tulajdonképpen ésszerű megoldás lenne, hogy ha már a legmagasabb szintű állami testületekben jegyzőkönyvvezetek, az itteni presbitérium jegyzőkönyveinek a vezetésére is felkérnének. Így lettem presbiteri jegyző, és ezt a munkát a presbitériumunkban egész szolgálati időm alatt én láttam el. Tulajdonképpen ez volt az egyetlen olyan szolgálat, amelyet presbiterként rendszeresen végeztem, más szolgálatokra, például az építkezéseknél való segédkezésre, nem jutott időm, mert a mind jobban felszaporodott civil elfoglaltságom mellett tizenkét évig

voltam a pócsmegyeri gyülekezet, majd húsz évig a Skót Misszió kántora, közben ezeken a helyeken is rendszeresen végeztem igehirdetési szolgálatokat. Így az én kezem nyomát nem őrzik olyan csodálatos alkotások mindhárom gyülekezetben – Budakalászon,

Pomázon és Csobánkán –, mint például a komoly elszántsággal és teljes odaadással szolgáló presbiterünknek, Hermann Árpai keze nyomát, akit az Úr nemrég hívott haza, a csodálatos hozzáértéssel megalkotott budakalászi templom gerendaszerkezete, karzatkialakítása, mint például a csobánkai harangláb és szószék, Pomázon a tetőszerkezet kijavítása. Az én kezem nyomát mindössze a presbiteri jegyzőkönyvek őrzik, de ezeket én is Isten előtti alázattal és a tőlem telhető szakmai hozzáértéssel készítettem.

Az idő lejárt. 36 évig végeztem a budakalászi gyülekezetben a presbiteri szolgálatot, vezettem a gyűlések jegyzőkönyveit, miközben 33 éven át a zsinati gyűlések jegyzőkönyveit is én vezettem. A mi Urunk most itt megállított. A lélek még kész, de a test már erőtelen. Szolgálók tovább, és szolgálni fogok életem utolsó percéig, de már nem mint presbiter, most már „csak” mint lelkipásztor, szóban és írásban hirdetve az Igét, amíg csak le nem hanyatlanak ujjaim a gépen, egykor erős hangom el nem csendesedik, és a Budakalászon harminchat évig szolgáló „preszbyterosz” csendben nyugszik majd a kis harang közelében, amely mellett sokszor hirdette a feltámadás örömeit, várva a feltámadás Ura ígéretének beteljesedését: „Íme, eljövök hamar” (Jel 22,7).

Soós László lelkipásztor

A Skót Misszióban

PORTRÉ

„...Megmarad a hit, a remény és a szeretet.” (1Kor 13,13)

HITTEL, MEGGYŐZŐDÉSSEL KÖNCZÖL DÁNIEL

2. rész

„Ha van mottója az életemnek, akkor az Pál apostol Szeretethimnusza.” – folytatja másnap beszélgetésünket Könczöl Dani bácsi. „A Korintusiakhoz írott levél 12-13. része és az apostol intelmei fontos szerepet játszottak életem nehéz szakaszaiban. De ugyanilyen meghatározó Jakab apostol levele a megigazulásról, a dicséreték közül pedig a 338., a »Lelki próbáimban...« kezdetű. Ilyen kétségekben bővelkedő időszak volt, mikor az egyetem utolsó évében úgy döntöttem, nem fejezem be a teológiát, nem leszek lelkész.” A hitét soha nem hagyta el, de komoly hitbéli megpróbáltatás volt Debrecen elhagyása és azok az események, melyek addig vezettek, hogy rá kellett döbbsennie: nem tudja vállalni hivatását. „Később megvilágosodott előttem a kálvini predestináció. – meséli – Elfogadtam, hogy sorsom eleve el van rendelve és azt is, hogy Isten nem a lelkészi pályára szánt, más célja van velem. E felismerés – miszerint másképp is szolgálhatom az Urat, mint a szószékről – kellett ahhoz, hogy nyugodt szívvel hagyjam el a teológiát.”

Egyháztörténettel foglalkozott már az egyetem alatt is, részt vett levéltári, könyvtári gyakorlatokon Debrecenben. Nem gondolkodott sokáig, mikor Nyíregyházán el kellett döntenie, mit tanul. Orvosi szakkönyvtári képesítést is szerzett, később a városi kórház könyvtárában helyezkedett el. A szakma azonban tőle is komoly gyógyászati ismereteket követelt, hiszen ha egy orvos kikölsönő-

zendő könyvet keresett, neki jól kellett ismernie az összes területét a gyógyászatnak – másképp nem tudott volna segíteni. Anatómiából, gyógyszerzertanból, belgyógyászatból is vizsgáznia kellett. Ha valamilyen orvosi konferencia zajlott, annak könyvtári előkészítése is Dani bácsi feladata volt.

Bár a kezdet ezúttal sem volt egyszerű. „Mikor a nyíregyházi kórházba jelentkeztem a könyvtárosi állásra, elősre elutasítottak. Azt mondták, nem keresnek ilyen pozícióba embert. De nyilvánvalóan az is közrejátszott, hogy tudták, vallásos ember vagyok, sőt, teológiát is tanultam. Ekkor lépett közbe az érdeklődő Gerlei Ferenc orvos-professzor. A Kossuth-díjas öregúr szava pedig szent volt – megkaptam az állást. Igaz, erre csak hat év múlva jöttem rá, mikor a prof irattárát rendeztem. Akkor találtam meg a levelet, amit a pártbizottságnak írt – rólam. Közölte, hogy ez nem politikai állás, ennél fogva a pártnak semmi köze ahhoz, kit neveznek ki. Hozzátette, neki szakemberre van szüksége, nem pedig pártkatonára. Az öregúr nem volt párttag, mégis adtak a szavára. Nagyon művelt ember volt, igazi polihisztor. Zsidó volt, de az összes egyházi újságot járatta – később áttért az evangélikus vallásra. Minden érdekelte, reggelente én vittem neki a folyóiratokat, ő pedig átolvasta mindet. Ha valami érdekes cikket talált, egy nagy könyvbé bejegyezte, majd kötelezte az orvosokat – akik szakterületét az adott dolgozat érintette – hogy olvassák el. Máskor csak belejavított a szövegbe, pirossal jelölte, hol a hiba, és jegyezte meg szerényen széljegyzetben: csak ennyit talált, de lehet, több van benne... Sokat tanultam tőle, hasznos volt az együtt töltött idő.”

Dani bácsi nem csak a konferenciák, ülések szakirodalmát készítette elő, a Tudományos Bizottság tagja is volt. „Ezek az eseményeken még több tudást szívtam magamba – főleg a patológiai konferenciákon – az orvosi szakma rejtelmébe is betekintést nyerhettem.” Több orvos barátja is volt, egyik közülük kórboncnok volt, az ő demonstrációin ismerte meg Isten egyik legcsodálatosabb alkotását, az emberi szervezetet. „Mikor először jártam ilyen demonstrációkon, vagyis boncoláson, nehezen viseltem. Noha nem volt ismeretlen számomra ez a terep, hiszen teológusként többször jártam krematóriumokban, a temetéseken ugyanis mi kántorkodtunk. Nem csak láttam a halottakat, de éreztem is a bomlással járó szagokat... Mégis, mikor előttem hevert egy kisgyermek teste, nagyon megviselt. Később persze hozzászóltam – ez is az élet része.”

Nem csak szakmai tapasztalatokat szer-

zett. „Megrázó dolgok történtek a kórházban. Sok beteget jól ismertem, volt köztük olyan, aki a karjaim között halt meg. Sokan megbíztak bennem, többen fordultak hozzám, segítsek jó orvost találni. Ekkoriban döbbsentem csak rá igazán, milyen terve volt velem Istennek: ő ide szánt engem, hogy így segíthessek.

Összetett munkát végzett Nyíregyházán. Hozzá tartozott a többi megyei kórház és az összes szakirodalmi beszerzés. Nem volt egyszerű munka, főleg, ami a külföldi iratokat jelentette. Meghatározott összegű deviza állt rendelkezésre, amelyet könyvtári tanácsos osztottak el igazságosan a szakkönyvtárak között. Ha valaki pedig nem volt megelégedve a „jussával”, a felelősség Dani bácsit terhelte. Összesen hat évet töltött a nyíregyházi kórházban.

Időközben megnősült, megszületett Tímea lánya. Házassága pedig 1968-ban véget ért. Egy évvel később Dani bácsi a fővárosba költözött, ahol munkát kapott: a Szent János Kórházban. „Nagyon nehéz időszak volt ez az életemben. Megviselt a válás, a lányomat tiltani akarták tőlem, új városba költöztem. De Isten ekkor is velem volt, jó helyem volt a János Kórházban. Összesen harminc éven át dolgoztam ott, sőt, kicsivel többet: hivatalosan 1999-ben mentem nyugdíjba, de ráhúztam még egy évet, így 2000-ben hagytam ott a kórházat.”

Teljesen új környezetbe került – a fővárosi kórház egészen más terepnek bizonyult, mint a vidéki. Rengeteg tagkönyvtár és egyéb intézmények tartoztak hozzá: így a pszichiátriai központ, a budai gyermekkórház, a Szent Margit Kórház, a Szent Ferenc kórház – vagyis az összes nagy budai intézmény könyvtára. „Hatalmas könyvtárral bírt a János Kórház, nem csak szakmai, de egy hatalmas, 40 ezer kötetből álló szépirodalmi részleg is volt. Én vittem az orvosi részt, egy kollégám a másikat. Szép évek voltak ezek, nagyon jól éreztem magam. Mikor száz éves születésnapját ünnepelte a kórház, mi szerveztünk egy nagyobb kiállítást. Balogh János doktorral – aki sebész és orvostörténész – és egy másik barátommal készítettünk elő a kápolnában. A sekrestyét addigra már lebontották és az oltárkép sem volt meg. A kölni püspökségtől kaptunk tízezer márkát, ezzel az összeggel és a művészeti főiskola restaurátori segítségével jöhetett létre a kiállítás. Az oltárkép helyére végül egy keresztet állítottunk. Érdekes momentum volt, mikor a sekrestyét már bontották, felhívtam a műemlékvédelmet, akik segítségével nem pusztult el teljesen – így jöhetett létre a kiállítás végül.”

Dani bácsi Budapesten is megtalálta a maga feladatát: ismét bebizonyosodott, hogy Isten erre a pályára teremtette. „Mégfáradt

orvosok, kétségbeesett betegek jöttek hozzám. Nem csak irodalomért. Már-már lelki gondozói feladatot töltöttem be. Tudták, hogy istenhívó ember vagyok és hogy teológiát végeztem. Abban is biztosak lehettek, nekem elmondhatják a problémáikat, meghallgatom őket, ők pedig megnyugodva mentek el tőlem. A mai napig hálát adok Istennek azért, hogy ezt a missziót végezhettem, nagyon jóleső érzés volt, hogy tudtam valakin segíteni. Ezek mind nagyon érdekes, értékes emlékek.” De honnan volt mindehhez lelki ereje, kérdezem, hiszen nyilván neki is megvoltak a maga feladatai, gondjai, problémái. Más terhet viselni pedig – még ha csak ideig-óráig is, nem egyszerű feladat. „Nem tudom, honnan volt, de volt. Isten ezzel adományozott meg, ilyen fából faragott. Aki nem csak meghallgatni tudja embertársait, de tanácsokkal is ellátja őket – tanácsokkal, amelyeket valószínűleg a Teremtő sugallt.”

Bár a fővárosban dolgozott, mára már tősgyökeres pomázinak számít Dani bácsi. Tudta, nem szeretne Budapesten élni, szívesebben költözne az agglomerációba, nem túl messze a munkahelyétől. Fogott hát egy körzót, és a Lánchíd 0. kilométerkörétől meghúzta, így kijelölve a távolságot és a lehetséges lakóhelyeket. 1971-ben került településünkre, mikor egy barátját szerette volna meglátogatni. „Úgy tudtam, itt lelkész, hát felkerekedtem, hogy megkeressem. Mikor a parókián kopogtattam, Demeter tiszteletes nyitott ajtót, aki mondta, a barátom csak segédlelkész itt, aki néha helyettesíti. Megtetszett a település, ráadásul lakott itt régi ismerősöm, még Debrecenből, ők intéztek egy aprócska lakást nekünk, ahová egy volt osztálytársammal költöztünk be. Nem volt túl jó állapotban, esős éjszakákon bizony esernyővel kellett aludnunk... Ugyanakkor próbáltuk kihozni a helyzetből a legjobbat, minden ház körüli munkát, felújítást mi végeztünk.”

Egy évvel később, 1972-ben pedig feleségül vette Esztert, aki mai napig hú támasza. „A boldogság mellett megpróbáltatásokban is

bővelkedtek ezek az évek. Továbbra sem volt pénzünk, egy kicsi lakásban laktunk, itt is minden munkát én végeztem, magad uram, ha szolgád nincsen alapon. Falaztam, villanyt szereltem, tetőteret építettem be: mikor mit kellett. Kénytelen voltam beletanulni, hiszen nem volt rá anyagi erőforrásunk, hogy más bízunk meg a munkával. Isten adománya, hogy jó állóképességem volt, bírtam a munkát. Bővítettük a lakást, hiszen Fruzsina lányunk már megszületett. Mindketten könyvtárosként dolgoztunk, nem túl magas fizetéssel. 1975-ben pedig megszületett János fiunk is.” A nehéz időszaknak pedig még nem volt vége. 1976 tavaszán dédnagymamája, ősszel pedig nagypapája halt meg. 1977-ben pedig Dani bácsi édesanyja is elhunyt. A gyász és a stressz pedig az egészségére is ráment, két év alatt tíz veseköve alakult ki. „Ők neveltek fel, nagyon megviselt az elvesztésük, de Isten akkor sem hagyott el. Ráadásul rám maradt a szülői ház gondja is, csak 1978–79 tájáig tudtuk eladni. Nagy segítség volt viszont anyagilag: ebből a pénzből tudtuk megvenni azt a telket, ahol most is lakunk, illetve a házhoz szükséges építőanyagot. A decsi préház és egy holdnyi föld is a miénk maradt. Örömmel végeztem a szőlőművelést, hiszen ebben a közegben nőttem fel, a génjeimben van. A mai napig nagyon szívesen járok a préházba és végzem a borkészítés körüli teendőket, ameddig csak bírom.”

Hitbéli életének legfontosabb állomásai talán a nagypénteki alkalmak. Mikor Budapestre költözött, *Cseri Kálmán* istentiszteleteit hallgatta. De nagyon fontos emlékként élnek benne a legátusként tartott istentiszteletek is.

Az egyik nagypéntek azonban különlegesebb volt, mint a többi. „Tizenkét éves volt János fiunk, mikor daganatos betegséget állapítottak meg – meséli Eszter néni –, kissrác-ként birkózott, nagyon ügyes volt, sok érmet nyert, sikeres volt. Aztán egy idő után sokszor jött haza úgy, hogy fájjalja a hasát. Bevitűk a János Kórházba, megvizsgálták, de nem találtak semmit. A hasfájás azonban nem múlt el. Újra bevitűk, mikor az egyik doktornő valamilyen csomót tapintott ki. Fogalmuk sem volt, mi lehet az.” Vizsgálatok sora következett, ám a műtét nem volt elkerülhető. „Mivel a János Kórházban nem volt gyermeksebészet, a Heim Pál Kórházba vittük át – veszi át a szót

Dani bácsi – úgy volt, hogy egy fiatalabb orvos fogja műteni, végül *Rácz Dániel* doktor operálta. Idősebb, tapasztaltabb orvos volt. Kiderült, a vastagbélben alakult ki daganat. Hosszú műtét volt, és még utána sem lehettünk benne biztosak, hogy elmúlt a baj. Azt mondták, szarkóma. Egy hétig tartott ez a borzasztó bizonytalanság. Eszterrel a padlóra kerültünk, teljesen kétségbeestünk. Húsvét előtt mentem le a préházba borért, és végig, odafele is, visszafele is énekeltem a zsoltárokat, imádkoztam az Úrhoz, hogy mentse meg a fiunkat. Nagypénteken derült ki, nem szarkóma, egyelőre nem is rosszindulatú daganat, de azzá válhat. Mi azonban megnyugodtunk, tudtuk, jön a feltámadás ünnepe, és vele a remény, minden jobbra fordulhat.” Még öt éven át kapott kemoterápiás kezelést János, az első évben három havonta, később már csak félévente. A betegség elmúlt, az utolsó kezelésre már nem is volt szükség. Hála Rácz doktor körültekintésének pedig a későbbiekben sem okozott semmilyen gondot a betegség – csupán rossz emlék maradt. Nem felejtették el azonban a csodát, amit Isten tett velük.

„Az optimista világlátás máig jellemző Dani bácsira. Panaszkodni nem szokása, mint mondja, sokkal könnyebben emlékszik a szép dolgokra, mint a rosszakra. „Nem mondom, hogy nem volt nehéz sokszor. De átvészeltünk mindent, Isten nem hagyott el. Mint már említettem, egyik kedvenc énekem a 338-as dicséret, de a 276-os, az »Egyedüli reményem...« kezdetű is nagyon fontos számomra. Vigasztalást és megnyugvást adnak. Minden nap hálát adok Istennek, hogy ilyen étellel ajándékozott meg. Szerető családom van, kedves feleségem, gyermekeim, unokáim, dédunokáim... Szüleimen, nagyszüleimen kívül pedig nagyon fontos személy még életemben a keresztanyám, *Veresné Lábodi Éva*. Nem vérokon. Több annál. Már 91 éves, igazi polihisztor. Ő volt az, aki egész gyerekkoromban nyitogatta az elmém az irodalom és a művészetek felé. És persze vallási téren is fontos támaszom ő nekem. Nincs okom panaszra. Negyvenhárom éve élek boldog házasságban a feleségemmel. Együtt vagyunk a bajban, együtt vagyunk az örömben. Boldog életem van, ezt pedig csak Istennek köszönhetem.”

Hardi Judit

Történetünk 2000 júliusában, a Magyar Reformátusok IV. Világtalálkozójának egyik alkalmán kezdődött, amikor is a gödöllői Szent István Egyetem adott helyet az énekkarok találkozásának. Ott, miután a kórusok külön-külön elénekelték a maguk műsorát, az összevont nagy kórus közös éneklésre gyűlt össze szólamonként felállva, hogy megzengethessük *Gárdonyi Zsolt* „Magyar ének” című művét, melyben elhangzik az óhaj, hogy „Légyen testvére magyar a magyarnak!” A megható pillanatokat követően a maroszentgyörgyi Reménység vegyeskar és a pomázi Psalmus kórus tagjai között legalább tíz címcserre zajlott le. Azóta évente meglátogatjuk egymást. Ez év húsvétja után mi indultunk látogatóba Maroszentgyörgyre.

9 igeversével. Utána *Sárkány Tünde* kórustitkár üdvözölte az énekkarunkat, ismertette a szombati programot, és a kórustagok vendéglátóikhoz való elhelyezése következett.

Április 11. szombat

Szombatra vendéglátóink székelyföldi programot terveztek. Indulás előtt *Bíró Krisztina* a 150. Zsoltárt olvasta fel, majd elénekeltük a 42. Zsoltárt. Székelyföldi idegenvezetőnk, *Suba Gyöngyi* a költészet napja alkalmából *Szentiványi Mihály* versét olvasta fel. Elmondta, hogy a mai napon a Görgényi-havasok nyúlványát, a Bekecs-hegyet járjuk körbe.

Először Mikházára látogattunk el, ahol egy 1678-ban épült ferences rendi kolostort

Április 10. péntek

Nagy izgalommal készültünk az útra. *Nyilas Zoltán* esperes úr közegyházi elfoglaltsága miatt nem tudott velünk utazni, de az indulás előtt felszállt a buszra, és a János evangéliuma 21,24-25 verseinek felolvasásával indított utunkra. Lábunk zsigbadását enyhíteni időnként rövid pihenőket kértünk a sofőröktől, amit ők is megköszöntek nekünk. Az egyik ilyen alkalommal a Királyhágó tejéről csodálkoztunk rá a Bihari-hegység hósapkás csúcsaira. Tordánál kitérőt tettünk Torockóra, ahol naponta kétszer kél föl a Nap, mivel fényét az első pislantás után Székelykő beámyékolja. Megcsodáltuk a nagy hegyet, és a településen tett röpké séta után folytattuk utunkat Maroszentgyörgyre, ahol vendéglátóink már nagyon vártak bennünket. Megérkezésünkkel *Becsky Eörs* tiszteletes úr rövid áhítattal köszöntött bennünket az 5Mózes 7,6-

néztünk meg. A kolostor ma fogyatékos intézetként működik. A templom történetéről *Csiki Dénes* atyától tájékozódhattunk. Elénekeltek a „Mindörökké hú az úr” című éneket.

Utunkat Felsőnyáradon folytattuk a Sóvidék felé.

Szováta: 100-120 évvel ezelőtt fürdőhely volt, református temploma is van, amely *Kós Károly* tervei alapján épült. Itt található a Medve-tó, aminek fürdője évente két-két és fél hónapig tart nyitva. Elsétáltunk a Só-hegységhez, ahol a sókristály képződményeiben gyönyörködtünk. Innen is énekel búsítottunk.

Parajd: A sóbányában 120 méter mélyen egy egészségügyi kezelőbázis található. A bánya körülbelül száz évig tartó só tartalékkal rendelkezik. A településen *Áprily Lajos* emlékház található.

Szejkefürdő: *Orbán Balázs* síremléke található ahová székely kapukon keresztül ju-

tottunk fel. Koszorúzás után elénekeltek a magyar és a székely himnuszt.

Székelyudvarhely: Itt található a *Benedek Elek* nevét viselő Tanítóképző Főiskola. Ellátogattunk a Haász Rezső Múzeumba. Legérdekesebb darabja *Gábor Áron* egy eredeti rézagyúja, amit 1906-ban találtak meg egy gyáruvvaron elásva. Ez az 1970-es években egy bukaresti raktárba került, ahonnan csak 2010-ben sikerült visszahozni. Néhány társát még ma is a Só-vidéken és a Nyárad mentén őrzi az anyaföld. A városban sétálva megtekinthetjük a szoborparkot ahol tizenhárom nemzeti hős szobra található.

Farkaslaka: *Tamási Áron* szülőfaluja és síremléke is itt található. Fejet hajtottunk, és két művet énekeltek.

Nyárádszentsimon: Tájház látogatáson vettünk részt. Megpróbálják eredeti formában helyreállítani a régi épületeket. Meglepetéssel

Kórustitkárók: Sárkány Tünde és Takácsné Zsuzsa

kórus közös vacsorával zárta a napot.

Április 12. vasárnap

Bíró Krisztina 9,45-re kérte a kórust gyülekezőre, hogy egy rövid próbát tarthasson, és a két kórus el tudja próbálni a közös művet. Az ígét Nyilas Zoltán esperes úr hirdette, Pál apostol Galatákhöz írott levele alapján (2,19-20), ami az ember megigazulásáról szól: Ki vagyok én? – teszi fel a kérdést.

hallottuk, hogy énekkarunk egyik tagja, Holt-ságné Csipán Ági édesapja idevalósi.

Véres Gergely polgármesterrel is találkoztunk, akihez öt színmagyar település tartozik. Eppen a költészet napi ünnepségről érkezett, hogy meglepessen bennünket. Elszavaltta Vörösmarty Mihály Szózatát, mi pedig elénekeljük a székely himnuszt.

Farkaslakán, Tamási Aron sírjánál

Este nyolc órára érkeztünk vissza Marosszentgyörgyre, ahová időközben megérkezett Nyilas esperes úr és felesége. A két

Az ember életében mindig meg kell hogy jelenjen Jézus Krisztus. Drága az élet, az ember tele van aggodalommal.

Jézus Krisztus nem csak előttünk jár, hanem bennünk van. Nem én vagyok a legfontosabb, hanem a megfeszített, feltámadott Krisztus. Engedjük, hogy Krisztus éljen bennünk! „Élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus”.

Istentisztelet végén kórusunk szolgált, majd a közös mű következett. Gárdonyi Zsolt: „Magyar ének”. Ezután a két kó-

rustitkár köszöntése, és az ajándékok átadása zárta a közös alkalmat.

Elfogyasztva az ebédet vendéglátóinknál, fájó szívvel vettünk búcsút testvérkórusunktól.

Hazafelé Krisztina az 1Korinthus 12 válogatott verseit olvasta fel, utána értékelte a szolgálatunkat. Takács Zsuzsa is véleményezte a látogatást: Élmény volt ez a néhány nap és bebizonyosodott, hogy a kapcsolatot továbbra is ápolni kell.

A Királyhágónál tartottunk rövid pihenőt, és fogyasztottunk a vendéglátóinktól kapott süteményből. A határt este nyolckor léptük át, és éjjel előtt egy órával szálltunk le a buszról Pomázon. Tartalmas szép utunk volt, hála legyen érte Istenünknek, az Úrnak.

Bíró Istvánné

Székelyudvarhelyen

A Sós-hegytől is énekkel búcsúztunk

A keresztnek is megvan a maguk sorsa, mint mindennek az életben. A Hősök terén lévő Magyar Keresztnek bizonyosan: pünkösdi vasárnapján immár többször szentelték fel. *Izsó Ildikóval*, a kereszt ismételt helyrehozatalának kezdeményezőjével egyebek között a mostani újraszentelés előzményeiről beszélgettünk.

► **Mióta áll a kereszt a Hősök terén?**
 ► A kereszt állításának időpontja homályba vész. Annyi bizonyos csak, hogy az 1888-as kataszteri térkép szerint a téren már állt egy fakereszt.

► **A mostani azonban kőből készült...**
 ► A Magyar Keresztet 1907. október 27-én szentelték fel. *Paulinyi Ilona* úrnő állította saját költségén. A kereszt szépen körbe volt kerítve, a korpusz a Laszlovszky-ház felé nézett.

► **Miért hangsúlyozod, hogy a Magyar Kereszt?**
 ► Pomáz, többnemzetiségű település, éppen ezért van Szerb Kereszt a Piac téren, Tót Kereszt a Beniczky utca és az Ady Endre utca sarkánál, Sváb Kereszt a Diófa utca végén, és Magyar Kereszt a Hősök terén.

► **Mi lett a fakereszt sorsa?**
 ► Ünnepelesen eltemették a Majdánon, valahol a mai víztorony környékén.

► **Különös keresztors... A kőkereszt viszont sokáig állta az idők viharait.**
 ► Valóban, nincs tudomásom arról, hogy a háborúk, forradalmak idején bármilyen sérülés érte volna. Nekem különösen kedves, hiszen a Laszlovszky-házban élt a nagymamám, tehát amikor nála voltam, az ablakból mindig láttam. Az idők során a kereszt eléggé elhanyagolódott, a borostyán is benőtte. Egy reggel, 2006-ban, közelebb mentem, és láttam, hogy a Krisztus test karban megrepedt. Úgy éreztem, hogy ez így nem maradhat, ezért keresni kezdtem, kit kérhetnék fel a helyreállításra.

► **Miért éppen te? Hiszen egy kereszt állapotához mégiscsak az egyháznak van a legtöbb köze.**
 ► Bizonyára oka volt, hogy éppen akkor,

éppen nekem kellett ezt észrevennem.

► **Végül kit kértél fel a helyreállítására?**
 ► *Seres János* szobrászművész-restaurátor vállalta a helyreállítást. A megjelölt összeget közadakozásból sikerült összegyűjteni. A református és a katolikus templomban egyaránt hirdették, de megjelent a felhívás a sajtóban is.

► **Mikorra állították helyre a korpuszt?**
 ► Még annak az évnek a húsvétján.

► **Ehhez képest a mostani ünnepségig nem sok idő telt el.**
 ► Négy évvel ezelőtt felhívott valaki, hogy ledöntötték a keresztet. Rohantam a térre, és szembesültem vele, hogy a Fáy András utcából egy túl nagy sebességgel érkező autó nekiment és ledöntötte a keresztet.

► **Milyen állapotban találtál rá?**
 ► Ripityára törve. A kő is, a horganyból készült korpusz is. A két kar, az ujjak, a ruha, a tuskék sok-sok darabban.

► **Mekkora lehetett a kár?**
 ► Négy és félmillió forint. Ezt onnan tudom, hogy a restaurálását ennyióért vállalták volna.

► **Az ilyen esetekre találtak ki a kötelező biztosítást, amely fizet is, feltéve, ha megtalálják a kárt okozó sofőrt.**
 ► Őt megtalálták, ám a kárigényt vagy az egyháznak, vagy az önkormányzatnak kell bejelentenie. Ez azonban, sajnos egyik részről sem történt meg.

► **Honnan került mégis pénz a felújításra?**
 ► Ismét csak gyűjtést indítottam. Mindenféle fórumon meghirdettem, hogy ha minden pomázi csak száz forintot ad a helyreállításra, a 17 ezer lakostól akkor is összefőn 1,7 millió forint.

► **De ez sem a szükséges 4,5 millió.**
 ► Ezen én akkor nem gondolkodtam, induljon el a gyűjtés, aztán majd meglátjuk.

► **Végül is bejött a számításod, hiszen a kereszt áll...**

► Amikor *Lócsei József* kőrestaurátor értesült a tervemről, felhívott, és azt mondta, annyira abszurd, hogy ő ingyen elvállalja a kő helyreállítását, *Ludányi Gábor* barátja pedig a korpuszt.

► **Hol volt a kő?**

► Ezt kérdeztem én is. A korpusz darabjai nálam voltak, de azt nem tudtuk, hogy a követ hová szállították. Végül valaki azt mondta, hogy mintha az egyik telepen látta volna. A bejelentés valósnak bizonyult, megtaláltuk, már gazzal benőve. A szentendrei Pap kőfaragó műhely segítségével *Lócsei József* helyreállította, *Ludányi Gábor* pedig a korpuszt javította. *Kovács István* budakalászi kovácmester keze munkáját dicséri a kovácsoltvas mécses tartó. 2012 húsvétján Pomáz szülötte, *dr. Szilárdfy Zoltán* áldozópap,

Karok nélkül

művészettörténész felszentelte, Nyilas Zoltán tiszteletes úr pedig megáldotta.

► **Mіндеz tehát három évvel ezelőtt történt. Miért volt szükség a mostani szertartásra?**

► Tavaly tavasszal sajnos a korpusz a saját súlya alatt leszakadt. Ennek valószínűleg a hatalmas forgalom által okozott rezgés lehetett az oka, s az, hogy csak a két kézfejnél rögzítettek, jóllehet korábban három helyen függesztették fel. Seres János vállalta ismét a helyreállítását, azonban mivel tavaly ősszel elkezdődött a körforgalom építése, a visszahelyezéssel megvártuk a munkálatok befejezését.

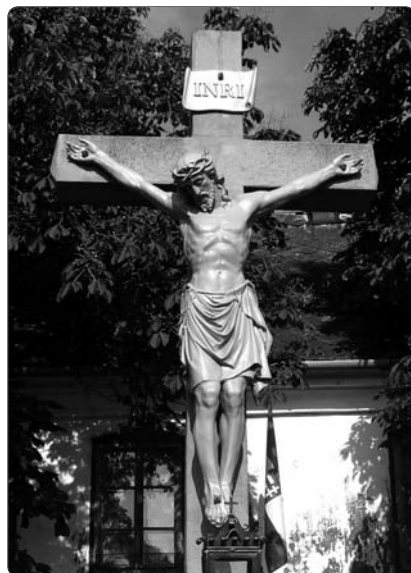

Az ünnepség résztvevői

► **Immár kilenc éve, hogy a kereszt „gazdája” lettél. Mi hajt ebben azon kívül, hogy a mögötte lévő házhoz szép emlékek fűznek?**

► Ha valaki hagyja magát, eszközzé válhat egy jó ügy érdekében. Hiszem, hogy a jeleket, a hívást, a megszólítást észre lehet venni, csak figyelni kell. Szombat reggelenként friss virágot viszek a kereszthez. A kereszt körüli virágoskert locsolásában és egyéb tennivalókban mindig segít Giszinger Karcsi valamint Belekí Feri. A vizet a tűzoltóktól hordjuk. Amikor több embert igénylő feladatunk van a kereszt

körül, akkor mindig jönnek még ketten, vagy ahány ember éppen akkor szükségeltetik. Adventkor mindig ég a méces, esténként más-más gyűjtja meg, egészen a január 6-i vízkeresztig, a szerbek karácsonyáig. Ami a Magyar Kereszttel, vagy az azt körbevevő kis virágoskerttel kapcsolatos, mindig összefogásra serkenti a pomáziak egy részét. A virágokat pomázi családok adták, adják, az egygyáriak Czilinger Attila nagylelkű felajánlásából díszítik a terecskét, a keresztben lévő

vesszőből font körkereszt díszítése Hankiszné Szabó Mónika keze munkáját dicséri. Hosszan sorolhatnám, akik az adventi összejöveteleinkre jönnek a finom süteményekkel, itókaival, vagy Szökő Jancsi a süteményfelajánlásával. Szilárdfy Zoltán atya pedig napi imájába foglalja, hogy legyen erő, kitartás az ő kedvenc keresztjének a gondozásához.

► **Úgy tudom, Ildikó, hogy téged reformátusnak kereszteltek. Márpedig a keresztet inkább katolikus jelképnek tartják – még ha a tisztelete nem is áll ellentétben a többi egyház tanításával.**

► Számomra sohasem okozott problémát, hogy a kereszt a katolikus egyház jelképrend-

Izsó Ildikó

szérének a része. Édesanyám katolikus volt, édesapám református, engem reformátusnak kereszteltek és teljes mértékben ökumenikus szellemben neveltek. A kereszt a kereszténység egyetemes jelképe, hitvallásunk alapjára, Krisztus értünk elszenvedett halálára emlékeztet bennünket – függetlenül attól, hogy ki melyik egyház tagja. Olyan ősi jelképnek, kép jelnek tartom, amely túlmutat azon, hogy mely egyház, milyen módon használja vagy sem. A hangsúly a hiten van és azon a kegyelmen, mely által az ember eszközzé válhat a Jóisten ténykedésében.

Hardi Péter

Nyilas Zoltán esperes

GYERMEKEKNEK

SEGÍTETT AZ IGE

Az a nap, amikor felkértek arra, hogy ha már olyan íróféleség vagyok, akkor írjak valamit gyülekezetünk újságjába, szerintem lassan egy hónapja volt már. Meglehetősen könnyelműen bólintottam rá a feladatra, gondolván, hogy annyi mindent írtam már, biztosan nem lehet olyan nehéz keresztyén témájú novellát írni. Nos, tévedtem. Lassan egy hónapja próbálok alkotni valamit, ami beleillik a vallásos témakörbe, de egészen mostanáig csak meddő próbálkozásaim voltak, melyek vagy a kukában, vagy a padlón kötöttek ki. Ma azonban eszembe jutott egy történet, amely velem esett meg talán úgy két-három éve. Ezt oszтанám meg most veletek.

A történet egy viharos éjjelen esett meg velem. Fúj a szél, zuhogott az eső, az éjszaka sötétségét élesen felvillanó villámok vonták kísérteties, kékeszöld fénybe, a csendet csupán az ég hatalmas dörrenéseinek, a szél süvítésének, és az ablaknak csapódó esőcseppeknek hangja törte meg. Az az este akármelyik modern horror történet forgatókönyvébe beleillett volna.

Nem szégyeltem bevallani, hogy bár biztosan nem voltam már kisgyermek, úgy féltem, mint egy óvodás. Nem sikerült elaludnom, részben a természet tombolása, részben a gondolataim haragos örvénylése miatt. Hogy pontosan mi okozta nyugtalanságomat, azt már nem tudom felidézni, de azt az érzést, ahogy forgolódtam az ágyon, álmatlanul és nyugtalanul, arra máig egészen élesen sikerül visszaemlékezniem.

Pár órányi meddő forgolódás és ökölrel való matracpüfölés (nem volt jó semmire, de valahol le kellett vezetnem a bennem lévő feszültséget) után úgy döntöttem, felkelek és megpróbálok lenyugodni valahogy. Az előszobánkban, a cipőszekrény tetején találtam egy Bibliát. És akkor bevillant, hogy mit kell tennem. Eszembe jutott *Füle Lajos* verse is, melyet gyermekkorom óta kívülről fújok:

*Tudom, Jézus szeret engem,
Jóban, rosszban vigyáz rám,
Szeme bajban is fölöttem,
Mint esőben szívárvány.*

Mivel rajtam kívül mindenki aludt a házban, nem mertem villanyt gyújtani. Kénytelen voltam beérni a konyha kis lámpájának gyenge fényével, amihez segítségképpen hozzájárult a házunk előtti utcai lámpa besűrűdő fénye. Leültem egy székre, kezemben a Bibliával, és reménykedve néztem, hátha eszembe jut egy igever, ami segíthet nekem, de elkeseredve tapasztaltam, hogy nem ismerek ilyen igét. Végül csak felcsaptam valahol, hátha találok valamit.

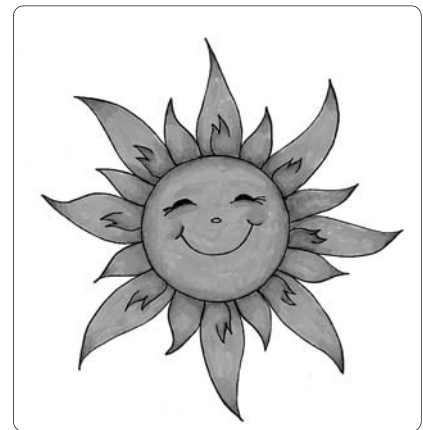
A Zsoltárok könyvében nyílt ki, a 91. részénél. Nem ismertem ezt a részt, de már a címe is, mely így szól: *Az Úr biztos menedék*, megnyugtató. Egyre nagyobb megkönnyebbüléssel szívemben olvastam a szavakat. Csodálatos, biztonságot adó, megnyugtató igerészre lettem bennük.

Végigolvastam mind a tizenhat verset,

és a szívemet eltöltötte a hála azért, hogy nekem olyan csodálatos Istenem van, aki pontosan tudja, hogy mire van szükségem a megnyugváshoz, és olyan üzenetet küld nekem, mert abban biztos voltam, hogy Ő küldte nekem azt az igét, azon a félelmetes éjszakán. Visszafeküdtem az ágyamba, és elsuttogtam egy hálaimát a sorokért, majd csodák-csodájára, minden nehézség nélkül elaludtam.

A következő napon első dolgom volt, hogy aláhúzzam a számomra értékesé vált sorokat, melyek azóta is a legkedvesebb soraim a Bibliában.

Osváth Dóri

Mészár Abigél Isten népéhez tartozik
(A keresztelésnél Barta Zsolt lelkipásztor szolgált.)

Németh Éva Flóra
Isten népéhez tartozik.

NAPLÓ

ALKALMAINK VOLTAK:

2015. május 3. ■ Anyák napi istentiszteletek.
 2015. május 9. ■ A Psalmus kórus szolgálata a Pomázi Kórustalálkozón.
 2015. május 10. - 9.00/10.30 ■ Istentiszteletek Máthé Zoltán beosztott lelképásztor első szolgálatával. Gyermekdélután. Du. a Psalmus kórus szolgálata a biai egyházmegyei kórustalálkozón.
 2015. május 14. ■ Áldozcsütörtöki ünnepi istentiszteletek.
 2015. május 16. - 15.00 - Konfirmációi vizsga a pomázi templomban, majd presbiteri gyűlés.
 2015. május 17. - 10.30 ■ Konfirmációi fogadalomtétel a pomázi templomban.
 2015. május 18., 20., 22. - 18.00 ■ Bűnbánati alkalmak Pomázon.
 2015. május 19., 21. - 18.00 ■ Bűnbánati alkalmak Csobánkán.
 2015. május 24. - 9.00/10.30 ■ Pünkösdi ünnepi istentisztelet úrvacsorai közösségben. 17.00 ■ Pünkösdi ünnepi istentisztelet Pilisszentkereszten úrvacsorai közösségben. Du. a pomázi Hősök terén álló Magyar Kereszt Krisztus-testének (corpus) megáldása.
 2015. május 25. - 9.00/10.30 ■ Pünkösdi ünnepi istentisztelet Baintner Flóra legátus szolgálatával.
 2015. május 31. ■ Istentisztelet Pomázon Barta Zsolt rédei református lelképásztor szolgálatával. Du. a Psalmus kórus szolgálata a Pomázi Kórustalálkozón.
 2015. június 5. ■ Ifjúsági bibliaóra, melyen Pápai Tamás fogvatartott testvérszolgálatáról, hogyan lehet valaki Jézusban „láncokban is szabad”.
 2015. június 6. ■ Presbitercsaládok délutánja a pomázi gyülekezeti házban.
 2015. június 7. ■ A Psalmus kórus évadzáró koncertje.
 2015. június 16. ■ A Bibliaolvasó kör félévzáró alkalmak.
 2015. június 21. ■ Presbiteri gyűlés

TERVEZETT ALKALMAINK:

2015. június 27. ■ A kiránduló kör túrája Dobogókőre. Indulás 9,45-kor, a pomázi buszvégállomásról.
 2015. július 6-11. ■ Nyári gyermektábor Kisoroszában.
 2015. augusztus 4-8. ■ Ifjúsági tábor.
 2015. augusztus 13-16. ■ A nyárádkarácson-folyfalvi református gyülekezet látogatása.
 2015. augusztus 17-19. ■ Nyári napközis tábor Pomázon.
 2015. augusztus 23. ■ IV. Papkerti hangverseny.

KERESZTELŐ:

2015. május 31. ■ Mészár Abigél.
 2015. június 7. ■ Németh Éva Flóra.
 2015. június 14. ■ Hudák Hanna.

HÁZASSÁGKÖTÉS:

2015. június 13. ■ **Weiner Zoltán** és **Legeza Luca** házasságkötésének megáldása a Szigetszentmiklós-újvárosi református templomban.

HALÁLOZÁS, TEMETÉSEK:

2015. április 22-én elhunyt **Jónás István** (†61) testvérünk, temetése 2015. május 19-én volt a pomázi újkatolikus temetőben.
 2015. május 11-én elhunyt **Sosity Tihamérné** (†89) testvérünk, temetése 2015. május 15-én volt a pomázi pravoszláv temetőben.
 2015. május 13-án elhunyt **Léber Jánosné** (†78) testvérünk, temetése 2015. május 22-én volt a pomázi újkatolikus temetőben.
 2015. május 22-én elhunyt **Nagy Károly** (†67) testvérünk, temetése 2015. június 2-án volt a budakalászi Szentistván-telepi temetőben.

Gyülekezeti újságunk következő száma várhatóan 2015. augusztus 23-án jelenik meg.

LEGÁTUS HÚSVÉTI SZOLGÁLATA PÜNKÖSD HÉTFŐN - 2015. MÁJUS 25.

Pünkösdi hétfőjén Baintner Flóra V. évfolyamos teológiai hallgató szolgált az ünnepi istentiszteleteinken.

GYERMEKDÉLUTÁN

Kedves gyerekek! Szeretettel hívunk és várunk benneteket gyülekezetünk gyermekdélutánjaira.

GYÜLEKEZETÜNK RENDSZERES ALKALMAI

Hétfő: 9.30 baba-mama kör Pomázon (hónap első és harmadik hétfőjén)
 17.00 imaóra (páratlan heteken) Pomázon
Kedd: 18.00 kékkereszt alkalom Pomázon
 18.00 bibliaóra Csobánkán
Szerda: 18.00 bibliaóra Pomázon
Csütörtök: 18.00 imaóra (páratlan heteken) Csobánkán
Péntek: 19.00 ifjúsági bibliaóra Pomázon
Vasárnap: 9.00 istentisztelet és gyermekistentisztelet Csobánkán az imaházban
 10.30 istentisztelet és gyermekistentisztelet Pomázon a templomban, illetve a gyülekezeti házban

ÁLDÁS, BÉKESSÉG!

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség lapja

Cím: 2013 Pomáz, Hősök tere 1.; – Telefon: 06-26-325-297

Csobánkai Gyülekezeti Ház: 2014 Csobánka, Béke u. 19.

E-mail cím: pomaz-csobanka@reformatus.hu

Honlapcím: <http://www.pomaz.reformatus.hu>

Gyülekezetünk számlaszámai:

Pomáz: 10918001-00000034-47170002

Csobánka: 10918001-00000034-47170019

Felelős kiadó: Nyilas Zoltán lelképásztor (e-mail: znyilas@freemail.hu)

Szerkesztőbizottság: Nyilas Zoltán, Hardi Péter, Mazaray Sándor, Görbe Ferenc, Dr. Puskás Attila.

Szerkesztő: Dr. Puskás Attila (e-mail: dr.puskas.attila@t-online.hu; Tel.: +36-20-9355-362)

Terjesztési felelős: Erdélyi Sándor (e-mail: erkuchenbauer@gmail.com; Tel.: +36-20-9325-110)

Megjelenik kéthavonta 400 példányban, ingyenes terjesztésben. Adományokat köszönettel elfogadjuk.

KÉPEK A BABA-MAMA KÖR ÉLETÉBŐL

MEGÚJUL A TEMPLOMUNK

Kedves Testvérek! Urunk meghallgatta könyörgésünket és megáldotta az eddig elvégzett munkánkat. Legyen Övé a dicsőség!

Néhány héttel ezelőtt *Soltész Miklós* államtitkár úr levélben tájékoztatott bennünket arról, hogy az Emberi Erőforrások Minisztériuma gyülekezetünk templomfelújításához 6,8 millió forint vissza nem térítendő támogatással járul hozzá. Tervünk a megvalósulás küszöbén áll. Adjunk hálát mindnyájan, s dolgozzunk tovább!

Örömmel jelezzük, hogy mindeközben megkezdődött a parókia felújítása is. Kicseréltünk hat ablakot, majd kifestettük a szobákat. Ezzel párhuzamosan előkészítettük a templom felújításának szerződéseit. (A templomi munkák reménység szerint júliusban – az állványozással – kezdődhetnek.)

Szeretettel jelezzük, hogy a parókia felújítása közel 1,5 millió forint, a templom felújítása pedig 15 millió forint terhet jelent gyülekezetünknek. A költségek rendezéséhez minden meglévő tartalékunkat mozgósítani fogjuk, egyben kérjük Testvéreinket, hogy lehetőségeik szerint adományaikkal támogassák a megkezdett munkákat. Segítségüket előre is köszönjük!

*Nyilas Zoltán
esperes*